

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Edebiyat - Sokak

Kasım 2016

Sayı: 14

Fiyatı: 7 TL

Filiz Ali
Meltem Cumbul
Rutkay Aziz
İsmail Saymaz
Emre Kongar
Hüsnü Arkan
küçük İskender
Cengiz Bozkurt
Kâmuran Akkor
Cansel Elçin
Barış İnce
Haydar Ergülen
Necati Tosuner
Apache Ayhan
Evrin Kuran
Alper Gencer
Ahmet Büke
Burak Deniz
Celil Oker
Meltem Yılmaz
Fatih Pınar
Alpay Erdem
Fulsen Türker
Onur Tuncay
Can Binali Aydın
Ethem Onur Bilgiç
Pınar Ergün
Ayşen Aksakal
Gizem Çıtak
Umut Yiğit
Zihni Başsaray
Yeşim Coşkun
Cengiz Özdemir
Erk Acarer
Esra Tanrıbilir
Kemal Can Kayar
Önder Abay

Görmeſen bile denizi,
Yukarıya çevir gözü:
Deniz gibidir gökyüzü;
Aldırma gönöl, aldırma...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

Sabahattin Ali

Mehmet Ali & Akşemsefasi

AYŞEN AKSAKAL

Lakin iyi yaşadık

“Artık hayalleri birileri gerçek edemiyorsa, halılar uçmuyorsa; cambaz olmak da, dereden ıslak kum çekmek de bana düşer.”

2.
BASKI

BAVUL

Görmesen bile denizi,
Yukarıya çevir gözü:
Deniz gibidir gökyüzü;
Aldırma gönül, aldırma...

Uçan Yaz Dönüşleri / www.uzay.org

Sabahattin Ali

DEVREN HAYALLER

Bir insan ancak başka çaresi kalmadığında kahraman olur. Yoksa kimse durduk yere değişmek, değiştirmek istemez. İnsan, kendi varlığını ancak sorularına aldığı cevaplarla tartacak kadar zayıf bir varlıktır, yalnızca böyle olduğuna inandığı için inandığı şeyi yaşamaz. Her insanın yaşamı, kendi çaresizliğine doğru akan bir nehirdir. Su taşta çarptığında kendi yolunu açmaya başlar.

Kendinizle ilgili kararlarınıza uyamıyorsanız, gördüğünüz haksızlığa başkaldıramıyorsanız, sevdiğiniz insana hâlâ açılmıyorsanız bunun sebebi başka bir çarenizin olduğuna inanmanızdır. Diyete başlamak için pazartesi günü daha iyi bir gün, mevcut yönetim baskıcı olsa da işler şimdilik iyi ve o kadınla dostça geçirdiğiniz vakit de size yetiyordur büyük ihtimalle. Direne direne kazanamayınca, yetine yetine uyumak kalır yaşamdan geriye. Üstelik böyle büyük politik şeylerden bahsetmiyorum. Zaten politik halterimizin toplamı da insanlığımızın yetinmemesinden ibaret.

Hayatta hepimizin bir şeyi inanmaya ihtiyacı var. Hiç gelmeyeceğini bildiğimiz bir günün hayaliyle bugünü yaşıyoruz belki. Belki de hiç gelmeyecek bir güne devrediyoruz gücümüzü bakiyelerimizi. Belki de sahidin diye söylenen her şeyi inandık ve kara tahtadan sıramıza doğru yürürken öğretmen masasına bıraktık bütün umudumuzu. Şimdi böylece oturmuş, hiçbir şey anlamadan, gözlerimizi kısarak ve tarafı olmadığımız bir kavranın her yumruğundan nasibimizi alarak zamanın geçmesini bekliyoruz.

İyi insanlar olduğumuza inanıyoruz mesela. Küçükken dinlediğimiz hikâyelere, Mehmet Ali & Akşamsefasi

*Birbirimize
tutunmazsak,
inandığımız masum
yananlar üzerimize
yıkılacak.*

eski filmlere ve reklam metinlerine göre iyilerin en sonunda mutlaka kazanacağını düşünüyoruz. Oysa iyiler bazen adını bile bilmediği bir başka insanın kurşunuyla ölür. İyiler, eksik kalan ömürlerin hayali kahramanlarıdır. Bizim "iyi" dediğimiz iyiler, aslında halinden memnun korkaklardır.

Sokak, insanı önce o sahte iyiliğinden arındırır. Bizim o masum iyiliğimiz dışarıdan bakınca beyaz görünmek için bulandığımız ölü kuşların tüyleridir. Bizler gariban, görünce üzülür, ezilen görünce öfkelenir, sevdiğimiz seyahate gidine yalnız kalınız. Bütün bunları hissedebilen iyi insanlar olarak da toplanıp, hissettirdiğimiz bu iyi duygular için iyi fiiller içeriz. Sonra hatırımda kalan şiiiler, birkaç şarkı ve kapanışa birlikte tescillenir iyiliğimiz.

Oysa sokakta iyilik bu kadar ucuza satılmaz. Yalrı parmağı ismeyen kimseye iyi demezler. Şoğukta biraz daha ısınmak için bir başkasının çok üşmesine göz yuman iyi insan olmaz örneğin. Donmadan yaşanabilecek bir çare bulmaktadı iyilik. Açlığı durdurabilmekte, insanı sevmenin ötesinde bir insana sevgiyi yeniden hatırlatabilmektir. İyilik aslında insanın içinde falan değil, emegindedir.

Ezberlerimizi yıkamazsak, ezberlerimiz yüzünden dünyayı başımıza yıkacaklar. Birbirimize tutunmazsak, inandığımız masum yanamlar üzerimize yıkılacak. Yalnızca iyiliği değil, insanlığı ve yaşamı da emegimizle yeniden inşa etmek zorundayız. Bu inşaatin temeline ya yine sahte avuntular döküp yıkılışlarını izleyeceğiz ya da gerçekçiyi üzerine bir yaşam inşa edip son nefesimizi buzuyla yıkayacağız.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteoy.org>

TERS
KÖŞE

BURAK DENİZ

Unutamadığınız bir dayak var mı?
Bir keresinde kafamda şişe kırılmıştı.

En zararlı alışkanlığınız nedir?
Azami tahammül seviyem.

Hangi kötü karakter olmak isterdiniz?
Freddy Krueger.

Ne olduğunda ya da kimin karşısında heyecandan eliniz ayağınız birbirine dolarsınız?
İlkokul müdürümü ne zaman yolda görsem elim ayağım birbirine dolarsız.

Bir suç işleyecek olsaydınız ne olurdu?
Hiç değilse bir ilçede tüm arabaların lastiklerini indirmek olurdu.

Kıskançlık yüzünden yaptığınız en absürt şey?
Hiç o kadar kıskanmadım.

Dalga geçtiğiniz bir özelliğiniz var mı?
Arada girdiğim triplerle dalga geçirim.

Hayatınızda en çok utandığınız an?
Herkesin içinde hapsiirdiğimi ve bütün solunum yolumun dışarı çıktığını hatırlıyorum.

Yıkamak istediğiniz bir gelenek var mı?
Düğün ve benzeri organizasyonlarla ilgili yapılan konvoylar.

Hangi duygunuzu kaybetmekten korkarsınız?
Heyecan.

Tahammül sınırlarınız zorlandığında nasıl sakınlaşırsınız?
Olduğum yerden uzaklaşırm.

Size aşık olan birine yaptığınız en kötü şey?
Yaptıklarım kötü şeyler değildi.

HIRLI KUŞ İLE HIRSIZ KUŞ

Var mıdır hırlıya hırlı.. hırsıza hırsız diyemeyiştin daha büyük cehennem!

Ergimekte olan demirin potasına düşsen, yanarsın hemen ve kurtulursun acı çekmekten. Kıvamlı emirlerinin yoğunluk yitirmesiyle patlayan ateş topakları, hemen içine çeker.. yok eder seni.

Oysa, cehennemin böylesine düşersen, yoktur öyle hemen bilincini yitirmek falan... Elbet, bilincini hemen öyle yitirmek olmayınca, yamaktan.. yana acı çekmekten kurtulmak da yoktur.

Çünkü, hiç bitmek bilmez Hırlı Kuş ile Hırsız Kuş'un kanat vuruşları: Bir tokat üstüne bir tokat gibi hisimla iner sürekli kanat vuruşları onların.. cehennem ateşinin yalınlarını hiç aratmaz.

Yakar biri durmaz öteki.

Dalından kopmayı daha yeni başlamış bir incir yaprağı gibi kendi kaderini sessizden sessize çılgın ince dokunaklı bir duygudaşlığı, kapıdışı esintiyile uçmayı -tadını çıkara çıkara- uzatmayı seçmiş ve bunu başlamış, acılı kaderinin biçimlediği geçişini unutmayı, işte, ağacından uzaklaşmakla unutmayı sıyan, unutma çabasını ilginç bile bulan, imrendiren o serüven coşkusunun gözle seçilmez kıpırtılarında hemen bir kıvanç bulan, dalından düşmekle başlayan yok olma öyküsüne -erişme sevincine uyaklı- bir şiirsellik katarak onu bir varoluş şöylencesine dönüştürmeyi, -sanki dünyanın dönmesine güc sağlayan- bir yüce çökük kaynağı saymanın bilincini kazanmış bir incir yaprağının o ince ve kendine özgü tekil biçimselliğinin hiç

tartışılmaz seçkinliğini, duygusal bir varlık gibi -kendiliğinden gelişmiş renklendirilmişliği taşıyan- çarpıcı bir anlatım aracına dönüştürülmüş bir öykü olarak, artık daha da uzun sürmesi -kuramsal olarak pek beklenilmeyen o gerçekleşmiş kanıt, sonunda bulmuş olarak.

Nerdesin ey gençlik, nerdesin?..
Yok musun?..

Hiç yok musun!

Yoktur hırlıya hırlı.. hırsıza hırsız diyemeyiştin daha büyük cehennem.

**Yorgunluktan hiç sakinmadan
yeni yorgunluklara düşerek. Yeni ve derin
yorgunluklara düşmeyi kaçınmazsın kulan o
kendiliğinden seçimle, derinlikler içinde yeni
yorgunluklara kendiliğinden düşerek.**

Seve seve.

Doyasıya seve seve ve tümünü

tümüyle severek.

Uzun uzun anlatılmış bir kısacık

geçmiş...

**Övünçle bile değil: Yaşanılmış ve
yaşanarak kendinin kılınmış. Yaşanıla yaşanıla
anlatılır kılınmış bir geçmiş-i öyle bir övünç de
hiç duymadan- ve üstelik bundan sakınarak, onu
çoktaaan gözden çıkarmış olarak, sere serpe- ama
hiç de esirgenmeyen bir yoğun özenle- ortalığa
sererek.. bir ipek halı gibi yere atıp güvenle
serimleyerek sunulan, olmayan bir özgürlük**

düşleminin görkemli gölgesinde.

Böyle...

**Kendinden yola çıkarsın nereye
gidecek olsun.**

Dalından kopmayı daha yeni başlamış bir incir yaprağı gibi.

İskelesini arayan, orda burda dolaşa dolaşa öyle gönlüsüzden gönlüsü işte yaklaşan bir gemi sanki, -iskelesini bulamayan, bulamayan!

Unutamadığından aldığı yorgunluk şöyle yan gelmiş ucuz bir keyif olarak tırmaktan geçirmeyi sürdürüyorken gönlünü tırnaklaya tırnaklaya. Sense aldatıyorsun kendini dingin kalmaya göz yuman bir çaresizlikle. Sor bakalım kendine: Sen ne yaptın böyle bana?.. Ey ömür, sen ne yaptın böyle bana?.. Ne yaptın da sen bana hep böyle, -dişlerim kenetli.

Kendi geçişini saydam bir durulukta kendinden hiç esirgemen, alışkanlık yapar bir uysalık sergileyecek bir umut biçimle, değer vermek, yüceltmek, tapındı tapınacak olmak için bir umut. Gitme yine, biraz da sevinç olsun!

Bir düşün: Sevinç kapıyı çalınca...

Umut koşu koşu varıyor ki kapiya.. oysa, olmayan sevincin olmadığı yerden bir üzüncü çıkıyor yine.

Yoktur hırlıya hırlı.. hırsıza hırsız diyemeyiştin daha büyük cehennem.

OFSAYT

Su an Fenerbahçe'nin sol açığı ben değilsem, gazeteciliğe mecbur bırakılmışsam, ne yalan diyeyim, hep o Nijeryalı Jay-Jay Okocha yüzünden... Çilli bir çocukken, babamın omuzlarında girdiğim Rizespor Stadı'nda, Fenerbahçeli Müjdat'ın beni alınımdan öptüğü gününden sonraki biricik hayalimin yerle bir oluşundan söz ediyorum.

Her şey Rize amatör ligindeki Çaykur Spor'un idmanına çağrılmamla başlamıştı. Jay-Jay Okocha'ya öykünerek attığım çalımların beğenilmesinden sonra hocamız Şenol Birol, bir zamanların ünlü "Şenol Birol Gol" ü, beni sonraki idmanlarına da çağırmıştı. Gelecekte sarı lacivert çubuklu formayı giyme ihtimaliyle titirken ben; Şenol Birol, aldırışsız bir şekilde ve göz ucuyla televizyona bakmakta, önceki haftanın maç tekrarlarını izlemekteydi. Ekranada, Jay-Jay Okocha vardı. Orta sahadan gelen pası, sükseli hareketle rakip ağlara bırakıyordu. Ben "Kutsal bel" diye sevinince Şenol Birol'un yardımcısı, "Bu da topçu midur lal Zaten pozisyon, ofsayttur" diye karşılık verdi. "Ofsayttur, degildir" tartışmasının sonunda ben sadece Okocha sevasından ötürü, yeni takımındaydım, idmandan da kovuldum. Ancak yılmayacaktım.

Soluğu bir başka amatör futbol takımında, ŞHÇEK'te(Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu)aldım. Toprak sahada yaptığımız idmanda, iki dizim yara bere içinde kalsa da Jay-Jay Okocha gibi şık çalımlar attım, muz gibi ortalar kestim, kaleciyi ters köşelere yatırdım. Idmandan sonra takıma alındım. O kadar beğenildim ki, lisansım olmadıy için lisanslı bir futbolcunun yerine maç kadrosuna kabul edildim.

Amatör futbol maçlarının oynandığı Müftü Mahallesi'ndeki toprak saha, o gün Rize'nin Okocha'sını çıkartacaktı. Doğrusu, ben böyle hissediyordum. İlk kırk beş dakikayı yedek kulübesinde, hocamın "İsmail, haydi gir" demesini bekleyerek geçirdim. Beni fark etsen diye neler yapmadım ki? Yedek kulübesi önünde abartılı ısırma hareketleri mi dersin, hakeme sövmeler mi...

Nihayet, maçın bitimine on beş dakika kala hoca, "İsmail, haydi gir" dedi. Sanki tribünde üç beş işsiz ve kopuk değil de binlerce Fenerbahçeli varmış ve hepisi ayakta beni alkışlıyormuş gibi, gururlanarak çizgiye yürüdüm. Müjdat'ın beni alınımdan öptüğü

boşuna değil, bugünler içindi.

Sahadan çıkan arkadaşımı kutlayıp Jay-Jay Okocha gibi hızla maça girdim. İlk sol bekte oynadım. Rakip takımın cüsseli sağ açığı iki çalımda beni çamura beleyip geçti, kaleye topu bıraktı. Tribündeki kopuklar benimle alay etmekte, hocam saha kenarında "Ayağına şıayımı!" diye küfredmekteydi. Eliyle işaret ederek, forvete geçmemi istedi. Sinsice kale ağzına yerleştim. Ayağıma gelen topu Jay-Jay Okocha gibi şık bir hareketle kaleye gönderdim. İki elimi yumruk yapıp

sevinç içinde kulübeyle koşarken, hocamın yan hakeme doğru yürüdüğünü gördüm.

Meğer ofsayt düşmüşüm.

Meğer kale ağzında kendimi unutturmamış, ofsayta

düşeceğim bildiğimi için bilerek bırakılmışım. Meğer ben "Goll" diye bağırırdımda, rakip kalecinin kahkaha atması, bundanmış. Meğer kulübedeki tek yedek futbolcunun, eliyle "Goll" diye işaret etmesi, bana sarılmak istemesinden değilmiş. Daha ben çizgiye varmadan düdüğü çaldı.

Hocamız, oyuncu değişikliği istemişti. Beni maçın bitimine beş dakika kala oyundan çıkartıyordu. Tribünler son çevrekte sahaya alınıp beş dakika kala oyundan çıkanlar bir başka futbolcu görmemişti. Ben hariç...

Maçtan sonra hoca, "Ofsaytı bilmeyen adamı ben niye oynatayım. Sen daha gelma!" diyerek, beni ŞHÇEK'ten gönderdi. Bir gün sarı lacivert çubuklu formayı giyme ihtimaliyle çarpan yüreğim, toprak sahadaki iki idman ve bir maça tükenivermişti.

İtiraf etmek gerekirse, ikimiz de ofsayta düşmüşüktük. Onunki gol sayılmıştı; ben ise yakalanmıştım.

Zaten o sezon sonunda Jay-Jay Okocha Fenerbahçe'den ayrılıp, futbolla Fransa'nın güçlü takımlarından PSG'de devam etmişti.

Bana gelince...

Hayata sol ayağımla değil, sol elimle devam ettim.

O gün ofsayta düşmeseydim, bugün bu golü atmayacaktım.

tabi. Madem müşteri olarak gittin, adabınla yapacaksın. O dönem Cihangir'de genelevler de vardı ama çalışan kadınlar günlük hayatlarını normal şekilde sürdürürdü, kimse de kanışmazdı.

Mahallenin dönüşümü nasıl oldu?

1988, 89, 90 yılları böyle geçti. Sonra mahalleyle Hortum Süleyman geldi. O dönem gerçekten de kendince burayı kurtardı. Onun döneminde dönmeleri falan yolladı buradan. Ama sadece onlara kanışmazdı zaten. Herkese kanıştı. Mesela kahvehanelere girerdi, bizlere de kanıştı. Biz kahvehanede zaman öldürürdük, o da gelirdi esnaf olduğunı öğrenirse seni kahveden atardı. "Ne işin var dışarıda, serseri mi olacaksın?" cümlesini çok duyduk ondan. Kendince bir asiyaş inancı vardı ve bunu bütün mahalleliye uyguladı. Şu anda ne

kadar kızskad da onun düşüncesinde öyleydi bu iş. Ben görmedim ama dönmelerin olduğu yere ekipler sokup düdüğüünü çok duydum sonraları.

Bizim meslek biraz psikoloğluk gibidir zaten. Düzenli gelen müşteri için berber sadece tıraş yapan kişi değildir.

Her berber kendi semtinin tarihçisidir. Peki sizin hikâyeniz nedir?

Benim ismim Rifat. 12 Eylül 1980 darbesinden bir hafta önce, on iki yaşında çırak olarak Beyoğlu'nda berberliğe başladım. O zamanlar çırağa dört-beş yıl boyunca kolay kolay koltuk vermezlerdi. Ustalarımız bizi bileğimiz alışıñ diye balonla çalıştırırdı ama sakalımız çıkmadan sakal tıraşı yaptırmazdı. Önce kendimizi tıraş edip o acryi hissetmemiz gerekirdi. Bizim ustalarda esnaflik kültürü vardı. Esnafar hem birbirlerine hem de müşterilerine saygı duyardı.

Artık pek kıraklık yok.

Esikiden lise bitiren insan polis memuru, bankacı falan olabiliyordu ama artık olmuyor. Artık üniversite bitiren de bir şey olmuyor. Çırak da alamyorsun çünkü sana gelen çırak da yirmi yaşında geliyor. Bir kere yirmi yaşında insana cam sildirip yer süpürtemezsin. Ayrıca gelenler de mesleği öğrenmek değil, para kazanmak istiyor. Bu işi sevmek lazım.

1986'da Cihangir'e geldin. Sen geldiğinde buralar nasıldı?

Esikiden Burda Rumlar vardı, okuryazar insanlar, bizzaden daha Türk yabancilar, kalide insanlar vardı. Hem mahalle kültürü hem de esnaf kültürü vardı. Tabi o dönem dönmeler de vardı ama Cihangir'e hiç zararlan olmadı. Pürteleş Sokak'taydı onlar. Bu tarafa da gelirlerdi ama esas yer orasıydı. Gündüzleri hiçbir şey yoktu, esnafın rahatsız etmez selam verilerdi. Bu arada müşterileri de dışından gelirdi. Cihangir'in yerlileri pek oralara gitmezlerdi. O dönem Uğur Dündar bu konuda bir program yapmıştı. Dönmelerin içleştği yerlerde olan kavgada dövüş haberleri çıkınca mahallenin ismi çıktı ama Cihangir'de yaşamak özel bir şeydi hep. O kavgada dövüşler de hep dönmelerin hesabına yazılıyordu ama öbür taraf da suçluydu. Sen oraya illikçe girmek işin gidiyorsun, argo konuşup küfür ediyorsun. Karşıdaki de senin bu tavına karşı saldırganlaşıyor

Dönmeler kaçıp gidince o zamanın bakkalları, kâpıcıları falan köşe oldular. Boş kalan bütün dairelere bunlar kondu. O dönemlerde bankadan kredi falan alınamadığı için ve dairelerin sahipleri olan dönmelerin hızlıca elden çıkarabilmeleri için oranın esnafına, dairelerin fiyatının belki 10'da 1'ine sattılar çünkü o zamanlar nakit sadece esnafa vardı. Şimdi oraya gidip sor, dairelerin sahipleri ya eski bakkal ya da eski kâpıcıdır. Cihangir'de kâpıcıların çoğunun üç-dört tane dairesi vardır ve kâpıcılık yapmaya devam eder. Kâpıcılar Kralı da burada çekildi bu arada.

Cihangir sence bu kadar eder mi?

Cihangir'in gerçek değeri bu değil, çok abartılır bu işi. Buranın değerini yükselten köşe yazarları oldu. Burada daireli olup buranın değeri artıñ diye haber yapan köşe yazar dostum var. Esikiden de burada ünlüler otururdu ama fiyatlar böyle saçma sapan değildi.

Esikiden burada yerleşik müşteri vardı. Şimdi yabancılar çok geliyor. Eski müşterilerin çoğu şirket sahibi, milletvekilli, üst düzey okur, oyuncu falandı. Hatta o kadar ki dükkâna kimin kaç kere geleceğini, o an ne kadar para kazanacağını bilen biliydin. Doksanlarda da müşteri profili çok güzeldi.

Senin için yönetmenlerin berberi diyorlar.

Yavuz Özkan'la aram çok iyidir. Yeter'i çeken Kemal Uzun bizim dostumuzdur. Cemal Şan, Ali Akdeniz bizim dostumuzdur. Çok mütevazı insanlardır. Filmlerini falan tartışıyoruz bazen. Bazen de anyorlar, iki gay içmeye geliyorlar. Bizim meslek biraz psikoloğluk gibidir zaten. Düzenli gelen müşteri için berber sadece tıraş yapan kişi değildir. Dostun olmuştun. Sen de ona müşteri gözüyle bakmazsın zaten.

Berber muhabbetinin racouu nedir?

Bizim ustalarımız derti ki, müşteriye ismini ve işini sormayacaksın. Adam dönüp "Sana ne?" dese hiçbir şey diyemezsin. Adam tıraş olmaya gelmiş, isterse kendisi anlatır zaten.

Ünlüler ve ünlü olmak isteyenler neden sürekli buraya taşınıyor?

Yetmiş yaşın üzerinde, burada yaşamış olan ve hafızası güçlü olan insanlara sorarsan Ayhan Işık'ın da bu mahallede oturduğunı hatırlarlar. Çünkü o zamanlar pavyonlar, gazinolar hep buraldıydı. Adam tabii ki Cihangir'de oturacak. Şimdi ise sadece oyunculu yapmak istedikleri için dört kişi küçükük ev dünyanın kirasını veriyorlar. "Cihangir'de oturmazsam bana iş vermiyorlar" diye insan tanıdım ben. Çünkü gece âleminde buradan takılması lazım. Cihangir'de artık dünya kadar kafe var. Esikiden Akarsu Caddesi'ne kimse girmezdi kordudan, şimdi bir sürü kafe var. Beşiktaş'a taşınıp, taşındığını saklayan insan biliyoruz. Yapımcılar, yönetmenleri görmek için oralar da takılıyor oyuncu adayları. Belki çoğunun hoşuna gileyecek ama Cihangir bir taraftıyla da modern amele pazarı.

Hangi dönemi daha çok özölüyorsun?

Doksanlar çok özölüyorum. Eski Cihangir'de oturanlar kalmadı, yazı bancı olduk. Satın alacağın da fazla fiyata mekân devraldı burada insanlar. Cihangir'i tanımayan insanlar Cihangir'de mekânı oldı. Evlerin değeri bu kadar artınca evlerini kiraya verip karşıya giden çok insan oldu. Para kazanıyor insanlar bu şekilde. Bir de son dönemdeki olaylar da çok etkiledi. Yavaş yavaş gidiyor insanlar.

3 aylık hediye Netflix sadece Vodafone Red'de

Ödüllü orijinal dizi ve filmlerin
keyfini çıkarın.

Vodafone

NETFLIX

NETFLIX ORJİNAL DİZİSİ

HOUSE
of CARDS

Tüm bölümler şimdi yayında

Red

Her ekranda sizinle

Hediye Netflix; Red Elite, 4.5G Red 10 ve Red Elite'te geçerlidir.

Hediye Netflix üyelikleri dışında, diğer Red Tarifelerindeki abonelikler için geçerli değildir. İzlemek için ayrıca ücretli, sabit bir Netflix üyümü cihaz ve internet bağlantısı gereklidir. Netflix hakkı devredilemez, paraya çevrilemez, değiştirilemez veya transferilemez. 3 ay sonunda izlediği görsel, Netflix üyeliği aylık 22.99 TL'lik standart pakette mevcut üyelik koşulları kapsamında ücretlendirilecektir. Aksi takdirde otomatik olarak sonlandırılacaktır. Doğrulukla, hakkı Vodafone ve Netflix'tir saklıdır. Kampanya 29.10.2016 - 25.03.2017 tarihleri arasında geçerlidir. Detaylar: netflix.com/termsandconditions ve vodafone.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

ÜÇ FILMDE BENİM İÇİN DAVID LYNCH

Wild At Heart (Vahşi Duygular)

On yedi yaşındayken ilk kez David Lynch imzalı bir film izlemiştim, filmin ismi Wild At Heart. Filmden nefret ettim. Okul arkadaşım Ayhan, filme bayıldı. Merak ettiğim şey, neden bu kadar çok bu filmde nefret ettiğimdi... Beni rahatsız eden şey neydi? Aslında beni rahatsız eden şey, başkarakter Lula'yı (Laura Dern) da çileden çıkartıyordu: Cinsel İstismar. İstismarın her biçimi... Lula, on üç yaşındayken babasının iş ortağı tarafından tecavüz uğramış ve annesi (Diane Ladd) de buna tanık olmuştur. Üç ay sonra arabası kazasında ölen adam, sonrasında Lula'nın yanan evlerinde ölen babası...

Lynch üç sanyelik planda koca bir arabayı kurumdan atıp tecavüz eden adamı öldürdüğüne ya da evi yakıp babayı ateşe verdiğinde, Lula'nın bütün bu olaylara saçfa kaza olarak bakmasıydı beni nefret ettiren...

Sembolik anlatımlarla karakterlerin yapılarını ve diğer karakterlerle kurdukları ilişkileri biçimini, dşsal ve içsel olarak anlatan Lynch, hikâyesinin sistem

eleştirisini Lula ve Sailor'in araba sahnesinde net olarak vermiştir.

Lula arabayı kullanmaktadır. Yani psikolojik anlatımla kontrol ondadır. Aşkı Sailor, arka koltukta uyumakta, Lula radyo frekanslarını değiştirerek müzik aramaktadır. Lula, sansasyon ve cinsellik içeren haberlerden başka bir şey bulamaz. Delirerek arabayı durdurur. Bas bas bağırır: "Bana hemen müzik çalan bir kanal bul."

"Her şeyi kendime göre hatırlamayı severim."

Sembolik anlatımla lafa değil aksiyon ve görsel biçime dayandırılmıştır. Belki bir iki yerde Sailor karakterinin güdüyü yılan derisi ceket ne anlam taşıyor anlamaz kaygısıyla şu diyalog eklenmiş olabilir:

Sailor: Did I ever tell ya that this here jacket represents a symbol of my individuality, and my belief in personal freedom? (Sana hiç bu ceketin benim için bireyselliğimi ve kişisel özgürlüğümü sembolize ettiğini söylemiş miyim?)

Lula: About fifty thousand times. (Yaklaşık 50 bin kez)

Elvis Presley'in *Love me Tender*'i ancak karısına söyleyebileceği gibi bir laf da Sailor'ın ağzından çıkıp filmin sonunda görselliğe kavuşmuştur. Asıl sembol -bu sembol Santos karakterini temsil etmektedir- bir yüzük. Üzerinde Arapça bir yazı var. Bir daha filmi izlediğinizde yüzüğü dikkatli bakmanızı tavsiye ederim. Filmin yapımcılarından Monty Montgomery ile İstanbul Film Festivali'nde jüri arkadaşlığı yaptığımızda bunun bir tesadüf olmadığını biliyordum. Monty aslında filmin senaryosunu David Lynch'in yazmasını istemiş lakin yönetmenliğini kendisi yapacakken ona bırakmış. Filmin yapımcılığını üstlenmekle yetinmiş.

Fotoğraf sanatçısı arkadaşım Sevil Sert galeri açıp David Lynch'in yaptığı tabloları sergilediğinde, (hatta bir tablolu da bende) küçük bir bavulla İstanbul'dan vika çıkıp Londra, Berlin'den Los Angeles'e Mullholand Drive'ye doğru giden bir

yoğunluğun tesadüf olmadığını da biliyordum. Onun dünyasını iyice anlamak ve karanlıkları aydınlığa çıkartmak niyetiyle; Mullholand Drive'da, David Lynch'in Jennifer Sims'e ithaf ettiği bu film için fotoğraf çekimi bile yaptım Ali Gökay Sanioz'er...

Blue Velvet (Mavi Kadife)

Bu filmde Monty Montgomery; Montgomery Clift tiplmesiyle bir kovboy olarak karşımıza çıkar ve yönetmen karakterine ertesi gün deneme çekimi sırasında kimi seçeceğini dikte ettikten sonra der ki: "Beni dinliyor musun?" cevap, "Evet"tir. İnanmaz ve "Dinlemiyorsun, kendi düşüncelerine o kadar meğsulsün ki beni duymuyorsun," der. Yine bir David Lynch filmi *Blue Velvet*'in (Mavi Kadife) psikolojideki karşılığıyla Yasak Düşünceler'de gördüğümüz Dorothy karakterinin (Isabella Rossellini) filmle aynı ismi taşıyan parçayı seslendirildiğinde neden içimi yine daha yirmili yaşlarımdayken bir hüznü kapladığının da cevabı aynıydı... Tesadüf değil... İstismarın rüyalardeki karşılıkları tüm bu filmlerde vardı. Lynch, beni yüzyıllardır yönettiğimiz yıllar içinde her

OLAN BİTEN

Önceden bana sittinsene yaptırmaçaklarını düşündüğüm çoğu şey, pek de gönüllü olarak yaptığını görüyorum. Buna "sorumluk" diyoruz. Gerek sırtışlar, kibarlıklar, katlanmalar, susmalar... Zaruret ile esaret arasında ince bir çizgi var.

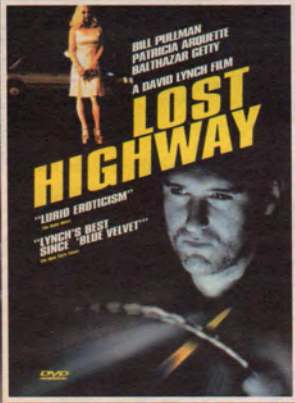
Bir filmin afişine bakıp filmi izlemeden önce gördüğünle, sonrasında gördüğün arasında fark var. Bir kitabın kapağında, kitap bittikten sonra gördüğünle öncesi arasındaki uzaklar... Buna "yaşanmışlık" diyorlar. Hürriyetle aranı yaşanmışlıklar açar. Önceki senle şimdiki sen arasında, tecrübe ettiklerinin tutsaklığı var.

Her zorunlu asker, ceberut komutanına içinde "ulan yeminle seni sivilde döveceğim" der. Teskereyi aldığı güneş çavuşun elini öper de gider. "Kenti terk edelim de organik tarıma dönelim" diyen artistlerle, serbest tavuk yumurtasının peşine, şehirde birilerine gerdan kırıp etek öptükten sonra düşer. Buna "kaçış" diyorlar. Gerçekte intikamın da, terk etmenin de bir bedeli var.

Bir belgeselde görmüştüm, hatırlayacağım, dur... Bir deney ortamında, çocuklar en düşük sesleri bile duyarken, aynı sesi yaşı ilerleyenler duymaz olur. Bu sadece çiklet, örs ve üzüngü adlı üç küçük kafadarın bilezire birer oyuncu mudur? Buna "gerçek" diyorlar. Madem öyle neden yetişkinler fısıldayarak, çocuklara bağırarak konuşur? Bizi gerçekte sağır eden şey isimize gelmeyen duyamamaya alışmak olur. Gerçeği küçükken bağırarak, büyüdüğçe fısıldamak, en sonunda da susmak... İyi de bizi susmaya zorlayan ne var? Derinlerimizde ceza diye odaya kapatılmış, bağıra çağıra konuşan çocuklar var.

Otobüste yanlış durakta düğmeye bastığında bir; otobüs durur, inen olmaz ve şoförü mağralar bir öfke kaplar. O an ayakta tüm yolcular korkuyla ve mahcubiyetle birbirine bakar. Oturanlara bu haklı davasında safını şoförden yana tuttuğunu göstermek için duyulması bir şekilde ağızlarıyla "cık cık cık" yapar. Buna "kural" diyorlar. Sormuyorlar, "zaten her seferde, 50 durağın en az 49'unda durmaktasın be adam, ne olur bir tane fazla dursan?" Hem kim bilir düğmeye basılan anla inmekten vazgeçilen an arasında neler var. Belki bir kalp kırığı, belki bir atar gider, yepyeni bir kararını, ya da bir gezinti keyfedece... Kulları krallar koyar, krallıklar uyarlar. Uymayanı iki durak arası emzeken zevk alan birileri var.

Tüm bu zorunluluklardan kaçmak için içsin var! Ama... Sarhoşlukta beyin bir kısmı uyumuş ve yüzüne felç gelmiş gibi hissettiğin anda, söylediklerinin ekseriyeti birer mübalağa. Ortada o kadar sevecek bir şey de yok, o kadar kızacak da... Öpüp oklamaya da gerek yok kavga edip ağlamaya da... Tüm bunlara "sanimiyet" diyorlar. Oysa yapılan bir çeşit gösteri... Peyda olmuş histeri... Yalan sarhoşluğun insanı özgürleştirdiği... Piyas, bir ayaşın sonunu merak ettiği, aynı oyunu hem yazıp hem yönettiği... Sarhoşken çok mu özgürsün? Hepsi ayanla kadar... Özgür olduğuna inandığın ana gerçek özgürlüğün arasında, ödeyeceğin bir hesap var. Mısal ben artık pek içmiyorum, sinirlenmiyorum, uzatmayıp "peki" diyorum, herkesle yıldızlı pekiyi geçiniyorum, hepimize de tavsiye ediyorum. İşte buna da "olgunluk" diyorlar. Oysa gerçekte olduğunla, oldurdıkları arasında fark var.

türlü soruma sanatsal karşılığı bulabilmenin de mutluluğunu yaşar hale getirmişti.

Lost Highway (Kayıp Otoban)

Biliçaltımızı zorlayan bir filmidir. Geçmiş yaşantımızı, biliçaltımızda sürdürürken unuttuğ gibi yapma halimiz vardır. Her yeni sevgide tüm coşukluğumuzu eski yaşadıklarımızı unuttuğ gibi oluruz ya hani... Biliçaltımızda taşırız, aldatılmışları, istismarları, şiddeti, acıyı... Halbuki biliçaltının da bir sesi var. Ne zaman şiddet söz konusu olsa *Kayıp Otoban*'da makyajlı süratli tuhaf adam çıkar karşımıza. Videoları çeken de O'dur. Aslında Erol Coşkuner ve Mehmet Acar'ın film üzerine yazdıklarından sonra bana diyecek pek bir şey kalmıyor. Eric Morris'le yaptığım çalışmalar, psikyatr Carl Gustav Jung üzerinden aktarırlara girince Lynch filmlerindeki karakterlerin ne anlatmak istediğini, masumiyet çağından yeni aldatılmaya açık olduğumuz dönemlerden nerelere geldiğimizi bilicini bizi nasıl korkak ettiğini yeni başlangıçlar için kendimizi nasıl kandırdığımızı bilmek acı bir o kadar da yalın reddetmemizi sağlayan bir sağlama. Fred karakteri "Her şeyi kendime göre hatırlamayı severim," der filmde. Filmin oyuncularından Balthazar Getty'i Los Angeles'taki spor salonunda gördüğümde bilincimin benimle oynamasına pekala izin verebilirdim. O zaman bunca filmi izlemiş olmam da pek bir işe yaramamış olurdu. Nerede yaralandığımızı, ya onların üstünü kapamadan nasıl onarılabilirceğini, sanatın bu anlamdaki katkılarını hiç yılmadan merak etmekteyim oldu. Anlatacaklarım şimdilik bu kadar. Marilyn Monroe neden Norma Jean değil ya da Amy Winehouse için neden o kadar gözyaşı döktük... Rüyalarımızın kurbanı değil, aydınlığı, umudu olalım. Bize yeti gösteren tüm sinema emekçilerine teşekkürlerimle.

Mehmet Ali & Akşamsefası

TARİH, DOĞA, AŞK VE MASUMİYET KATLIAMI

İnternetin genellikle soğuk olan satırları, bu katliamın, Emre Kongar tarafından sıcaklaştırılmış olan öyküsüne şöyle devam ediyor:

"Padişah Vahdeddin, yurt dışına kaçarken şahsi mülk olan bu köşkeri Emre Kongar'ın Zehranım Tezeye dediği cariyesine bağışladı.

Emre Kongar 1960'ların başında Zehranım teyzesinin elini öpmeye gittiğinde, Parmaklık kısmının demirlerinin yok olduğunu, benzerleri Yıldız Sarayı'nda olan, çimentodan dökülmüş ağaç benzeri süslemelerle bezenmiş olan bahçelerinin yabani otların istilasına uğradığını, ama üç köşkün hâlâ ayakta olduğunu gördü ve bu yıpranmış görüntüye çok üzüldü.

Köşkler 1984 yılında 'korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı' olarak tescillendi.

Bu arada, önceki çilek tarlaları, müteahhitlere satılmış, buraya yedi adet villa yapılmış ve köşkerlerin mülkiyeti de vakıflara verilmişti.

1988 yılında, dönemin başbakanı Turgut Özal'ın talimatıyla "Başbakanlık Dinlenme Evi" olarak kullanılmak üzere restore edilmeye başlandı.

Bu arada Emre Kongar Kültür Bakanlığı Müsteşarı oldu ve "Vakıf İnşaat" tarafından yapılan restorasyonu yerinde inceledi. Sorumlu mimarın rölevalerde anlamamış olduğu konulardaki sorularını yanıtlayan Kongar, ahşap köşkerlerin betonlaştırmakla restore edilmesinden dolayı Çengelköy tepelerinden "İlk aşkı ve masumiyetimin beton kalıplara sığmaz ki" diyerek büyük bir üzüntüyle ayrıldı.

Turgut Özal'ın ölümünden sonra çalışma durdu. Restorasyon işini alan Vakıf İnşaat, "ödeneksizlik" dolayısıyla 1998 yılında köşkeri kadeherine terk etti.

Erkan Mumcu'nun Kültür ve Turizm Bakanlığı döneminde restorasyon için bir firma ile otele yapılması için anlaşılırsa da bu proje de, iyi ki, gerçekleşmedi.

Köşkler, 2007 yılında Devlet Bakanı Hayati Yazıcı tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığı mülkiyetine alındı.

İlk aşkı ve masumiyetimin beton kalıplara sığmaz ki.

alınarak Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne verildi. Vakıflar Genel Müdürlüğü de köşkerleri Başbakanlığa tahsis etti.

Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan köşkerlerin "Başbakanlık Anadolu Çalışma Ofisi" ve yabancı misafirler için "Devlet Konuk Evi" olarak yeniden restore edilmesi için talimat verdi. Wikipedia'nın belirttiğine göre restorasyon projesini Sinan Genim üstlendi.

Köş çevresinin düzenlenmesi için 4 bin m² alan 2 Haziran 2013 tarihinde kamulaştırıldı.

Ağaçlar kesilerek, bahçelerdeki setler düzeltililerek doğa ve çevre mahvedildi; yeni ilave inşaatlarla köşkerlerin tüm havası yok edildi; katliam tamamlandı!

Resmi makamların iddiasına göre köşkerlerin içinde bulunan koruda, 10 fıstık çame, 10 at kestanesi ve 25 ıhlamur ağacıyla birlikte meşe, Lübnan sediri, defne, erguvan ve sakız gibi toplam 300 ağaç da korumaya alındı, ama yapılan tahribata bakılırsa buna inanmak biraz güç.

Akasya, defne aylangoz gibi bahçeyi ve

kadar çok ve çeşitli ağaçla birlikte kesildiği, resmi makamlarca da itiraf ediliyor.

Bu ağaçların yerine İstanbul Boğazi'nin florasına uygun ıhlamur, at kestanesi, fıstıkçama, çitlembik, erguvan gibi ağaçların dikildiği iddia ediliyor ama Emre Kongar'ın dediğine göre bunlar zaten bahçedeydi.

Köşkün restorasyonu Ağustos 2014'te tamamlandı.

Restorasyon çalışmaları bittiğinde tarihçi İlber Ortaylı, "Restorasyonu hiç beğenmiyorum. Tarihi realiteye, mimari kurallara sadık bir restorasyon olmadığını herkes biliyor," diyerek eleştirdi.

Emre Kongar ise, yok edilen setlerin yerine yapılan beton duvarlarla sadece tarihin değil, tabiatın da katledildiğini söylüyor.

Cengiz Özdemir Orhan Veli'nin artık kült olmuş şiiri İstanbul'u Dinliyorum'u Emre Kongar'ın "orman" dediği, Vahdettin Korusu'nda yazdığını söyler ve buradaki ağaç ve bitki örtüsünü şöyle sayar:

"Kocayemiş, ağaç fundası, katırtırnağı, boyacı katırtırnağı, ateş dikenini, akça kesme, geniş yapraklı akça kesme, kemese meşesi, leylak, defne, sarı salıkm, çın mürveri, karayemiş, çitlembik, ispir, çoban püskülü, kartopu, kurtbağı, kardak, yasemin, mahonya, yabani gül, böğürtlen, lavanta, yılanıyastığı, çiğdem, yabani kuşkonmaz, Trabzon hurması, malta eriği, armut, ayva, delice zeytin, kiraz, vişne, erik, çalal eriği, üvez, fındık, nar, kızılçık, dut, oldukça boylu olmak kaydıyla fıstık çamları, büyük kozalaklı çamlar, kızıl çam, Lübnan sediri, servi, porsuk, su sediri, mazi, batı çınarı, ıhlamur, meşe, akça ağaç, çınar yapraklı akça ağaç, kestane, erguvan, akasya, dişbudak, karaağaç, ceviz, gülbirleşim, atkestanesi, manolya, sakız, incir, kokarağaç, akkavak."

Evet işte Osmanlı'nın Padişahlık döneminde Cumhuriyet'in yüzüncü yılına doğru uzanan "Bir aşkın ve masumiyetin katli" öyküsü, böylece Bavl Dergi tarafından, gelecek kuşaklar okusun ve ağıt yaksınlar diye, Haziran-Kasım 2016 tarihlerindeki altı yazı ile resmen internetin ölümsüzlüğüne emanet

İSTANBUL'DA BİR MAĞARA ADAMI

Gecenin bir insanıdır Orhan abi, Orhan Akbal. Yalnızlıkla sınıman bir insanıdır. En iyi dostu Efes Ekstra'dır. İstanbul Cihangir'deki Sanatkarlar Parkı'nda kimine göre Osmanlı'dan kalma gözcü kulesi, kimine göre eski bir hamam olan mağaranın içinde yaşar. "Hayatta dönüm noktası dünyaya gelişim oldu," diyen Orhan abi **Mülsüzler** köşesinin ilk misafiri.

Ben kendimi anlatmadan önce, delikanlı gibi
söylüyorum benim geçmişim karanlıktır.
Bunları saklayacak değilim. Hepsi
kayıtlarda mevcuttur. Fakat
anlatacaklarım toplumu ve
mütevazı insanları rahatsız
edebilir.

1963 yılında Sakarya'da doğdum ve Hızırtepe Çocuk Eğitimcisi Kurumuna verildim. Üçüncü sınıfta ben senin annenim diyen biri, beni alıp oradan kopardı ve beraber yaşamaya başladık. Özce İstanbu'la sonra İzmir'e taşındık. On üç yaşında ane dediğim kadını tanımadığımı için evden kaçtım. O zaman jane dediğim kotlar çok pahalydı, herkes bulamazdı. Sokaklarda dolayışırken bir evin balkonunda bu kottardan asılı olduğunu gördüm ve giymek kotu kaldım. Sokakta kaldığım için bu kotu pisenlikle yenisi'ni almak zorunda kaldım. Sonra bu kot çalma işi bence alışkanlığa döndü. Fazlası elimde biriktire geçimi'ni sağlamak için kotları satmaya başladım. İsa sürede yakalanınca İzmir Buca Cezaevi Sübyan Koğuşu'na bağladım. Cezaevinde on üç ay yattığım caza boyunca çay, sigara paramı çıkartmak için meydancılık yaptım, çamaşır yıkadım. İçerde annenin babasını öldüren de vardı, ufak hırsızlık vanası da. Tabii cezaevide

çocuk kafayla ortamdan etkilenecek Tatar
Ramazanvari tavirlara özendim. Sonra yattığım
cezalar peş peşe gelmeye başladı. Kimsesizlikten,
çaresizlikten, hayatımın yirmi seneye yakını hep
gasp ve hırsızlık gibi sebeplerle cezaevinde geçti.

En son Çorlu Cezaevi'nden çıkınca bu mağaraya gelip yerleştim. İlk geldiğimde burada bir abimiz vardı, o cezaevine girince buraya sahip çıkıp adam ettim. Artık yorulmuştum sağlık sorumluları vardı bir daha cezaevine girerse oradan cesedim çıkardı, bu yüzden buraya sığındım. Ömrümü

cezaevlerinde geçirdiğimden, benim için özgürlük acı ifade ediyordu artık. Hayatım boyunca hep aç kalmıştım. Bu sadece bir lokma ekmeğe açlık değil. Öylesine açlıklarım oldu ki, yaşama, hayata, sahile, kırlara, bayırlara, aileye, anaya, babaya, temiz işe, arkadaşlara, her şeyden önemlisi bir kadına aç kaldım.

Yalnızlık benim arkadaşım oldu ama yalnızlık içimi karartıyor. Alkol biraz olsun yalnızlığımı çare oluyor. Alkolik değilim ama alkolü seviyorum. Bu da böyle bir çelişki işte. Yaralarımı merhem oluyor. Sokakta kalmanın acıları vardır çünkü. Ben bu acılara atrenmanlıyım. Hem haphanelerden, hem Türkiye'nin muhtelif şehirlerinden, sokaklarından. Özellikle karanlık sokaklarından. Bu yüzden sokakta kalkanlara benim kapım her zaman açıktır. Ben sadece acıların bir elini tutan değilim. Sokaklara

Mağara için sağdan soldan eşyalar topladım, soba, küçük bir kütüphane, halı bile koydum. Buraya ayakkabıyla girmek yasaktır. Burası çok kenarda kaldığı için uydurucu müptela gençler buraya geliyor, travestiler geliyor iş bitirmek için. Benim dandik bir radyom vardı onu çalmışlar. O radyoyu çalmaya तेनээл edecek adamın ihtiyacı vardır, o yüzden helali hoş olsun.

sağlık sorunlarını el vermedikçe için çalışmakta zorlanıyorlar. Birkaç günü yemek yemeden geçirdiğim oluyor. Burada ateş yakıyorlar patates közülüyor, sacın üzerinde makarna kaynatıyorlar. Burası kalabalaklaştı mı sınıyalı çıkarmak o şekilde üç kuruş para topluyorlar, bazen lokantada sulu yemek yiyorlar. Kendi paramı kazanmak için buraya çok temiz, mütevazı bir kokoreç, tezgâh koydum iki gün sonra belediye ekipleri gelip arabamı götürdü. Dilek balonay satmam dedim ona da aldılar götürdüler. Ben şimdi nasıl para kazanacağım, Her şeyi geçtim ben senelerimi cezaevinde geçirmişim, benim kاپیja koyduğunda bana bir iş vermiyorlar, sonra benim dilek balonalarımı alıyorsa. Ben bu devleti nasıl seveyim.

Burada Cihanîr'de sanatçılar, sosyetenin içindeymiş ama onların benini yaşadığından hayatın haberleri bile yok. Oysa benden kazanabilecekleri çok şey var. Ben küçük bir şeyden mutlu olan bir insanım. Kundakattaki beşerim ağlasa, rüzgârın otları hızırdması bile beni mutlu eder.

Bu saatten sonra kendime özgü hayallerim var. Deniz kenarında mütevazı bir ev içinde koyunlar olsun, kuzular olsun. Küçük bir teknenin olsun, balığa çıkayım. Gölüme göre yanımda ama kör ama topal bir bayan olsun, isle çocuğu olsun. Babakı yaparım. Bunları nasıl başardım bu saatten sonra bilmiyorum. Başarmamı başlangıcı hayal etmek midir? Onu da bilmiyorum. Karmakarışık duygular, ifade edemiyorum. Her şey için çok pırsanım. Elimde sürün bir değneğin olsun. Her şeyi değiştirmek isterdim. Bittiri kötülükleri değiştirmek isterdim. Diken hariç. Çünkü gül güzeldir. Dikensiz

EVRO-İMAZ

UZAYLI BİR EKMEK TEKNESİ

Şunu iyi hatırlıyorum. Fitilin bir ucu Kenan Evren'in şapkasının tam üzerinde kıvrılmıştı ve adamın yüzünü kapatıyordu. Kardeşim parmağıyla işte o kıvrımı düzeltti ve faydalı bir iş yaptım işte ben şeklinde gülmüsemi.

Nedense çocukluğumda uzaya gitme fikri pek meşhurdu benim doğduğum küçük ilçede. Neredeyse bütün mahallelerde bu konuyla ilgili oyunlar oynanır, Mars'ın falan aslında kime ait olduğuna dair kavgalar yapıldı. Kimisi oranın bir Müslüman mülkü olduğunu savunurken, bazıları da orada zengin Amerikalıların yazlıkları olduğunu yemin billâh anlatırdı. Bir de uzaya nasıl gitmek gerektiği konusunda çok konuşurduk. Hepimiz için uygun bir araçta anlamak kolay olmazdı.

Bu duruma annelerimiz bigâne kalmadı elbette. Mîsal benim el örgüsü bir feza şapkam vardı. Gri yünden, şimdilerde kar maskesi denilen seye benzer ama yüzü biraz daha açık aslında eski dalgıç başlıklarının örülmüş hali gibiydi.

Kişin bununla oynamak güzeldi. Ama çok soğuk günlerde annem beni sokağa salmazdı. Çünkü kronik bronşitim vardı. Böyle olunca kar ve ayaz altında feza mesalesini evde sürdürmem gerekti.

Uzaya gitmek için gereken aracı ararken belki de evimizde merdaneli camaşır makinesinden sonraki en teknolojik aleti keşfettim: Singer dikiş makinesi.

Annenin fincanları ile birlikte getirdiği çeyizinin en güzel parçası meğer yıllarca arka odada kuzu gibi örtüler altında yurmuş!

Günlerce dikiş makinesini inceledim. Dökümden işlenmiş pedali vardı. Benim için öyle büyüktü ki, altı yaşında bir çocuk olarak ona oturup çalışmakta gibi sallanıyordum. Pedal bir demir okla yuvarlak çarka bağlıydı. Annemin ayaklarıyla ittiği pedalin ön ve arka boşluklarına abandaçka benim garip salıncağım giderek hızlanıyor, hızlanıyor sonra çat diye o yukarıdan çıkıyor birden dışarıya doğru savruluyordum. Bu ses çıkaran eğlencem yüzünden bir iki defa esaslı sopa yincine daha sessiz olmam gerektiğini anladım.

Zaten dikiş makinesi bunun için çok uygundu. Epey bir süre çarka sarılı sarı renkli fitiden kayışla uğraştım. Bu kayış sayesinde pedalin gücü kasnağı çeviriyor. Kasnağa bağlı dişliler dönüyor ve dikiş makinesinin küçük bir kuzu gibi süzün başı çalışıyor. İşte iki elimin basparmağıyla kasnağa abanına fiti kıvırıyordu.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Benden küçük kardeşimle bu fitilin başında epey bir dövüştük. Bir benzeri bizim etrafımızda yoktu. Hafif esnekti. Ama aynı zamanda sertti de. Tadı farklıydı. Evet, kardeşimle sırayla kemirmiştik. Bana soba üzerinde közlenmiş sonra tabakta unutulmuş ve bayatlamış kestane tadında geliyordu. Kardeşim cam macununun aynısı olduğunda ısrarcıydı.

Biraz daha dişlerken sonunda fitili kopardık. Artık bu ağır cezalı bir durumdum. Babam yere serdiği Cumhuriyet gazetesinin üzerinde kopmuş fitile uzun uzun baktı. Şunu iyi hatırlıyorum. Fitilin bir ucu Kenan Evren'in şapkasının tam üzerinde kıvrılmıştı ve adamın yüzünü kapatıyordu. Kardeşim parmağıyla o kıvrımı düzeltti ve faydalı bir iş yaptım işte ben şeklinde gülmüsemi. Ama anında dondu yüzü. Babam müthiş sinirliydi çünkü.

"Bunun için İzmir'e sipariş vermek gerekir şimdi," dedi. Annem ayva soyuyordu bıçakla. Dayaktan sonra geçmiş olsun, fizla ağlamayalım diye bizim için hazırlıyordu galiba. Çünkü bir Gördesliylik ve Gördes'in ayvası meşhurdur.

Arma korkutumuz olmadı. Babam gidip uyumayı tercih etti. Bir ay sonra İzmir'den yeni fitil geldi. Bu yenilenme annemin de hoşuna gitmiş olmalı ki. Arka odada bizim insafımızda terk edilen dikiş makinesi orta odaya taşındı. İlk olarak babama, bana ve kardeşime Sümerbank bezinden çizgili pijama takımları dikti. Kendine de küçük çiçekli pazenden bir gecelik.

Kelebek etkisi böylece başladı. Komuşlar bir iki, ellerinden kumaşlarla bizim kapımızı çalmaya başladılar. Annem kız sanat okulu mezunuydu.

sanki geri dönmüştü. Artık örgü işlerini bir kenara attı. Dur durak bilmeden pedala asılıyordu.

Bir defasında çok güzel bir nevresim takımı dikti. Balkona asıp uzaktan ona baktığını hatırlıyorum. Sonra salonun perdelerini her ay pazar paralarından arttırdıklarıyla yeniledi.

Evimiz yol üstündeydi ve dışarıdan geçenler perdeleri görüyorlardı. Bir gün kapı çaldı. Elinde tüllerle bir genç kız geldi. Aşağı mahalledenmiş ve haftaya evleniyormuş. Annem bunları diğer miymiş.

Annem iki gün sonra işi teslim etti. Hayatında kazandığı ilk parayı avucunda tutup uzun uzun bize göstermişti.

Bizim öykümüz bundan sonra makas değiştirdi sayılır. Babamın manifatura dükkanında giderek düşen işlerini ağır ağır annemim el emeği almaya başladı. Bizim emektar vitrin annemin diktiği renk renk nevresimler ve perdelerle süslenmeye başladı.

Bir süre sonra singer dikiş makinesi yetmez oldu. Babam İzmir'den elektrikli bir dikiş makinesi aldı anneme. Biz iki kardeş böyle böyle okuduk, gittik.

Eski uzay aracı Singer marka makine yine arka odaya düştü. Ama görevini yapmış insanların mağrur duruşuyla tabii.

Orada duruyor ahretlik.

TELLAKLILIK

Kocamustafapaşa Fatih ilçesinin köklü bir semtidir. Hava güzelse güneş Samatya üzerinden yükselir. Samatya'da öğlen rakısına oturanlar güneşin tadını çıkartırken, "Paşa'da büyük Çınar"ın gölgesinde tavla atılır; çay pişer, koyu bir sohbet başlar. İstanbul'da insandan çok tabure olan mahalle hiç kuşkusuz Kocamustafapaşa'dır. Paşa'nın tarihi dokusunu Bizans kalıntılarını tamamlayan unsur olarak da bir hamamı elbet mevcuttur. Tecrübeyle Sabitte bu ay: Tarihi Kocamustafapaşa Hamamı'nda Tellak olmak var.

Tosun Paşa filmindeki hamam sahnesini hepimiz hatırlıyoruz değil mi? Eskiden hamamlarda öyle eğlenceler geceler olmuştuk. Bir de küllanbeyleri var. Küllanbeyinin ismi de hamamdan çıkma. Osmanlı zamanı her mahallede olan hamamlarda dönemin evsizleri, öksüzleri küllan beylerinde kalırlarmış. Küllan odaları adından da anlaşılacağı gibi hamamların kazan daireleri olarak kullanılmış. Küllanbeyleri zamanının kabadayıları, mahallenin abisi sıfatlarını alarak tarihsel gelişimini sürdürmüş. Hatta cemaatleşmeye kadar gidip kendi ritüelleri olan bir tarikatla dönüşmüş. Bu tarikat, Patrona lâkaplı Halil tarafından bir isyana kalkışıp Lale Devrinin sonunu getirmiştir. Aydınlık kubbenin altındaki sıcaklığın sosyal yaşamdaki yeri elbette Osmanlı döneminin bitmesiyle son bulmamış. Mesela bir rivayete göre hamamdan alınan suyla yapılan bühr çıkmazmış. Bu sebeple günümüzde bile hamamdan dışarıya asla su çıkartılmıyor. Bir de hacca giden insanlar gelip tellak para değişik tokuşu yapırlarmış. Bunun nedeni yapıyorlar ben de anlamadım. Sanırım tellağın parası temizdir, helaldir diye düşünüyor hacca giden kişi.

Tellaklığa giriş ya da kese sanatının incelikleri

Tarihi Kocamustafapaşa Hamamının tellağı Rıza abinin yanındayım. Rıza abi "Çırağı önce ben bir keselerim, uygunluğuna bakarım" diyor. "Olur abi madem hamama geldik terleyeceğiz. Uyanıy mı söyle", diyor. "Gerek yok", diyor Rıza abi, "oturarda da hallederiz" Tabii önce terlemek gerekiyor. Kese yaptracak kişinin keselenmeden en az on beş yirmi dakika önce hamama girip iyice ter atması lazım. Diğer türlü kese kaymaz, vücut tahriş olur. Ayrıca keseden önce şampuan da kullanmamak gerekiyor. Çünkü şampuan kullanmak deriyi çok fazla kayganlaştırıyor bu sefer de sürtüne az olacağından ölü deri atılmıyor. İleri terlemek için giriyoruz.

kısmında sizi meydanca karşılar. Terlik ve odanın anahtarını verir. Oda dediysem otel odası gibi değil. Soyunma kabininin biraz daha büyüğü. Hamama girerken eşyaları bırakıp kitlemek için. Hamamdan çıktktan sonra da biraz şekerleme yapıyorsanız bu odalarda. Giriş kısmından sonra keselik diye anılan ikinci kısım var. Buraya sadece peştamal ve terlikte giriliyor. Hamamdan biraz daha serin olan keselik bölümünde tellaklar kese yapıyor. En

Bir dönemin facebook, twitter gibi sosyal medya mekânları olan hamamlar şu an sadece turistlerin gezi alanları.

son bölümse göbekteaşının bulunduğu hamam. Göbekteaşının olduğu yer felaket sıcak. Gidenler bilir ama gitmeyenlerin düşündüğünden çok çok daha fazla sıcak. İlk girişimde buhar yüzüme vurunca nefesim kesilmişti. Tarihi hamamlarda havuz bulunmazmış. Zaten tellaklar da hamamda havuzun sağlıklı olmadığını söylüyorlar. Göbekteaşına oturup terlemeye başlıyoruz. Göbekteaş çok sıcak olduğundan önce oturmaçığı yeri kurnadan aldığımız soğuk suyla bir güzel serinletiyoruz. Kurna dediğimiz şey, muslukların altında bulunan lavabodan büyük kuvvetten küçük, mermer, su biriken tekne. Terledikten sonra tellak Rıza abinin yanına gidiyoruz. Rıza abi bana nasıl tellak olunabileceğini anlatırken koluma bacağımıza keseli sürtüyor. Vücudumdan çıkan kire hayretle bakıyoruz. Rıza abi "Şaşırma", diyor. "Yediğimiz her gıda derimizde birikiyor vücut zararlı olanları bırakıyor." Anladım abi, diyor.

Sert isteyene sert yumuşak isteyene yumuşak

Kese yapmaya vücutta ilk sırttan başlanıyor.

şeklinde devam ediyor. Kese yaparken bence en

önemli kural kese yapılan kişiyi tamamen kontrol altına alıp yormak. Mesela ben bunu daha önce denmiş olduğumden Rıza abiyi keselemeye başladığımda "Hop bir dakika ben senden sert kese istedim mi", dedi. "O ne demek abi?" dedim. Kimisi gelip sert keselenmek istediğini söylüyor, kimisi yumuşak. Bu tellağın kese yaparken su yapması mânâsına geliyor. Sirt kütlelem, kolu alıp bükmele bacaktan tutup fırlatılmal sert kese klasmanına giriyor. Eğer kese yaptrmaya gelen kişi özel olarak belirtmezse böyle gösterişli hareketlere hiç girilmeyormuş. Bir de köpük masaj var. Tülbent gibi bir bezi sabunla yatırp iki ucu birleştirip keselenen kişinin vücuduna köpüğün boca edilmesine yapıyor. Bu işlem keselenmeye dahil değil ve ayrı bir fiyatlandırması var. Bu arada tellaklar hamamlarda maaz üşündün değil, kese yaptırdı kişilerden aldığı ücretle para kazanıyor. Bir de bahış usulü varmış. Bir dönem facebook, twitter gibi sosyal medya mekânları olan hamamlar şu an sadece turistlerin gezi alanları. Elli sene sonra ne olacağı meçhul.

YOKSA DOĞU BLOKU'NU BEN Mİ YIKTIM?

Yıllar sonra Gérard de Villiers'nin yazdığı SAS romanlarının soğuk savaş döneminde, anti-komünist bir ideolojiye sahip olduğunu öğrendim.

On üç yaşına girmiştim. Paris'ten yeni yola çıkmıştık. Türkiye'deki kasabamız Tire'ye kadar uzun bir yolumuz vardı. Babamın bu yolculuk için aldığı bordo renkli Ford Granada'nın arka koltuğunda otuyordum. Paris'te Erdoğan dayımın kütüphanesinden arakladığım Gérard de Villiers'nin soğuk savaş döneminde iki yüzden fazla yazdığı SAS adlı bu ucuz romanlarından bir tanesini okumaya başlayacaktım.

James Bond serisine benzeyen bu romanın başkarakteri Malko Linge, Avusturyalı zengin bir prenstir. Şatosunun tadilatını ödemek için CIA'le çalışmaya başlar. Çok çapkın olan Malko KGB için çalışan güzel kadın ajanlarla tanışır ve romanın sonlarına doğru onlarla sevişir. Çoğu zaman da bu kadınlar, kötü adamlar tarafından öldürülürler. Hem şiddet hem erotik sahneleri olan trajikomik SAS romanlarından "Rendez-vous a San Francisco"yu, yeni öğrendiğim Fransızca ile keyifle yol boyunca okuyacaktım.

Malko'nun bu öyküdeki yeni görevi CIA'nın son zamanlarda San Francisco'da komünizmin ilerlediğini tespit etmesi üzerine, bunun nedenini bulup sorumlusunu yok etmektir.

Babam Ford'un direksiyonunu kırdı ve benzin istasyonuna girdi. Hepimiz markete daldık. Annem yiyecek ve içecek, abim spor ayakkabı bölümüne bense jelibon ve çikolatalara doğru. Kasaya gelince babam ortalıkta yoktu. Para istemek için annem beni yanına gönderdi. Dergi teyosunun önündeydi

bir elinde Newlook diğeri Penthouse vardı. Ben de hemen kasaya doğru koşup anneme, babamın erotik dergilere baktığını söyledim. Babam kasaya erotik dergilerle yanıma gelince annem çok sinirlendi ve ona pis bir adam olduğunu, çocukların yanında utanmadan bunları aldığını söyleyerek marketten çıktı. Babam hiç ses çıkarmadan sanki annemin söyledikleri bir kulağından giriyor öbür kulağından çıkıyormuş gibi yola konsantre olup arabayı sürmeye başladı.

Babam dergileri annemin koltuğunun altına yerleştirmişti. Belki Tire'ye varınca bir tanesini gizlice alıp arkadaşlarımla beraber bakarız diye düşünüyordum. Bu tarz dergileri Türkiye'de bulmak çok zordu, hele ki Tire gibi bir kasabada imkânsızdı. Arkadaşlarımın durumları bu konuda baya vahimdi. Bir önceki gelişimde beni zorla otobüse bindirip, İzmir'e götürüp, Alsancak'ta Efes otelin önünde THY'nin mini etekli hosteslerini seyretmeye götürmüşlerdi. Gün boyunca bankta oturup servisten inen hosteslerin bacaklarına bakıp hangisi daha güzel diye on üzerinden notlar vermiştik. Paris'te gün boyunca gördüğüm kadınları özellikle izlemek için iki saat otobüse binip buraya gelmeleri beni şaşırtıyordu. Bu dergilerden bir tanesini alıp onlara göstermekte kararlıydım. Bu yüzden ara sıra SAS kitabımı okurken ön tarafa

kontrol edip dergilerin yerinin değişmediğinden emin oluyordum.

Malko babası Rus, annesi Çinli olan Alexandra Po'yla tanışır.

- Hiç şampanya içtin mi?
- Şampanya mı? O ne ki?
- Şarap gibi bir şey, ama daha güzel. Mutlu olmak için veya bir şey kutlamak adına içeriz bunu...
- Alexandra el bombasına bakar gibi şeye baktı.
- Bu kapitalist bir içecek. Ben bunu içebilir miyim bilmiyorum...
- Ama Mao da bundan içeriyor. İçerken fotoğraflarını gördüm.
- Alexandra ince bir sesle.
- O zaman deneyeyim...
- Alexandra hayranlıkla şişenin kapağını açan Malko'yu izlerken birden pat diye mantar patlar.
- Gördün mü, küçük bir bomba gibi.
- Malko iki kupayı doldurup
- Şeref!
- Alexandra dudaklıkları şampanyaya dokundurarak
- Birazyanıyor!
- Malko kupasını bitirerek

Kaliteli olduğu için. Sevdin mi?
- Çok güzel!

Tek yudumla bütün bardağını boşaltan Alexandra kendini koltuğa bıraktı. Malko iki bardağı tekrar doldurup güzel kadının yanına yaklaştı. Şampanyanın etkisinde Alexandra'nın başlarını yumuşamıştı. Malko'ya doğru döndü ve kollarını açarak ona saldı...

Yolculuğumuz bir önceki seneye göre daha hızlı geçmişti. İki günde Münih'e varmıştık. Babam Hauptbahnhof'taki elektronik eşya satan Türk toptancı dükkanlarına mutlaka uğradı ve her sene aynı muhabbet döniyordu. Sattıkları TV, VHS player ürünleri PAL sistemiymiş, oysa Fransa SECAM sistemi kullanıyordu. Ve biz her sene bu cevapla karşılaşır ve hiçbir şey almadan yolumuza devam ederdik. Ta ki PAL-Secam (hem PAL hem SECAM) sistemleri okuyan ürünler çıkana kadar. Hiçbir şey almasak bile Hauptbahnhof'a uğramayı çok severdik. Bir sene boyunca hasret kaldığımız Türk lokantalarında lahmacun yiyip ayan içerdik. Ama benim Hauptbahnhof'ta merakımı cezbeden şey kırmızı ışıklarla aydınlatılmış sex-shoplardı. İçerde neler bulunduğunu neler döndüğünü çok merak ediyordum. Bir yandan lunaparktaki süslümiş oyuncaklar gibi görünen dükkanlar sevimliydi, öbür yandan da içerde dönen olayları düşününce biraz korkutucu görünüyor.

"Malko Linge bacaklarına dokunmaya başladığında, Alexandra hiç itiraz etmedi. Parmakları sanki yeni yağlanmış gibi yumuşak teninin üzerinde doluyordu. İç kışmından

yukarıya doğru en hassas en korunmasız yere. Altına hiçbir şey giymemişti. Kendini savunmaya niyeti yoktu. Sırt üstü yatan kadın, kendini teslim etmiş, bacaklarını tamamen açmış, Malko'nun dolaşan ellerinin altında titriyordu. Malko artık gizli kapını açıp güzel kadının ateşli hislerini keşfedecekti..."

Yugoslavya'ya girdiğimizde hepimiz geriliyorduk. Hâlâ totaliter sistem altında yaşayan ülke, Almanya-Avusturya'ya göre çok geride kalmıştı. Otobani olmayan, marketlerinde bir kola bile bulunmayan yolları çok uzun ve yorucu geçiyordu. Bulgaristan'a girip Kapıkule'ye ulaşmayı ipe çekiyorduk.

SAS kitabının bitmesine bir yirmi sayfa falan kalmıştı. Hikâyenin en zirve noktasında Bulgar gümrüğüne yaklaşmıştık. O esnada çok acayip bir şey oldu. Bulgar memur kulübesinden babama seslendi:

- Komşu! Geçiş 100 mark! Babam anneye döndü.
- Ver bakalım şu dergileri hanım.
- Bulgar memur dergileri görünce resmen değişti. Daha poşeti bile yırtılmamış dergileri havada kaptı.
- Gülümseyerek bariyeri açtı.
- Geç komşu, geç!

O esnada acayip bir şey daha oldu.

Tam babam geçmek üzereyken gümrükçü bana baktı ve birden babamdan durmasını istedi. Bariyeri tekrar indirdi ve elimdeki kitabı işaret etti. Herkes bana döndü ve kapağında hedef altında bulunan Alexandra Po kitabına baktı. İçinde onun işine yarayacak çıplak görüntü olmadığına ikna etmek için memura kitabımı gösterdim. Fakat bu onun için yeterli olmadı. SAS kitabımı Bulgaristan'dan 100 mark geçme hakkı olarak teslim etmek mecburiyetinde kaldım.

Elveda hiç bakmadığım Newlook, Penthouse dergiler. Elveda Malko, elveda Alexandra Po... Nasıl sevgiğinizi, Alexandra Po'nun nasıl sevgiğinizi bilemeyeceğim. Yıllar sonra Gérard de Villiers'in yazdığı SAS romanlarının soğuk savaş döneminde, anti-komünist bir ideolojiye sahip olduğunu öğrendim. Bir hayalperest olarak, bazen elimden alınan kitabın Bulgarları etkilemesi, elden ele dolaşması belki bir keleşle Berlin'den dönerim yıkılmasına, ardından komünizmin çökmesine neden olmuş olabilir mi diye düşünmüyorum değilim.

ALPER GENCER

KÜFR'ET İMA'NIM'DAN SEV BEN'İ

eski kar'ıma...

sevgilim nerede bir börgir lafı duysam anne'nemler geliyor ak'lıma ben anne'nemi hiç görmedim anne'nem de beni merhum, kuvvetle muhtemel hiç börgir yemedi ama kızgın adam ne vakit anne'neme küfrete sanki anneye küfrediliyormuş gibi susarım -adamda halat kopmuş alabıraya ne konuşa'c'ğım manyak mıym alla'sen n'anamın ne'sini ne'yle ne'den n'ası n'adamlı n'artısacağı-

yahu ben elleri ceplerinde bir adamın türkü söylerken aynı sabah ezanını okuduğuna şahit yazılmışım sustuğu yerden konuşanlar hep koşmuş imdadında ölenlere güvenebilirim ama yaşayanlara asla başkasına inanmam sevgilim bizi yakan top arktık oyundan da şiş'ledi kalbinden vurulanlar sakattadı dünyayı inanışın muraadını her kez aş bah'ıştiledi aklımız köpük oldu gönlümüz deryasına şişirler resim oldu tama bölündü yarım heykelleri feys'ten nasip olursa paylaşırım kelimeleri boşver sevgilim şeyleri unut ben öncüne ben öncüne anne'nemle her türlü hesaplaşırım

sevgilim senin dünyanın bana ay gecenin tam ortasına güneşler doğrayan bir sofra bembezyar bir tabağ'a konulmuş gibi'sun eşy dülzilarun en kısıncu ay yine bu gece dolunaydan doğurmuş gibi'sun gel de kurdun derdune aldırma şımdu her tepenun üstundan u'lumak

ÖĞLE BİRASINI MÜTEAKİBEN AKŞAMÜSTÜ RAKISI İLE TER VE ALKOL KOKUSU KARIŞIMI BİR ŞİŞLİ KARESİ

Lütfen dikkat! Bu yazıyı okumadan önce bir miktar (ama yeterli bir miktar) alkol tüketiniz. Sigaraları ucu ucuna eklediğiniz günlerden birinde okuyunuz. Güvenli bir yolculuk için vapurun açık veya kapalı yerlerinde sevmeyiniz. Apartmanının önündeki sarı çizgili geçmeyiniz. %96 oranındaki nemi bahahe edip donla denize girmeyiniz. Kredi kartı borçlarını, sağlık sigortası prim artışlarını bahane edip itihara teşebbüs etmeyiniz. Cümlelerim arasındaki noktaları fırsat bilip kendi aranızda konuşmayınız.

Şimdi... İsteddiğiniz sorudan başlayabilirsiniz.

Siz ne kadar gerçeksiniz? Peki siz, ne zaman vazgeçtiniz? Yoksa hala reddedenlerden misiniz? Kabullemeyi hiç düşünmediniz mi? Başucunuzda ya da sehpanın üzerinde duran kitap gerçekten neden başucunuzda veya sehpanın üzerinde? En

sevdiğiniz filmi neden sevdiğinizi bana söyleyebilir misiniz? Yoksa hakkında fiyakalı cümleler kurduğunuz film, en sevdiğiniz film değil mi? En sevdiğiniz filmi bile yüksek sesle söylemekten utanıyor musunuz yoksa? Hayatım dediğiniz bu resmi çizmek çok vaktinizi aldı mı?

Son soru: Çizdiğiniz o resme yakışmak uğruna kendinizi ne kadar yalnızlaştırdığınızı farkında mısınız?

Ben mi?

Ben, sadece kendimi onun yanında iyi hissetmek istemiştım.

Sigara içmeden derdini anlatamayan bir adamım. Bu cümlede "adam" insan anlamında kullanıyorum. Testestoranla bir ilgisiz yok. "İnsan" kelimesiyle uzaktan yakından ilişim olmaz,

kendisiyle soğuk savaş günlerindeyiz.

"Kadın" kelimesini her zaman üzerime yakıştırıyorum, bundan sebep her cümleme özne yapamam.

Sigara içtim, derdimi anlatamadım. Bir sigara daha yakıp baştan başlamak en iyisi...

Beni sormuştunuz, değil mi? Ben, sadece kendimi onun yanında iyi hissetmek istemiştım.

Sigara içmeden derdini anlatamayanlardım. Nasıl bir tanımlama olduysa bu da! Cümleyi ilk okuduğunda normal gibi geliyor, ama üst üste okuyunca aptalca olduğunu anlıyorsun. Tekrar oku. Sigara içmeden derdini anlatamayanlardım. Sigara içmeden derdini anlatamayanlardım. Sanki böyle bir insan grubu var, dernek falan kurmuşlar, her hafta bir araya gelip birbirlerine sorunlarını anlatıyorlar, hatta üç ayda bir eğlence

alkolün etkisiyle girmemeleri gereken münasebetlere fırsat yaratıyorlar. Bir barda yanında oturmak istedikleri adama "Seni geçen hafta 'sigara içmeden derdini anlatamayanlar' da görmüştüm" diye başlayan sohbetler açıyorlar.

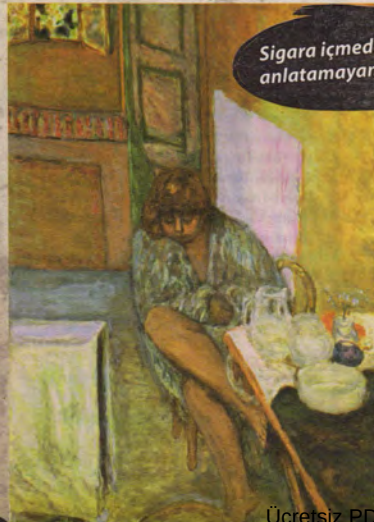
Neler yazıyorum ben! Baştan alalım...

Ben! Ben, sadece kendimi onun yanında iyi hissetmek istemiştım.

Sigara içmeden derdini anlatamayan bir adam olduğumu sanıyordum. Bunca içtiğim sigaraya rağmen hala ana fikre dokunan iki cümle edemediğime göre artık 'sigara içmeden derdini anlatamayanlar'dan da değilim. Son zamanlarda her köşe başında bir sıfatımdan ayrılıyorum zaten. Yakında beni tanımlayarak bir şey bulamayaya başlayacak insanlar. Yanlış anlaşılmasın, bu durumla sorunun yok. Aslında insanlara halimden memnun olduğumu anlatmaktan yorulmuş. Bırakın ben bunu yaşamak istiyorum, diyemiyorum. Aklım dağıtıp beni güldürmeyin de aklımla yettiğince düşüneyim, dilimin izin verdiğiçince sövbileyim, diyemiyorum. Ben sadece kendimi onun yanında iyi hissetmek istemiştım, olmadı.

E şimdi bırakın da biraz üzüleyim. Üzüleyim ki vakti zamanında kurulan hayallerin bir değeri olsun, yokluklarında bir boşluk oluşsun. Kısa bir süre için inancımı kaybetmek istiyorum müsaadenizle. Açıkta kalan tüm yerlerime ümit tükamaktan vazgeçin, diyemiyorum. Ben kimseyi kovamıyorum. Kendim dışındaki her şey beni sıkarken, kendim dışındaki her şey yakımı bırakmıyor. Çok kibarım son günlerde, gece de gündüz de kaldıramıyor nezaketimi. Ben kendimi onun yanında iyi hissedemedim.

İzin ver yaz, serin havalarda iyi hissedeyim kendimi. Sözlü anlatımlara yetecek sesim kalmadığından kaleme sarılışım, başka bir niyetim yok. İzin verin, kusayım şu kağıda içimdeki doğal afetleri. Galiba bir yere varıyorum sonunda, bir sigara daha yakıp baştan alsam iyi olacak.

TÜRKİYE'NİN KONUŞTUĞU DRAG QUEEN: ONUR GÖKÇEK

Drag queen kelimesine çok aşına bir toplum olmasak da hepimiz ne demek olduğunu biliyoruz aslında. Zeki Müren ve doksanlarda televizyonda uzun süre şov programı yapan Seyfi Dursunoğlu bu ülkenin en büyük drag queen'lerinden. Yani drag queen, performans sanatı amacı ile kadın toplumsal cinsiyetine atfedilen kıyafetler giyen kişileri tanımlıyor. Biz de İstanbul'un en ünlü drag queen'lerinden Onur Gökhan Gökçek ile Türkiye'de drag queen olmak üzerine konuştuk.

"Drag queen'liğin inceliği şov karakterini yaratmaktır"

Onur Gökhan Gökçek yedi yıldır drag queen'lik yapıyor. Yirmi bir yaşında baleyi bırakmış ve işe İstanbul'un ünlü mekânı Cahide'de Drag Queen Kabare Show'la başlamış. "Şov yapmayı, makyağı, kostümü, disiplini orada öğrendim," diyor. Drag queen'liğin

onun için ne anlam ifade ettiğini şöyle anlatıyor: "Drag queen'lik sahneye çıkıp şov yapmaktan çok daha özel ve özgün bir iş. Çünkü kendine özel bir karakter yaratıyorsun. Bazen tali bir kadın bazen bir cadı oluyorsun. Nereden ilham aldığını, kendi yaratıcılığına göre değişiyor karakterin."

İstanbul'daki mekânlar kostümlerin masrafını çoğu zaman karşılamıyor. Makyaj malzemeleri ve peruk her yerde bulunurken kıyafetleri bulmak için araştırma yapmak gerekiyor. Özellikle bitpazarları ve ikinci el kıyafet satan yerler kostüm için bir cennet. En büyük sıkıntı ise çok yüksek topluklu ayakkabı bulmak, onu da internetten sipariş vererek ayarlıyor. Şova hazırlanmak da kolay bir iş değil. "Hafta içi karakterimin, kostümümün üzerine düşünmüşsem iki saatte hazırlıyorum. Düşünmemişsem büyük bir kaosun içinde buluyorum kendimi," diyor. Hazırlanırken arkadaşlarının da eve gelmesiyle odanın büründüğü renkliliği "Disneyland" olarak tanımlıyor.

"İnsanlar drag queen'i oyuncak bebekmiş gibi görüyor"

Berlin ve Lviv'e de çalışma şansı bulan Onur'a Türkiye'de ve Avrupa'da drag queen olmanın farklarını soruyoruz. Kıyafetle alınganlık, mekân ve

gece hayatının birbirinden çok farklı olduğunu söylüyor. Avrupa'da daha rahat bir çalışma ortamı varken Türkiye'de her şeyin çok daha kontrollü ilerlediği söyler. "Belki de böyle olmazsa her şeyin çığırdından çıkacağından korkuluyorduk burada," diyor. İnsanların drag queen'e karşı yaklaşımlarının da bambaşka olduğunu söylüyor. Avrupa'da daha çok performansla dair geri dönüşler yapılıyor. Türkiye'de ise drag queen'liğin tam olarak anlaşılmadığından dem vuruyor. "İnsanların burada sürekli saçımı başımı çekmeleri, oyuncak bebekmiş gibi davranmaları, saatterce makayağı uğraşmışken gelip makas almayı çalışmaları beni zorluyor. Yurt dışında insanlar seninle sohbet ediyorken burada bir elleme huyu var. Bizim insanımızdaki gördüğü her şeyi elleme cesareti nereden geliyor anlamıyorum. O kuluşe

"Bizim insanımızdaki gördüğü her şeyi elleme cesareti nereden geliyor anlamıyorum."

giriş ücretini ödeyince her şeye sahiplermiş gibi davranabiliyorlar." Zorlukları olsa da güzel yanı yok mu diye soruyoruz, ver elbet: "Kuluşe hep çok güzel oğlanlar kızlar geliyor. Ben de bu kıllıkta olduğum için istediğim her güzel kız, her güzel oğlanı öpebiliyorum mesela," diyor.

Nur topu gibi oğlanlara inat "Nur Topu Saçan"

Onur Gökhan Gökçek'in sahne ismi "Nur Topu Saçan" isminin arkasında ise ateakrlı yapıları karşı bir hiciv var: "Herkes çalırken bana Ne kadın pozitifsin, tatlısın" derken "Ay nur topu saçıyor", diye dalga geçtim. Bir anda "Nur topu saçan" kaldı ismim. Ve bunu da sevdim çünkü Türkiye'de erkek doğduğunda "Oo nur topu gibi bir oğlunuz oldu" diye övler, kız olunca çok önemsenmez ya biraz o sağlamk silsilesine de gönderme var," diye anlatıyor isminin hikâyesini.

"Athena'nın klibi benim için bir aktivizm"

Son olarak Athena'nın, drag queen'in bir gününün konue edildiği Ses Etme klibinde oynamayı neden kabul ettiğini soruyoruz. "Bu benim için bir aktivizm hareketiydi," diyor. Şiddetin, ayrımcılığın, cinayetlerin farkında olanlar için değil, bunu bilimyenler, görme-yenler için böyle bir konunun gündeline söyledi.

Siz de neden beni sorduyunuz? Ben işte! Sadece onun yanında kendimi iyi hissetmek istemiştim.

Ben sadece onun yanında kendimi iyi hissetmek istemiştim, olmadı. Bu gece bir yağmur yağsın da yağmuru kayıtlara geçeyim istedim, tarih bu geceyi unutmamış istediğim. Hâlâ okumaya başlamadığım kitabım, bu gece bir yağmur görsün istedim. Kitabım okunmak için yağmur bekliyor. Kimi kandırıyorum ben, kitabımın yağmur beklediği yok o sadece okunmayı bekliyor. "Okunmak" ne ucuz bir kelime! Ama onun yerine bulduğum kelimeleri kalemlimle bile paylaşmayaacağım bu gece. Çok mu bencilim? Galiba ben hep bencilim. "Galiba" kelimesi ise nezaketimden değil, emim olmadığmdan. Yağmur yağmayacak bu gece. Ben de vazgeçtim. Vazgeçtiğim onlarca şey gibi, yağmur duamdan da vazgeçtim. Kayıtlara geçmeyecek artık. Unuttum, gitti. Aşırı dozda doğum kontrol hapi almışım.

Siz bana beni sordunuz, bense sadece "yağmur"u anlatmak istedim. Ben hem benden yazdığime hem de yağmuru unuttuğuma göre yazacak bir şey de kalmadı geriye. Gözümün önünde oğle birasını müteakiben akşamüstü rakısı ile ver ve alkollü kokusu karışımı bir şişli karesi... Kayıtlara geçsin. Bir cümle için bu kadar zaman, bu kadar sigara tüketmek ayp. Aha fikri toparlayıp bitirme zamanı.

Sadece onun yanında kendimi iyi hissetmek istemiştim. Ben sadece onun yanında kendimi iyi hissetmek istemiştim, olmadı. Sigara içmeden derdini anlatamayan bir adımım yine: -östrojen taşıyıp sigara için bir adam! -kendinden başka her şeyden sıkılmış bir adam! İzin ver serin havalarda iyi hissediyim kendimi. Sözlü anlatılamaya yetecek sesim kalmadığından kaleme sarılışım, başka bir niyetim yok. İzin verin, kusayım şu kâğıda içimdeki doğaı afetleri. -kelime seçmekten, cümlelerini irdelemekten neyi neden anlatacağını unutan bir adam! Bu gece bir yağmur yağsın da tarih bu geceyi unutmamış istemişim, olmadı. Tarih bu geceyi de unutacak. Benim yüzümden, aşırı dozda doğum kontrol hapi almışım, tarih beni affetsin. Mehmet Ali & Akşamsefası

Nöbetçi eczane
Nöbetçi yazılar 7

KEDİLİ KERİMAN

Öyle kitabından, teorisinden, üretiminden, dağıtımından değil, jandarmanın kafasına dipçikle vura vura, eze eze öldürdüğü oğlundan komünistti. Keriman TeYZe, yüreğine saplanan bıçak yarısından inanmıştı.

Kedilerin tecavüz, çocukların istismar ya da ölüm kelimesiyle yan yana durmadığı yıllardı. Çocuk diz kapağındaki yara, uçurtma; kedi, ciğer demekti. Bir de Keriman! Güneş Arnavut kaldırımının mürdüm tonundaki kayganlığını yalayarak batardı. Gölgeler uzadı. Sokak lambaları çiseleyen yağmurun ruhunu gösterirdi. Yağmurun kokusu, baharın inceliği, insanın kaderi vardı.

"Benim kaderim de bu," diye anlatmıştı Kedili Keriman. "İşte bunlar... İşim gücüm, her şeyim." İğor, Lahmacun, Lütfiye, Eşkıya, Şillik, Topak, Yumak, Lenin ve diğerleri. Yirminin üzerinde kedili... Kedili Keriman, okulu bırakıp kalfalığa başladığını 'o eczanenin' renklerinden bırıydı. Aslında, günler, aslında yıllar sonra daha çok kıymetini bilecektik.

Üstü başı tüy içinde olurdu. Elinde daima torbalar, içinde ciğer taşırdı. Tel tel beyaz saçları dağınık, suratı solgun, gözlerinin altı mor ya da karaydı. O gözlerde... Hüzün ve huzur iç içe geçmişti. Tansiyonunu ölçtürürdü. O sırada anlatırdı: "Ay çocuklar, hamile var evde yine. Sokaktaki kimsesiz o yavruyu da alsam mı diyorum. Hasta biri. Biliyor musunuz, kedilerin ateşi kulaklarından ya da patilerinin altından anlaşılır. Ben bir de bebe aspirini alayım. Bir parça suyu na kıldım mı..."

"TeYZe 18-11. Yüksek yine! Şu kedileri bırakın. Kendini bu kadar yorman."

Bir keresinde eczaneye kara kuru bir kediyile gelmişti, 'Kral bunun adı...
Memmet Ali & Akşamsefası

Kara kuru Kalfa Cahit, kediyile derin bağ kurarak, uzun uzun onun tüylerini okşamıştı.

Eteklerini tutarak yürüyen Kedili Keriman'a sonradan sık sık üzerinde de konuşacağımız bir sevgi besliyorduk.

"Ay çocuklar bırakılır mı bunlar? İnsanın ömrüne ömür katıyorlar."

Gözlerindeki huzur bazen donar, tamamen hüzün kalırdı.

"18-11 yine yüksek. Şu sigarayla da..."
"Bu kedilere can mı dayanır?" diye sormuştu Cahit bir keresinde.

Ağzından kaçmıştı Kedili Keriman o zaman. Fakat sitem değildi:

"Emekli maası... Onlar olunca... Anca bir öğün bana... Yeter ki yesinler... Doğru; şu sigarayla da azaltsam..."

Doğru; sigarası çoğunlukla elinde, ağzında olurdu. Onu, sağlık için değil de kedilerini daha iyi besleyebilmek için azaaltmak istiyordu. Boğazımız düğüm düğüm olmuştu.

Sarman, Tekir, Mercan, Kadri, Sarı, Beşiktaş, Oğlum, Lenin. Her şey tamamdı. Her şey anlaşılırdı. Evdekilere ulaşmadan köşe başlarındaki sokak kedileri çığır çıkırdı. Keriman TeYZe yine ciğerine koşar, yolunu değiştirir, fakat o da olmazdı.

Sonunda zorlanarak, durarak, sokak kedileriyle konuşup, "Bir dahaki sefere" diye pazarlık yaparak görünmez olurdu. İşte o zamanlarda; yine huzuru kaçır, gözleri görünmese de hüzünü anlaşırdı.

Lenin...
Onu da somuştu. Kaşımıştı!
"Ayol çocuklar komünistim ben."
"Nasıl teYZe, nasıl komünistisin?"

Gözleri dolmuştu ilk kez, "Paşa" demişti. "Paşa, omzumdaki yıldızdır. Geceler uzun, günler kısırdr. Sen de bir gün toprak olacaksın."

Kedili Keriman, öyle kitabından, teorisinden, üretiminden, dağıtımından değil, jandarmanın dipçikle kafasına vura vura, eze eze öldürdüğü oğlundan komünistti. Keriman TeYZe, yüreğine saplanan bıçak yarısından inanmıştı.

Bir gün yine geldi, ağlıyordu.

Sustu, konuştu, "Oğlum öldü" dedi.
"Oğlum" oğlu öldükten sonra aldığı ilk kediydi! İçimiz yanıyordu da.

Çok geçmedi. Kapıyı kırdılar, kediler çıktı. Kedili Keriman'ı aldılar, bir tabuta koydular, Sınapaşa Camisi'ne getirdiler. Kalabalık değildi. Oradaydık evet. Kediler... Semt, o gün ilk kez o kadar çok kediyi bir cami avlusunda bir arada gördü. Anlayan anladı. Anlayana dokundu.

Kedilerin tecavüz, çocukların istismar ya da ölüm kelimesiyle yan yana gelmediği yıllardı. Yağmurun kokusu, baharın inceliği, insanın kaderi vardı. Bir insan öldü, kediler cenazesini kaldırdı. Keriman TeYZe yürekte komünistti...

Ağlamak!

Her şeye inat, direnen gencin edebiyatı...

GİZLİ SEVENLER CEMİYETİ
Ahmet Buke

BEN BEKLERKEN Sibel Oral

OYSA ASK Jordi Sierra i Fabra

YENİ

"Ben de varım!" diyenlerin edebiyatı...

1. MANGA Walter Dean Myers

SAKLAMBAÇ Muge Iplikci

ONLARDAN BİRİ Zoran Drenkar

Z YAL NIZ LIGI Neslihan Acu

YENİ

Berberer yürümek için yeni öykülerin edebiyatı...

FOUCAULT'U SAYIKLAMAK Patricia Duncker

GEZGİN Sevgi Saygi

UZAKTA Mine Soysal

YOKUS ASAĞI Wolfgang Herrndorf

Öykü, deneme ve düşünce yazılarıyla
#ON8Blog yürümeye devam ediyor...

SEVİN OKYAY Zamanlı Zamansız
NESLİHAN ÖNDEROĞLU Cin Abı
KUTLUKHAN KUTLU Mürekkap Kuşu
AHMET BÜKE Sosyal Ayrıntılar Ansiklopedisi
ECE İREM DİNÇ Düş Kazanı
HALİL TÜRKDEN Kismet Büfesi

BLOG

Ücretsiz PDF Kırıp Arşiv - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

on8@on8kitap.com
facebook.com/on8kitap
twitter.com/on8kitap
instagram.com/on8kitap
ON8, bir Güneşli Kitaplar markasıdır.

on8kitap.com

ON8

BİR ZAMANLAR ARMUTALAN'DA

-Kandırılmak vesilesiyle sevgili Ahmet
Şık'a-

Armutalan köylüleri akşam
saatlerinde
Düz ovaya bakıp duru söylenirlerdi
Burda niye deniz yok diye
Sonra kaavecî remzi mutlaka şunu
derdi de kimse ihtimal vermezdi:
Bir zamanlar varmış aga, karaincirde
iki baba keşfetmişlerdi

Bir gün kış kıyamette etfal-i
etyamdan biri
Balyemez topu gibi daldı kahveye
Ellen gözlen işmar etti ovada amansız
elliği
Denizi gördüm kuduruyor ahanda
dedi

Anında ol yetimin kestiler ibrişimini
Bir karaağacın dibine gömdüler leşini
Fakat ne ki dalgalar âfakı sardı
Söndürdü cühelanın Feraset ateşini

O vakitten beri armutalanda
Çarık başta kuzgun leşte muhtar
telaşa
Bir yarım bülbul öter baharda kışta
Denizi gördüm denizi

Yeridir bülbülün taşına sarık
dolayalar şimdi
Ağaca çul bağlayalar, altında namaza
durular idrak günleri.

BİR KELEBEĞİN KANAT ÇIRPTIĞINI HAYAL EDİYORUM

Derinlikliksiz ama gerçekçi bir Amerikan filmi izlemiştim vaktiyle. Aktivistliği, fiziksel özelliklerinin –ne yazık ki– önüne geçmemiş George Clooney'nin Ryan isimli tipik bir beyaz yakalıyı canlandırdığı bir tür plaza dramı. Hayattaki en büyük gayesi uçuş milî biriktirmek olan arkadaşımız Ryan'ın görevi küçümleye giden şirketlerin çalışanlarına kariyer geçiş danışmanlığı yapmak ya da daha anlaşılır bir ifadeyle kovuldukları haberini işan-ı münasiple vermek. İşte bu Ryan birader, bir görüşmesinde kötü haberi vereceği kişilerden birine şu soruyu soruyor: "Hayallerinden vazgeçmen için aldığın ilk maaşın ne kadardı?"

Türkiye'nin Gençlerin Hayalleri araştırmasını tamamlayalı birkaç gün oldu. Önümüzdeki araştırma raporuna aslında pek de şaşırmayarak, ama bir miktar kaygılı bakarken, yıllar öncesinden zihnimde saklanmış bu replik çıkageldi ziyaretime.

Geçtiğimiz yaz, yaş ortalaması yirmiyedi olan 558 genç ile görüştük ve onlara en son ne zaman hayal kurduklarını sorduk. Aldığımız yanıt ilk bakışta umut vericiydi zira görüştüğümüz gençlerin hemen tamamı sık sık hayal kurduklarını söylüyordu. Araştırma sürecimiz boyunca beni en çok merakta bırakan "Hayalın ne?" sorusuna aldığımız yanıt ise düşündürücüydü. İlk sırada oldukça yüksek bir oranla "diğer ülkelere seyahat etmek" vardı. Sanırım mecaz anlamıyla değil, tam anlamıyla hayaller Paris, gerçekler Eminönü idi. Çalışmanın kalbimde simşek çakmasına sebep olan bölümü ise şuydu: Kayda değer bir yüzdeyle ikinci sırada gelen hayal "mutlu olmak"tı. Türkiye'nin genci mutlu olmayı bir hayal olarak tanımlıyordu... Ya da daha da fenası Türkiye'nin genci hayal kurmayı bilmiyordu; onu bir temenni farz ediyordu. Hayallerini gerçekleştirebileceğine ise yarıya yakını inanmıyordu. Ve ne yazık ki, "Ne olsaydı hayallerini gerçekleştirebilirdi?" sorusuna

neredeysen yarısı "para" yanıtını veriyordu.

İstatistikler rakamlardan oluşur. Ve rakamların kalbi yoktur. Onları kazıyıp altlarındaki insana ulaşmamız gerekir. Yıllardır yaptığımız gençlik araştırmalarında karşımıza çıkan rakamların arkasındaki insanı görmeye çalışıyorum.

*Birisi bir hayal
kurar ve
kainatta kelebek
etkisi başlar.*

Rakamlar bize epeydir Türkiye gençliğinin ciddi oranlarda işsiz ve haliyle güçsüz olduğunu söylüyor. Rakamları kazıdığımızdaysa altından bir de düşüş gençlik çıkıyor.

Türkiye'nin gençleri hayallerini bozdurarak yaşıyor; ta çocukluktan başlayarak her gün biraz daha düşüşle yaşıyor. TEOG, YGS, ALES, KPSS neyin kısıltısını öğrenemiyor bir tür törlü ama hayallerin kestirilip atılması, onu biliyoruz. Sistem, erken yaşta girdiğimiz tornalarda, kıymıklarımızı temizliyor ki kimseciklere batmasın. Kültürümüzde birisi size "amma hayalcin" diyorsa, besbelli iltifat etmiyor. Okullar, şirketler, evlilikler, hükümetler, dernekler, kısacası kurum diye tarif edilen birliktelikler, hayal kuranlarla değil, kural koyanlarla varlığını sürdürülebiliyor.

Bir kişilik özelliği değil hayalperestlik, bir beceri. Doğuştan gelmiyor, öğreniliyor. Ve her beceri gibi, yerinde saymıyor kullandığı gelişiyor ya da paslanıyor. Hayal kurmak ihmale gelmiyor. Emek istiyor. Okumayı, izlemeyi, düşünmeyi, sorgulamayı gerektiriyor. Tam da bu yüzden, insan hep düşsüzlüğünden vuruluyor.

Bu anı, hayal kurmaktan vazgeçmeyenlere borçluyuz. Bu satırları okumayı hayal kurmaktan vazgeçmeyenlere borçluyuz. Çünkü tarih boyunca insanlığı dönüştüren, yaşamı iyileştirenler işte bu sonsuz düşleyenlerdir. Çünkü birisi bir hayal kurar ve kainatta kelebek etkisi başlar.

Bir kelebeğin kanat çırptığını hayal ediyorum...

AKMAR, SATANİZM BASKINI VE APACHE AYHAN

Ortaköy Mezarlığı'nın yanında "satanizm ayini"nde genç bir kadın öldürülmüş, cinayeti işleyen üç gencin, olayı Akmar'da planladıklarını itiraf ettiği iddia edilmişti.

Birbirine paralel uzanan ince uzun caddeleri İçerden bağırsak gibi birbirine bağlayan eskinin revaşa iş merkezi, simdinin terzi, lostra gibi ince emek erbabının mecburi sığınacağı pasajlar; kimi zaman mensucatçılar, kimi zaman gümüşçüler çarşısı olarak çıktı karşımıza. Pasajlar, çoğu zaman bulundukları sokakların, caddelerin suyuna karışıp rengini verdi fakat, biri alışlagelmiş pasaj kültürünü alt üst edip kendi ekolünü ve kültürünü yaratarak Kadıköy'ün nabzını tuttu: Akmar.

Kadıköy alt kültürünün kalbi: Akmar
Doksanlarda
Kadıköy gençliğinin uğrak yeri Akmar, popüler ve

alternatif müziğin, plağın, kasetin, CD'nin yığının döndüğü, Metallica, Pink Floyd, Slayer, Pentagram tişörtlerinin duvarları kapladığı bir akımda da merkeziydi. Ta ki o meşhur baskına kadar. Ortaköy Mezarlığı'nın yanında "satanizm ayini"nde genç bir kadın öldürülmüş, cinayeti işleyen üç gencin, olayı Akmar'da planladıklarını itiraf ettiği iddia edilmişti. Bunun üzerine polis kameralar eşliğinde pasajı basmış, fanzin, dergi, tişört ne varsa toplayıp götürmüştü. Baskında toplama on beş kişi gözaltına alınmış, alınanlardan biri de pasajın ve Kadıköy'ün çok sevdiği Ayhan abisi, nam-ı diyor "Apache Ayhan" olmuştuk. Hiç yontan üç gün Gayrettepe'de sorguda kalmış ama sonrasında müzikten de pasajdan da geri kalmamıştı. Ayhan abiyile Akmar'liğin nereden geldiğini, baskını, pasajın eski ve yeni halini konuştuk. Gerisini Apache Ayhan'dan dinliyoruz:

"Pasaja'dan iki sene Atlantis Müzik'te çalıştım ben doksan dörtte, ikbin altı arası. Oradaki çocuklara seksen beşten beri arkadaşlık zaten Beyazıt'tan." Apache'nin lakabının hikayesi de şuradan geliyor: "O zamanlar Teksas, Tormiks falan okuyorduk. Her ne kadar köktü tanıştıda da ben Kızılderilileri sevdim ve Dee Brown'un 'Kalbimi Vataniğime Gömm'

kitabını yetmiş üç yılında okuduğumda haklı olduğumu anladım. Apache'lerin reisi Gerenimo, beyazların da özgürlük sembolüdür. Onu yakalayamadık, kendisi teslim oldu. Neden? Çünkü halk zarar görmesin istiyordu. Mesela beyazlar paraşütten atarken ya da intihar ederken ona bağlılıklarını göstermek için 'Gerenimoo' diye bağırırlar. Yani neden bilmiyoruz ben en çok Apache'leri sevdim."

Gazeteciler eşliğinde baskın

"Pasaja baskın olayına gelince de; öğleden sonra saat bir falan oturuyoruz pasajda. Bir yandan gazeteciler, kameralar falan, bir yandan polisler daldılar içeri. Ben de Atlantis'teyim o zaman öyle oturuyorum. Hemen fanzinleri falan toplamaya başladılar. O zaman Hayalet Gemi diye bir dergi vardı, edebiyat dergisi. Teşadüf o sayıda da satanizm dosyası yapmışlar. Tabii onları da topladılar. Polis soruyor bu dergiler kimin, kim çıkarıyor bunları diye. Ben de dedim üzerlerimde künyeleri var, imtiyaz sahibi, sorumlu müdür falan üstünde yazıyor. Neyse bunlar yazdı çizdi bir şeyler beni götürcekler. O sırada dükkân sahibi geldi, 'Beni buraya getirmişsiniz ben de buraya diye. Yok dediler bir ifade alıp bırakacakız zaten.

Ceketimi bile aldırmadılar kimliğim dükkânda kaldı. Bizi Kadıköy'e götürceğiz diye aldılar, hop soluğu Gayrettepe'de aldık. Soruyorlar kimliğin neredeydi. Aldırmadınız ki abi dedim apar topar götürdünüz, dükkânda kaldı. Toplamda on beş kişi gözaltına alındı. Pasajdan benimle beraber alınan üç kişiydik. Üç gün gözaltında kaldık."

Halk "satanist" linçine geliyor

"Gözetlana alınanların bazılarını işkence yaptılar. Epvey hırpaladılar çocukları. Beni de tehdit ettiler konuşursan senin için iyi olur diye. Konuşaym da ne konuşayım biz öyle rastgele bedavadan alındık. Bizi hücre gibi bir yere koydular, çökmeye kalksan yarımış ayakta kalıyor, o derece dar küçük bir yer. Sabah oluyor yiyecek bir şeyler almak için polislere para veriyorsun, yemek geliyor ama para üstü gelmiyor. Tıkış tıkış bir hücrede üç gün geçirdik. Sonra üçüncü gün bir telefon geldi. Kadıköy Adliyesi'ne gidecekmiz, savcıya ifade vermeye. Adliyeye girenken kapıda millet toplanmış Allah belânı versin falan diye bağıyorlar. Dedim herhalde bunlar bizi linç edecek. Girdik içeri kel bir komiser var, daha savcıya ifade vermeden hadi gidin dedi serbestsiniz. Dedim beni pasaja kadar götürceksiniz abi, dışarda bekliyor millet. O arada meğerse bizimkilerin haberi varmış, baktım ablam falan hep orda. Adliyenin arka kapısından çıkıp taksiye bindik, doğru eve. O olaydan sonra pasajın eski havası kalmadı. Takıldığımız bir kafemiz vardı, Villa Kafe. Onu da kapattılar. Olan pasaja, benim için de oldu, herkes üstüne gelince saçları kestik."

AYSEL GÜREL

Yürüdüğü yerde çiçek açtiran kadınlar vardır, dokunduğu nesneye renk veren, baktığı yaşamın hikâyesini emen. Aysel Gürel mavi, yeşil perukları ve pembe gözükleriyle bu hayattan, başka yaşamları da içine alarak büyüyen bir anafar gibi geçti, peşinde rengarenk bir ışık huzmesi ile. Yürüdüğü yerde çiçek açtıran üretken kadınların en renkli haliydi belki de.

1929 yılında, Denizli'de dünyaya geldi Aysel Gürel. Babası önemli bir hukukçu ve bilgili bir din adamı, annesi ise Kadınlar Birliği başkanıydı. Çocukluğu Trabzon'da geçmişti. İki bin ciltlik kütüphanesi olan bir evde yaşıyorlardı, edebiyatla erken yaşta tanışmıştı. Bazı insanlar dünyaya kişisel menkıbeleriyle birlikte gelirler; yaşamlarının amaçları, onlar henüz beşiklerindeyken kundaklarına bir altın misali iştirilmiştir. Aysel Gürel için de bu böyleydi belli ki. Yoksa henüz sekiz yaşında, Kurban Bayramı'nda kesilen kuzu Mido için hissettirdiği ağıt, nasıl ilk şiirine dönüşebilirdi ki?

"benim bir kuzum vardı isim Mido kayboldu gitti, kayboldu gitti..."

Sokakla iç içe geçen çocukluğundan sonra İstanbul'a gelen Aysel Gürel bir yandan edebiyat öğrenimi görmeye bir yandan tiyatro oyunculuğu yapmaya başlamıştı. Tiyatroda gitgide yıldızı parladı. Sıralarda kendisiyle röportaj yapan bir gazeteciden çok etkilenmişti. Amerikan filmlerinde izlediği aktörlere benzettiği bu yakışıklı gazeteciyi aklından çıkarmıyordu. Bir gün dayanamayarak etkilenildiği adamın çalıştığı gazeteye gitmiş, odasına geçip karışına oturmuş, lafı hiç uzatmayıp doğrudan "Benimlevenir misin?" diye sormuştu. Ve kısa zaman içinde evlenmişlerdi. Neticede aşk sağlamlar bir beden, aşkı yitirme korkusu ise bedenini bir uzvuna yayılmakla olan öldürücü virüs gibiydi, aşk kurtarmak için korkuyu hızla kesmek gerekirdi. Fakat ne yazık ki cesur olmak mutlu olmaya yetmiyordu. Aysel Gürel, -Müjde Ar dünyaya gelmiş, Mehtap Ar'a ise henüz hamileyken- eşinin aklından çıktığını öğrenmiş ve bu ihaneti kabul etmeyecek

evliliğini bitirmişti.

"Tüm kadınlara söyle, bilsinler ki ben 80 yaşına kadar çalıştım ve dimdik ayakta kaldım. Çalışmak ve ayakta kalmak güç ama ben başladım, tüm kadınlar da başarabilir."

"Hani camlarda bekler de der ki sensiz uyumadım ödül bekler bu hünera ben o kadın olamadım başka sevgiliyi düşler zordur onca yeni işler sokak zordur adamı işler ben o kadın olamadım" (O Kadın)

Bundan sonraki yaşamında kendisinin ve çocuklarının hayatını tek başına kazanmak zorunda kalmıştı Aysel Gürel. Öyle ki büyük maddi sıkıntılar yaşamış, sonradan farklara, şiirlere dönüşecek badireler atlattı. Geçimini sağlamak için tiyatro turnesine çıktığı zamanlarda yaşadıkları, yıllar sonra Sezen Aksu tarafından bir konserinde şöyle anlatılacaktı:

"Aysel Gürel tiyatro turnesine çıktığı zamanlar Mehtap'la Müjde'yi de götürüyormuş yanında. Tabii o zamanlar çok sıkı bu işler, çocukları saklaması gerekiyor. Kostüm sandıklarının içine koyamış Mehtap'la Müjde'yi. Bir gün bir kontrol sırasında sandıkların açıp çocukları görmüşler, 'Bunlar ne?' diye sormuşlar, Aysel 'Onlar çucre', demiş. Sonra çocuklar büyümüş tabii, çocuk halleri kalmamış ve Aysel, Münir Özkul'la birlikte çıktığı Anadolu turnesine -Ünzile'yi yazdığı turneirdi aynı zamanda- çocukları götürmemiş. Bir akşam bana anlattı o günü. Şiir gibi konuşurdu hep zaten. 'Güllerimi kaldırımda bıraktım turneye çıkarken', dedi. Ben de bu şarkıyı ona yazdım (Güllerim Soldu için)."

Güllerini kaldırımda bırakıp çıktığı Anadolu turnesinde bir Kürt kızıyla tanışmıştı Aysel Gürel. Kürt kadınların değişmeyen kaderini temsil eden

Ünzile'yi de o Kürt kızına yazmıştı. Kadın hikâyelerini, kadın sorunlarını şarkı sözleriyle milyonlarca insana hatırlatan Aysel Gürel, "Ben kadınların bilincini," diyerek toplumun kadına dayattığı ahlak normlarını yıkmayı amaçlıyordu. Uçuk kaçık halleri ile ekranda boy göstererek bu rolleri mizahi bir dille eleştirmiş, bazen de kaleminin ucunu bileyerek oku tam hedeflerine göndermişti.

"Yağmuru kim döküyor/Ünzile kaç koyun ediyor/Dayaktan uslanalı/Hiçbir şey sormuyor (Ünzile)"

Aysel Gürel hayatı yakından tanıyordu, çünkü çocukluğundan beri sokakla yakın bir ilişkisi vardı. Öyle ki şöhratinin en parlak zamanlarında bile sokaktan ve insanlardan hiç uzaklaşmamıştı. Hatta bir gece Beyoğlu'nda eğlendiğin sonra günün ilk saatlerinde evine dönmek için çıktığı sokakta çöp kamyonuyla karşılaşmış, temizlik işçilerine "Beni evime bırakır mısınız?" diye sormuştu. Temizlik işçileri de bu ricasını kırmamıştı.

"Şarkı sözü, konsante şiirdir. Bir cümlede bir sayfa yazı söyleyebilmek maharettir. Biraz da lüks bir şey, keyif işi. Ben yalnızlığın lüksünü yaşıyorum," diyen Aysel Gürel belki şarkı sözlerini yazarken yalnızdı ancak 2008 yılında, akciğer kanseri nedeniyle hayata gözlerini yumarken hiç yalnız kalmamıştı. Yaşadığı semtin pazarcısı da, ülkenin en önemli sanatçıları da yanı başındaydı. Yaşamı boyunca sesleri olmaya çalıştığı kadınlar için ise kızı Mehtap Ar'a şu vasiyeti bırakmıştı: "Tüm kadınlara söyle, bilsinler ki ben 80 yaşına kadar çalıştım ve dimdik ayakta kaldım. Çalışmak ve ayakta kalmak güç ama ben başladım, tüm kadınlar da başarabilir."

Bir Anadolu köyündeki Ünzile, baharda yeşilleri kışkırtıran Firuze, şiirlerini topladığı kitabı *Şiir ... Şimdi* ve hayatını kaybettikten sonra evinden çıkan binlerce sözü ile sokakta ve yaşamda ölümsüzliğini ilan etti Aysel Gürel. Akıllarımızda iş bir kerrak bir zekâ ve başına buyruk bir güzelliikle kaldı.

UHTÉ-SEN: UHU'NUN TUTTURAMADIĞI KALPLER SENDİKASI

Cesim, nefes nefese koşarak lokale girdi: "Efraim abi, duyuyuy üretene bizsek, tükenen niye biz oluyoruz? Örgütlenelim, sendika kuralım!"

"Dur oğlum hele bir soluklan, soluklan da anlat, ne oldu?"

"Ceylan'ın konuştuğu çocuk... Pastanede görmüşler abi, başka bir kızla Alman pastası yemiş. Bizimkisi feryat figan ağlıyor, yetişi abi boğulacak çocuk..."

Mahallenin kadını, erkeği, yaşlısı ve genç, hissedilen insanların topladığı Uçmayan

Kanatlıları Koruma Derneği, daha çok sığınacağıydı memnurlarını. Dünyanın birinci kattaki ilk sığınadı. Korunmak için sığınmaya ihtiyacı yok yani. Ne kadar aklıtaşan o kadar güvendesin. Sonra, yara da güneş gördüğü çiyelişmez mi zaten? Hem yerin dibinde olduktan sonra insan, nasıl ikna olur yaşadığına. Ahali de lokale yakışır incellece, sorunu nakışlı, dantelli insanlar. Sıtkı amca var, otuz beş yıldır karısına sırtı dönük yatıyor. Gömlekleri pürpük, gününbirlik tıraş, kıbar, beyefendi bir adam. Daha kravatsız görünme olmaması, bir yataken çikarıyormuş, onda da zaten sırtı dönük yatıyor.

Taksici Ramazan mahallenin deli fişegi. "Yirmi yıllık film onsekiz ay reklama girdi" yazdı askere giderken mahallenin duvarına, yirmi üç ay sonra geldi. Daha baba kucağına başlamıştı, iyidir şoförlüğü. Askerde tuğay komutanına şoför verdiler. İlk birkaç ay iyi de götürdü. Sen bir gece kaç garizondan sabaha kadar zil zurna ol, sabah da git tuğay komutanını orduveinden al. Halıllıye hadise bariyerlerde son buluyor. Ölen yaralanam yok da, anlıyolar tabii, bizimkisi beş ay ceza aldı. Askerden döndükten sonra çocukluktan karasevdesine düştüğü Kismet'le evlenip altı ay sonra boşandı. Ev-Yık'tan otuz altı ay taksitle üç katna aldığı eşyayı, peşinen dörtte bir fiyatına spotçuya sattı. Karısı, annesinin evine döndü. Şimdi kece taksiti evin önüne çekip sabaha kadar karıştırsınçıyorlar; o aşığıda, Kismet yukarıda. Kismet kesin dönmey diyor ama saat

yirmi üç sularında perdesi bir aralık tepesiyor, tabii perdedeki hareket, Ramazan'ın kalbine düşüyor, çığ niyetine.

Ceylan, mahallenin nazlısı, topkrazsı fidanıdır. O öksürse sıtma tutar sokacı. Babası anlaşılmalı evlilikle Almaya'ya gitti. Sonradan anasıyla Ceylan'la da götürülecekti. Yıllar geçti, adam gelmedi. Gelmediği günlerce de oyaladı. İki yılda bir tatile gelen gurbetçilerle yolladığı bütün fındıklı çikolatalardan başka eser yok babadan. He bir de arada bebek gönderiyor, çocuk on beşine basacak, artık nasıl kaldıysa hatırında. Anası ateş değmiş naylon gibi içine çöktü, sonra da söndü gözünün feri. Kızcağız bir başına kaldı. Ona kökütük degecek olursa tüm mahalle vallahi.

set çeker, baraj kurar

Sebahat abla vergi dairesinden emekli kumar hastası. Yani önce normal hastaydı, kumar sonradan buluştu. Lokalde çiçek gibi insan da, zamanında dairede kan kusturmuş esnaf. Sırtından eksik etmediği battaniye motifli pañosu, masasında rahmetlinin resminin yanında türlü çay fincanları, ha bir de ara ara çekmecedan çıkarıp ördüğü elişilerle, bir masada otuz yıl dayanıp varmış emekliliğe. Kocasıyla çıkarıp alıp oturdukları ev dışında bir de kiraya verdiği dairesi var dünyak. Yaş ilerleyip biraz hasta düşerse bunun akbaba oğlanlar bir telaş türstür. Miras kavgası. İksisinin de gözü anıların öleceği büyük evde. Sebahat abla anladı tabii işi, anlar kadın anlamaz mı? Kahretti kadın, tuttu sattı evleri. Altın döviz ne varsa bozdurdu, karar vermiş tek kurusu bırakmamaya çocuklarına. Bırakmayacak da, kadın yıllarca hep tedbirli davranmış alşkın değil harcama, az buz da değil, para katıyen bitmiyor. En son baktı olacak gibi değil, kumara basıldı. Yanya yakınığı getiri paranın, yarısı da toplan ağzında.

Kendine has tutkuları, kaygıları, sevdaylarıyla kendi ikliminde yaşayan mahalleimiz, Sebahat abla başkanlığında lokalde toplandı. Karar verdik, sendika kuracağız: Uhu'nun Tutturamadığı Kalpler Sendikası (UHTÉ-SEN) Kim kimin kalbini veresiyi çalmış, söküğü geri alacağız. Biri, birini sevmiş de ortada engel mi varmış, yatağından taşmış sel gibi

yıkıp geçecekiz. Mahalleli haber alınca ağzına kadar doldu lokal. Meğer ne hırpalanmış kalp varmış. Altı kişilik yönetim belirlendi sendika kuruluşunu ilan etti. İlan eder etmez de gürültü patırlı başladı. Delegelelerin eylem anlaşılar, birbirinden fevkalade farklı. Anası, Kismet'in Ramazan'a dönmelerini istemiyor, Kismet dönecek kararlı. Ne yapacağız?

Ellii çeşit sen çıkıyor kafalardan. Daha kurulmadan üç fraksiyona bölündü sendika: Geleneççiler, reformcular, orta yolcular. Kimi anasının canını çerçevesini indirelim diyor, kimi konuşup ikna edelim. Kimisi uygun şartların oluşmasını beklememiz gerektiğinde ısrarcı... En son karar verdik, Kismetlerin evin önünde sessiz oturma eylemi yapacağız. Yirmi, yirmi beş kişi gittik, tam evin altındaki kaldırımda oturduk, bekliyoruz. Her şey iyi, hoş, güzel de; eylemden Kismet'in anasının haberi yok! Zilline basıldı. "Tezye, yanlış anlamazsan, biz seni aşığıda protesto ediyoruz, bi bakversen," diyecek halimiz yok ya. Saat oldu bekliyoruz. Sonunda anası balkona çöp çıkartırken gördü, gitti, geldi bir daha baktı, pankartları okudu. Bir leğen sabunu suyu başımızdan aşağı bota etti. İlk eylemimiz de yağmur görmüş köpek gibi kaçışık bina girişlerine. Bize bir şey olmaz da yaşlı delegelere ayıp oldu. Sıtkı amca oturmak için lokalden sandalye yastığı getirmiş, yere beş dakikada oturmuştu adamcağız, kalkıp kaçması mı, ohoo...

Sünger gibi emdi suyu, bitirdi. İlk eylemimizde kontrollü geri çekildik, aramızda yılanlar, yıkılanlar, vazgeçenler oldu. Her şeye rağmen birkaç eksikle lokale döndük. Sıtkı amcanın ıslanmış elbiselerini çıkartık, asıp kuruttuyma. Ceket, hırka, onun altında süveter, onun da altında oduncu gömleği, en altına yün içti. Meğer Sıtkı amca beş kata kadar daha çok emici! Adama su hiç değmişmiş, daha tene varmadan yolda kuruyup bitmiş. Yahu amcamın kış değil, kıyamet değil, niye böyle kat kat giyindim? "Ben içliçliyalınız denize girerken çikarıyorum, oğlum. Onda da çıkınca geri giyiyorum." Sarıldık, güleştük. Kaybetmiştik, keyifimiz yerine geldi. Şimdi daha kararlı, daha azimli ve inatlıyız. Azı ama, yok değiliz. "Bir yerlerde sürüyoruz, belki, bitmeyiz."

SON YOLCULUK

Babam, Edirne'ye peynir yüklemeye gidiyor hesapta. Ancak yanına şoför muavini olarak Ali Ertekin diye birini alıyor. Ali Ertekin Yugoslav göçmeni, ordudan silah kaçırdığı gerekçesiyle astsubaylıktan atılmış biri. Bulgaristan'a adam kaçırdığı, hatta Emniyet'e ilişkisi olduğu sonradan ortaya çıkan bilgiler arasında. Ali Ertekin olay ortaya çıktıktan sonra sorgu yargıçlığında verdiği ifadede şöyle söylüyor:

"Kızılcadere köyünde kamyonlardan indiklerini, şoför Salim'i geri gönderdiklerini, gece Üsküp ile Yündolan arasında Sazara köyü istikametine yürüdüklerini ve işte bu sırada Sabahattin Ali'nin *Marko Paşa* gazetesinin sahibi olduğunu, Bulgaristan'a geçerek oradan da Moskova'ya gideceğini öğrendiğini..."

Bu durumda milli hislerinin galeyana geldiğini, birdenbire iradesini kaybettiğini ve elindeki sopa ile kitap okumakta olan Sabahattin Ali'nin kafasının sol tarafından yüzüne doğru şiddetle vurduğunu itiraf ediyor Ali Ertekin. İfadesine, "... suratı, gözlüğü, kulağı kan içinde kalmıştı, arkasından aynı yere şiddetle bir daha vurdum. Bu iki darbeden sonra Sabahattin Ali sol tarafına doğru yere yıkıldı. Ağzından burnundan kanlar bozandı. Dikkat ettim. Hafif hafif nefes alıyordu. Bu defa üçüncü bir darbeyi enseesine vurunca nefesi tamamen kesildi. Ölmüştü" diyerek devam ediyor.

2 Nisan 1948, Sabahattin Ali kitap okurken öldürülmüş ve öldüğü yerde, dere yatağında öyle bırakılmış. Babamdan haber alamamamz annemi çok tedirgin etmiyor, Rasih Nuri İleri eliyle gönderdiği mektupta babam "... bu mektubu aldığın zaman ben İtalya, Fransa veya İngiltere'de olacağım. Filiz'in okulu bitince sizi yanıma alacağım..." dediğine göre meraklanacak bir şey yok.

Ben Haziran ayında Mimar Kemal İlkokulu'nu bitiriyorum. Diploma törenimiz çok güzel geçiyor. Annemin diktiği pembe organize tuvaletim ile Johann Strauss'un valsleri eşliğinde peri kızları gibi dans ediyorum. Sonra da milli giysilerimizle Tamlara ve Harmandalı oynuyoruz. Süks bin beşyüz. Ne var ki ilk kez yaz tatilini Ankara'da geçiriyoruz. Ne kadar bunalıtlı bir yaz bu... Sonbaharda Ankara Kız Lisesi'ne kaydımı yaptırıyor annem. Babamdan hâlâ haber yok. Okulda özellikle İngilizce dersim çok iyi, hocam Lami Hanım'a baylıyorum. Okulun müdürü Perihan Hanım babamın İstanbul Yüksek Muallim Okulu'ndan arkadaş, beni kolluyor o da.

Yanılyıyorsa 1949 yılının Ocak ayı. İngilizce dersi yaparken sınıfa lise bir öğrencisi koşucu Üner Teoman giriyor ve Lami Hanım'ın kulağına bir şeyler fısıldıyor. Gazeteciler gelmiş, avluda beni bekliyorlarmış, babamla ilgili bir konu varmış. Üner Teoman'la avluva çıkıyorum. Gazeteciler bana bir şey söylemeden aniden fotoğraflarını çekmeye başlıyorlar. Rüyada gibiyim.

O akşam eve iki genç gazeteci gelip anneme "Sabahattin Ali'nin Bulgaristan'a kaçarken öldürüldüğü iddia ediliyor ama doğru değil, bu konuda ne söyleyeceksiniz?" gibi sorular sorup gidiyorlar. Ertesi günkü gazetelerden benim fotoğrafım altında "Öldürülen Sabahattin Ali'nin küçük kızı Filiz" yazısı, manşette işte "Sabahattin Ali'nin karısı Aliye Ali 'Kocamın başına ne geldiye kitapları yüzünden geldi' dedi" cümlesi. Annem panik içinde. Avukat dostumuz İsmail Hakkı Balamir bu sözleri tekdüz ediyor hemen. Dostlar evde kalmamamıza karar veriyorlar. Ortalık sakinleşinceye kadar gazeteci Emin Karakuş'un evinde kalıyoruz birkaç gün.

Kapkaranlık, dipsiz bir kuyuda gibiyim. Kendimi bildim bileli her akşam uyumadan dua ediyordum. Bu duadan annemin de babamın da haberleri yok. Yazları annemin anneannesinin Suadiye'deki evinde gaz lambası ışığında her gece bana ezberletmeye çalıştığı "Rabbi esir, velati asir..." diye başlayan duayı "Allahım ne olur beni iyi bir çocuk alıyım, annemi ve

Sabahattin Ali, sanki canilerin onu mezarsız bırakacaklarını çok önceden sezmış gibi, evrendeki mekânını belirlemişti çoktan ve "Benim meskenim dağlardır" diyerek, şiiirini yazmıştı.

babamı üzmeyleyim, annem ve babam ölmesinler," diye bitiririm. Ne var ki Allah benim bu duamı kabul etmemişti işte. Dünyada en çok sevdiğim varlığı, babamı elimden almıştı. Bunda besbelli benim de suçum olmalıydı ki cezalandırılmışıtm. Yeterince iyi bir çocuk olmamıştım demek ki. İnattıydım, kıskanıctım, anneme istediği kadar yardım etmiyordum, ama babamın ölmesine neden olacak kadar büyük bir suç ne olabilirdi?

Babamın ölümünün izleyen günler, haftalar, aylar ve yıllarboyu çözemediğim bu suçluluk duygusuna bir de çevremden baskısı eklenirse o yıllar yaşanan kabusun korkunçluğu daha iyi anlaşılabilir. Sabahattin Ali öldürüldüğüne göre suçluydu. Suçu neydi? Komünist olmak. Ben kimdim? Komünistin kızı? Kimlerle konuşuyordum, hangi kitapları okuyordum bu komünistin kızı? Komünistin kızının arkadaş olmak da tehlikeliydi. Onu yapayalnız bırakmak, cüzamlı gibi tecrit etmek gerekiyordu.

"Sabahattin Ali'nin öldürülüşü aylarca sonra resmen açıklanmış, bütün burjuva basını en ağır karalamalar, sövgüler

SABAHATTİN ALİ ŞENYUVA

25 ŞUBAT
1907

Osmanlı'ya bağlı Edirne Vilayeti'nin Gümlüce sancığına bağlı olan Eğirdere'de dünyaya geldi.

1914

Üsküdar'daki Füyûzîdî Osmanîye Mekteb'ine başladı. Babası Ali Selahattin Bey'in Çanakkale'ye tayini üzerine illüstrasyonuna Çanakkale İptidai Mekteb'ine devam etti. Aynı dönemde seferberlik ilan edildi, okulu öğretmenleri kolları ve kapandı.

1922

Balçesiz Muallim Mekteb'ine (Öğretmen Okulu) başladı. Bu dönemde günlük tutmaya başlayan Sabahattin Ali dergilere ve gazetelere yazılar göndermeye başladı.

MART
1924

Olduğu karamsar ve sorunlu bir okul dönemi geçiriyordu. Daha sonraları kendisinin blöf olarak adlandırıldığı bir intihar girişiminde bulundu.

21 AĞUSTOS
1927

Yazdığı küçük oyunlardan sonra okul müdürünün desteği ile naklini İstanbul Muallim Mekteb'ine aldı. Öğretmenlik diplomasını bu okuldan aldı.

16 MAYIS
1935

Değirmen ile Dağlar ve Rüzgar adlı kitaplarını mektup olarak gönderdiği Aliye Hanım ile Kadıköy Evlendirme Dairesi'nde evlendi.

1936

Türk tarihinde Kürpâd İhtilâf'inden esinlenerek Esirler adlı üç perdelik bir tiyatro oyunu yazdı.

1937

Daha önce öyküleri olarak bilinen yazının Kuycucağı Yusuf adlı ilk romanı yayımlandı.

1937

İstanbul Fski Harbiye'de askerlikte bulundu. İki ay er olarak, altı ay da dedektif subayı öğrenimi olarak eğitim gördü.

1940

İç konuşmalar ve insanları kendileriyle hesaplaşmalarını konu alan (İzmit'deki Şeytan adlı ikinci romanı) yayımlandı.

1943

1940 yılından itibaren ikinci kez askerlik yaptığı Büyükdeniz'deki cadıca yazdığı Halkatık gazetesinde: dâli bölüm olarak yayımlanan Büyük Hikâye isimli öykü serisini Kırık Mantolu Madonna isimli roman olarak yayımladı.

1946

Aleksis Ankaralıta bırakarak İstanbul'a geldi. Aziz Nesin ile birlikte Marko Paşa dergisini çıkardı.

1947

Marko Paşa dergisinin sonumuk müdürü olarak dergide çıkan yazılardan dolayı hapis cezasına çarptırıldı. İstanbul ve Paspazapağı cezaevlerinde bir süre hapis yattı.

1947

Sırça kök adlı öyküsü Bakanlar Kurulu kararıyla toplatıldıktan sonra tekrar hapis cezasına çarptırıldı ve bu tarihte hapislen gitti. Tahliyesinden ardından gelen ekonomik sıkıntılar ve insanları daha fazla tanıma, şehrin sızca etkisinden kurtulmak istediği için nakliyecilik yapmaya karar verdi.

1948

Fransa'ya gitmek istedi ama yasal yollarla pasaport çıkarmadı. Paspazapağı Cezaevi'nden arkadaş Berber Hasan vesilesiyle tanıştığı Ali Ertel ile Kırkareli sınırından kaçırmak üzere yola çıktı. Ali Ertel'in ifadesine göre "mili hislerini tahliye ettiği" gerekçesiyle Sabahattin Ali kitap okuduğu sırada elindeki sopyaya kafasına delalere vurarak öldürmüştür. Ali Ertel'in idam cezasıyla yargılanmasına rağmen dört yıl hükûm gördü. Kısa bir süre sonra tahliye edildi.

2 NISAN
1948

ve suçlamaları Sabahattin Ali'ye saldırdı, onunla ilgili çirkin hikâyeler uydurdu. Öylesine bir baskı, korku ve yığılma havası yarattı ki kimse Sabahattin Ali'yi savunmayı göze almadı, gerçeği açıklayamadı!***

Sabahattin Ali'nin suçu ne idi? Sabahattin Ali kendi suçunu itiraf ediyor aslında öldürülmeden bir yıl önce:

"Namuslu olmak ne zor şeymiş meğer. Bir gün Almanların pabucunu yalayan ertesi gün İngilizlere takla atan, daha ertesi gün de Amerika'ya kavuk sallayan soysuzlar gibi olmak istemedik. Yalnız ve yalnız bir tek milletin önünde secdeye vardık. O da cefakâr milletimizdir. Meğer ne büyük günah işlemişiz! Kanunlu, kanunsuz baskılar altında ezilmezle pestile döndük. Bugünün itibarlı kişileri gibi, kese doldurmadık, makam peşinde koşmadık. İç ve dış bankalara para yatırmadık, han, apartman sahibi olmak, sağdan soldan vurmak ve milleti kasıp kavurmak emellerine kapıldık. Bütün kavgamızda kendimiz için hiçbir şey istemedik. Yalnız ve yalnız bu yurdun bütün yükünü omuzlarında taşıyan milyonlarca insanın derdine derman olacak yolları arıyorduk. Bu ne affedilmez suçmuş meğer! Neredeyse, yoldan geçen her mide uşakları arkamızdan bağırıyorlar: 'Görüyor musun şu hainli! İlle de namuslu kalmak istiyor ve ahengimizi bozuyor...' Çalmadan, çırpmadan, bize ekmeğimizi verenleri aç, bizi güydirenleri dorusuz bırakmadan yaşamak istemek bu kadar güc, bu kadar mihnetli, hatta bu kadar tehlikeli mi olmalıydı. Namuslu olmak ne zor şeymiş miydi! Bereket, zora katılmanısı bilen bu millet de namuslu.***"

Bugün bu yazının altına imzasını atmakdan kaçınacak herhangi bir aydın var mıdır acaba? Ne garip bir aradan geçen elli yılın, Sabahattin Ali'nin yazdıklarını doğruladığını görüyor ve tarihin tekrarlanmasına hep birlikte bugün de tanık oluyoruz.

Babamı kitap okurken öldürdüm (kim öldürdüyse) Kırkareli'nin Üsküp Nahiyesine bağlı Hedyeköy yoluna elli metre mesafede orman içindeki çatığa öylece bırakan katil veya katiller, aylarca sonra bulunan tanınmaz haldeki bu cesede bir mezarı bile çok gördüler. Kemikleri bir torbaya konup oradan araya teşhis için dolaştırıldı. Gömüldüğü yerden çıkarılıp tekrar incelendi. Sabahattin Ali'nin canını almak yetmedi, ölüsünü de rahat bırakmadılar bu gözü dönmüş vampirler ve dünyada hiç de bırakmasını diye kemiklerini bile yok ettiler.

Ama Sabahattin Ali, sanki canlarının onu mezarı bırakacaklarını çok önceden sezmiş gibi, evrendeki mekânını belirlemişti çoktan ve "Benim meskenim dağlardır" diyerek, şiirini yazmıştı.

*Gerçek gazetesi, 22 Şubat 1950

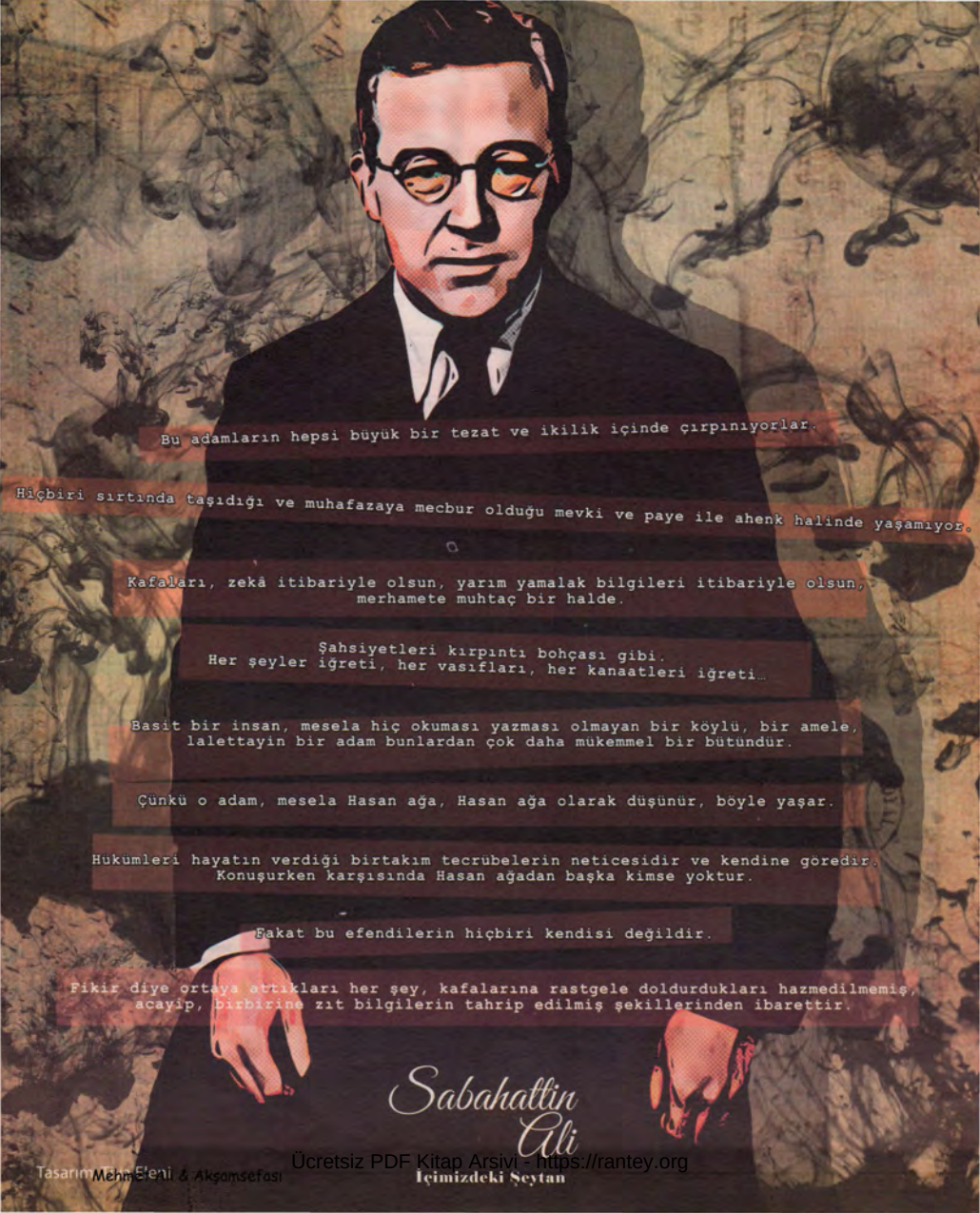
**Asım Bezirci, Sabahattin Ali, Gözlem Yayınları, İstanbul 1974

***Ali Baba, 1.Sayı, 25 Kasım 1947

Not: Bu yazı Filiz Hiç Üzülmeyen kitabından Filiz Ali tarafından okunurlarımızla paylaşmıştır.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://raney.org>

Bu adamların hepsi büyük bir tezat ve ikilik içinde çırpınıyorlar.

Hiçbiri sırtında taşıdığı ve muhafazaya mecbur olduğu mevki ve paye ile ahenk halinde yaşamıyor.

Kafaları, zekâ itibariyle olsun, yarım yamalak bilgileri itibariyle olsun, merhamete muhtaç bir halde.

Şahsiyetleri kırpıntı bohçası gibi.
Her şeyler iğreti, her vasıfları, her kanaatleri iğreti.

Basit bir insan, mesela hiç okuması yazması olmayan bir köylü, bir amele, lalettayın bir adam bunlardan çok daha mükemmel bir bütündür.

Çünkü o adam, mesela Hasan ağa, Hasan ağa olarak düşünür, böyle yaşar.

Hukumleri hayatın verdiği birtakım tecrübelerin neticesidir ve kendine göredir.
Konuşurken karşısında Hasan ağadan başka kimse yoktur.

Sakat bu efendilerin hiçbiri kendisi değildir.

Fikir diye ortaya attıkları her şey, kafalarına rastgele doldurdıkları hazmedilmemiş, acayip, birbirine zıt bilgilerin tahrif edilmiş şekillerinden ibarettir.

*Sabahattin
Ali*

KARARTMA GECELERİNDE SABAHATTİN ALİ

10 Mayıs 1941 Cumartesi gecesi Kamondo Hanı'nın merdivenlerinden yukarı bir ordu şarkılar, naralar eşliğinde sallana yuvarlana tırmanıyordu. Bu kalabalık topluluğun şerrinden korkup kapının arasından azıcık göz ucuyla bakan Madam Ester grubun en önünde genç ressam Abidin'i görünce rahatladı. Ne de olsa hırsız, uğursuz insanlar değillerdi, olsa olsa bu hayta ressamın arkadaşlarıydı. Abidin kör karanlıkta elinde bir fenerle geriden şarkılar söyleyerek gelen arkadaşlarına rehberlik ediyordu. Karartma olduğundan elektrik yasaktı. Ama olsun, keyifler yerindeydi. Madam Ester kapının gerisinden "Abidin evladım, sen misin?" diye ürkekçe sorunca, Abidin "Benim madam merak etmeyin, bunlar da arkadaşlarım. Bunlardan size zarar gelmez," diye cevap verdi. Sonra gülerек ekledi: "Stalin'e dua edin madam, dua edin de durdursun şu faşistleri yoksa sizin de bizim de işimiz zor."

Desen: Abidin Dino

"İçeride duvarda bir Madonna resmi gördüm, ben de bir roman yazıyorum Reis, Kürk Mantolu Madonna olacak adı, ne dersin?"

Madam bir an irkildi, dudaklarından bir mırıltı döküldü ve geriye süzülüp kapıyı örttü.

Abidin'in "Yürüyün arkadaşları!" komutuyla merdiven sahanlığına bir ara duraksayan geridekiler bir çırpıda 15 numaralı teras katına çıktılar. Abidin eve girer girmez pencereciler siyah perdelerle örtülmüş çalışma odasının tüm mumlarını yaktı. Kadını erkekli on dört-on beş kişilik bir kalabalık her yana dağıldı. Bulabilleren sandalyelere, kanepelere çöktü, bulamayınlar yere.

O gece Liman sergisinin açılışı vardı. İstiklal Caddesi üzerindeki Matbuat Müdürlüğü'ndeki sergi karartma nedeniyle erken açılmış, iyice yenilip içilmiş, sarhoş olunmuştu. Kimler yoktu ki: Nuri İlyem, Avni Arbaş, Nejat Devrim hem sergideydi. Sergi fikri yine Abidin'den çıkmıştı. Hepsi Halic'te, Boğaz'da balıkçı mahallelerine dağılıp onların yaşamlarından kesitler resmedeceklerdi. O kadar çok bu işe kapıldıkları ki kendilerini, hepsi birbirine "Reis" demeye başlamıştı. Zaten serginin açılışını Kasımpaşalı Feyman Reis'i çağırıp balıkçı ağlarını kestirerek yapmışlardı.

Bir ara atölyesinin gediklisi Sait Faik, Abidin'e döğü: "Ulan yine mi boyanın atölyesinin duvarlarını?" dedi Mehmet Ali & Akşamerasi

ve ekledi "Daha geçen gün yeşildi şu duvar, bak şimdi kırmızı olmuş." Abidin atölyesinin her duvarını farklı renge

boyayan bir tür çılgındı. Kalabalığın içinde bir tek Ankara'dan gelip sergi açılışına katılan ve bu tuhaf kalabalığa karşın Sabahattin Ali gülmüyor ve şaşkınlıkla yuvarlak gözüklerinin gerisinden etrafı inceliyordu. Sağa sola dağılmış tuvaller, boyalar, seramikler, fırçalar, kağıtlar, terebentin şişeleri, yağlar, garip antika objeler, şövaleler ve rengarenk boyanmış duvarları ile gerçekten ilginç bir mekândı. Olara yanına yanaşan Orhan Veli, Sabahattin'in koluna girdi ve "Gel terasa çıkalım, bu ev sahibi seninle ilgilenmeyecek, anlaşıldı," diyerek onu evin kocaman terasına çıkardı. Onların çıktığını gören Cahit Irgat "Hadi ulan ne duruyorsun bu kasvetli yerde, herkes dışarı, dışarıda mehtap var," deyince kalabalık külliye terasa söküldü etti.

Karartma nedeniyle tüm İstanbul karanlıklara gömülmüştü. Şehir derin bir uyukudaydı sanki. Mehtabın şişiyiyle aydınlanan şehrin taç yapıraqları minareler ve kubbeler olmasa buraya İstanbul değil, kör bir gavya kuyusu demek belki daha eski zamanlardan bir hayal şatosu gibiydi. Bu

kasvetle rağmen Sabahattin Ali baharın tazeliğini ve serinliğin içigerlerinde hissetti. Hem mehtap hem mehtap vardı. "Erguvan kokuyor," dedi. Onun sessizliğine alışan kalabalık bir an dönüp ona baktı. Abidin tüm neşesiyle "Elbette kokacak reis, burası İstanbul. Erguvanın anavatanı, şimdi de tam zamanı," dedi. Herkes Sabahattin'in geçen sene çok ses getiren ve faşist Atsız'ın hücumuna uğrayan *İçimizdeki Şeytan* romanından haberdardı. Naziler ilerledikçe buradaki faşistler kuduruyor, ilericilere hakım ediyordu. Sabahattin de bu kampanyadan nasibini almıştı. Sessizliğinin ve mahzunluğunun bir sebebi de buydu.

Bir anlık sessizliği Rasih Nuri'nin kapıyı tekmeleyerek "Öldünüz mü ulan açsanıza kapıyı," bağırsı bozdu. Abidin bir koşu kapıyı açtı. Rasih eli kolu dolu "Kör karanlık merdiven tırmandım, bari biriniz aşağıda bekleyesiniz ya," diyerek homurdandı. Melih Cevapın gülmeye yanaştı, paketleri kucakladığı gibi kalabalığın ortasındaki masaya bıraktı. Kese kağıtlarında neler yoktu ki. Karneye dağıtılan ekmeğ değil, has francela ekmeğ, sucuklar, kaşar peynirli, rokfor peynirli, binbir çeşit yemşiler, şaraplar, raklar, biralr. Tüm bunları görünce Sabahattin şaşaldı. Bunu gören Abidin "Hiç şaşırma, tüm bunları alacak bir istifiyi soyarak aldık," dedi. Sabahattin'in şaşkınlığı daha da arttı "Nasıl?" dedi. Abidin "Bizim bu serginin afişinin asılı olduğu şövale kapının önünde dururken bu istifi hacı ağalardan biri yanaşmış, 'Bu kaç para,' diye bizim Rasih'e sormuş, Rasih'te bu hüdüğe '50 lira,' demiş. Bizim sergide en pahalı resim 15 lira bu urada ha! Neyse bu yağlı hüdük demez mi 'Tamam ama o içindekini çıkarın ben sadece gerçeveyi istiyorum,' diye. Anlayacağın bizim Rasih yağmacıyı soymuş," diyerek kahkahayı bastı. Onunla birlikte diğer herkes kahkahalara boğuldu ve ilk kez Sabahattin Ali de onlara eşlik etti. Galata'nın sessizliği bu kahkahalara yitirdi. Uzaktan ekmeğin, sonra da bir vapurdun düdüğü duyuldu, yine bir sessizlik oldu. İlerdeki kuledde gözükülük yapan bir asker yanık bir türkü tutturdu. Gecenin karanlığında herkes mehtap seyre dade. Aynm şavkı boğazın karanlık sulukları kiyyorludu.

Sabahattin Ali, sessizlik içinde Abidin'e dönerek "İçeride duvarda bir Madonna resmi gördüm, ben de bir roman yazıyorum Reis, Kürk Mantolu Madonna olacak adı, ne dersin?" dedi...

MANİSA KIRKAĞAÇLI "ŞİİR YAZARI ŞAİR"

Çınaraltı'nın çınar şairi Hüseyin Avni Dede'yi ya da kısaca Dede'yi başka bir yazıda anlatacağım için adını anıp geçiyorum. Başka bir yazıda ise Ömer Hayyam Meyhanesi'nde yaşadığımız bir şir gecesinden söz etmek isterim. Sina Akyol, Oğuzhan Akay, Hulki Aktunc, Ömer Arakon ve başka arkadaşlarla birlikte. Eski mekânları tarif ederken, "Şimdi yerinde şu kitapçı, şu dükkân var," deriz, fakat olay Beyoğlu'nda geçiyorsa, "Eski Pera'nın yerinde şimdi Beyoğlu var," demek bile mümkün değil artık. Yeni Türkiye yerine hızlı Türkiye demek daha doğru sanırım. Her şey hızla değişiyor. Şairlerin de yerinde yeller esiyor elbette.

Bond çantalı şir yazarı şairden söz edecektim size geçen sayı. Fakat "karşık kaset nostalji rüzgarı"na nasıl kapıldysam bond çantada kaldım, şairi anamadım bile. Otuz yılı geçti, 1983 yılında Eskişehir'den İstanbul'a geldim ve reklam yazarı olarak çalışmaya başladım. Aynı zamanda Adnan Özer, Tuğrul Tanyol'a birlikte *Üç Çiçek* şir dergisini yayımlamaya başladık. Bazen hafta içi de Cağaloğlu'na kaçırıyordum işten, ama çoğunlukla cumartesi günleri Çorlulu Ali Paşa Medresesi'nde çay ya da Galata Köprüsü'nün altındaki "köhne" bircilerde, sallanan köprüyle sallanarak bira içiyorduk. Belki de içmeden sallanıyorduk!

Başka kimler vardı? Vural Bahadır Bayrıl, Birhan Keskin, Orhan Kahyaoglu, Seyhan Erözçelik, Ali Günvar, Cezmi Ersöz, Merih Akoğlu, Metin Celal, Oya Uysal, Hüseyin Öncü... Belki de Cezmi Ersöz ve Merih Akoğlu ile birlikte gördük ilk "şir yazarı şair". Kısa boylu, göçmen renkli, siyah fotoğraflı, siyah takım elbise ve yelekli, kravatlı, siyah pabuçlu bir adam. Biz yirmili yaşlarımızın sonundaydık, o da elli yaşlarda olmalıydı.

Tütündensarmış sarı bıyıkları, hayli sarmış olsa da beyaz olmakta direnen gömleği, hep giymekleken parlayan takım elbisesi ve efendiliği elden bırakmayacağı kanıtı olan kravatı, bir de bu görüntüyü tamamlayan, hatta tanımlayan siyah bond çantasıyla Manisa Kırkağaçlı Şir Yazarı Şair Muharrem Coşkun. Benim de kendime "şair" değil "şir yazarı" deyişim belki ki ondan kalmas. O yıllarda benzer mekânlarda bulunan şir ile yazı erbabı Muharrem Bey hakkında hayli yazdım. Mehmet Ali & Akşamsefasi

de yazar-akademisyen arkadaşım Sıddık Akbayr'a kendi tanıklığını anlatmıştım, benden birkaç yıl sonra o da tanışmış meğer, tam onun kalemi biliyorsunuz. Şairleri, yazarları, sanatçıları, yapıtları ve yaşamları ekseninde, çevreleri, arkadaşlarıyla ilginç anekdotları da unutmadan çok güzel anlatır, daha önce hiç okumamış olduğunuz bir yazarın,

şairin koşu koşu kitabını almaya gidersiniz. Sıddık da "OT" dergisinin Mart 2013 tarihli ilk sayısında gayet hoş bir yazı yazdı şairle ilgili, ben de bilmediğim bazı ayrıntıları o yazıdan öğrendim.

Refik Durbaş da Cumhuriyet'te yazmış 1987'de. Muharrem Coşkun ilkokul üçe kadar okumuş, çif tçlik yapmış, iki kez evlenmiş, çocuğu olmamış. Sonra da ver elini... Şiir. Tam "neresi sila bize neresi gurbet" dedikleri hal içinde meklemeti gezmeze, yazdığı şirleri bastırıp satmaya başlamış. İstanbul'da benim de o yıllarda önce *Üç Çiçek*, sonra da *Şir Atrı* dergilerini yayımlarken bulduğumuz mekânlarda epey karşılaştığımızı vardır. Birkaç

Yakın arkadaşım Vehbi Aykorta ile Sultanahmet Çay Bahçesi olabilir, eski Kemancı olabilir köprüünün altındaki ya da Çorlulu Ali Paşa Medresesi olabilir, iki ayrı şirini satın aldığımızı hatırlıyorum. Bunlar üçüncü hamur kâğıtlara çeşitli renklerde basılmış "hatıra" şirleriydi. Bendeki, hâlâ saklım, *Güzel Kızlar İçin Hatıra Şiiri* başlığını taşır. Sarıya çalan renkte bir kâğıdın üstünde dörtlülük beşlikler halinde ilerler şir.

Güzel kızları "dünyanın güneşi kızlar", "gönüllerin neşesi kızlar" diye niteledikten sonra, biraz şir den de cesaret alarak, gencelden özele doğru bir atığa geçer ve "güler yüzü sanki bir şehir misali /bize doğru esesi kızlar" diyerek gayet şık bir dize hareketi yapar. Son dize de adeta dillekler, temenniler bölümü gibidir ve sanki hep bir ağızdan söyler okurlar: "Yolu bizim semte düşesi kızlar".

Biz de o zamanlar söylemişizdir, şimdiki yaşımızın yarısından da küçük olduğumuz günler, ki adına gençlik diyorlar. Şimdiki zamanlarda gençliğimize doğru esesi gelen şeyler sözcükler, gençlikten bize esesi gelen şeylerle anılır.

Muharrem Bey'le ilgili rivayet muhtelif bile değil. Birden aklıma geldi, internete baktım. Eksi Sözlük'te biraz bilgi var, 2000 yılına kadar Karaköy-Kadıköy vapurlarında şirlerini sattığı yazılı, bir de doksanların başında kendisiyle ilgili bir belgesel yapıldığından söz ediyor yazarın kişi, görmedim, hiç bilmiyorum. Başka bir bilgi ise, seksenlerin ilk yarısında İzmir'deki Konak vapur iskelesinde şir sattığı yolunda. Hem anlatılan kişi, hem şirler, hem Bond çanta, şir yazarı şair Muharrem Coşkun'utarif ediyor. Manisa Kırkağaç'tan çıkıp İzmir'e gelmiş demek ilkin.

Şiirin basılı olduğu kâğıdın sonunda "Hediyeti takdirinize kalmış" cümlesi yer alırdı. Ne kadar verirsiniz! Şimdi görsem, gitsem desem ki "Muharrem Bey, güzellik gençlik için bir hatıra şiri yazmaz mısınız?" O da yazsa, sonra da "Hediyeti takdirinize kalmış," dese, onun işine yarar mı, para eder mi bilmem ama yazdığım bütün şirleri

BİR SİNEMA AFİŞİ RESSAMI BERTOLUCCI'NİN KOYDUĞU İSİMLE: SİNYOR MUZ

"Eskiden yazık sinemalar vardı. Beyaz duvara yansıtırlardı filmi. Duvarın önüne de hanımeli çiçekleri koyarlardı. Her yer mis gibi hanımeli kokardı..." diyor ressam Ömer Bey biraz da içlenerek. "Siz yetişemediniz o günlere," diyor ve gülümsüyor. Fakat gülümsemede aşığı ya da rahatsız edici bir tavır yok. Güzel bir anının hatırlamakla birlikte gelen tatlı tebeşşürünü okuyoruz yüzünden.

Ressam Ömer Muz'un atölyesine sohbet etmeye gittiğimizde gayet mütevazı bir çalışma odasında misafir etti bizi. Sinemalar ve yıllarca resmettiği el yapımı afişleri merak etmiştik. Kırk yılı bulan sanat yaşantısını Ömer Bey'in ağzından dinledik.

ÇİZGİ ROMAN YILLARI

"Okullu değilim ben. Resme kendi çabalarımla başladım. Yirmi yaşındayken çizgi roman çizerek profesyonel sanat yaşantıma giriş yaptım. 1977 yılıydı ve çizgi romanlar hayli revaçtaydı. Özellikle gençler çizgi roman serileri okumaktan çok keyif alıyorlardı. Ancak aileleri ya da yetişkinler çizgi romanı pek hazzetmezlerdi. Boş bir uğraş olduğunu, gençleri zehirlediğini düşünürlerdi. Ben öyle düşünmüyordum. Çizdiğim ilmi söyleyiyordum bunu, o zamanlar televizyon, internet gibi mecralar yoktu. Gençler de mecburen çizgi roman gibi alanlara yöneliyorlardı. Hiçbir zaman da çizgi roman okuyup suç işleyen ya da kötü bir şey yapan birine rastlamadım."

YABANCI FİLMLER

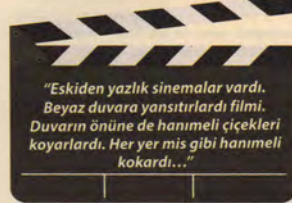
"O yıllarda çizgi roman haricinde halkın keyifle zaman geçirebileceği diğer yer sinema salonlarıydı. Televizyonda tek kanal vardı ve Dura haricinde bir şeyler izlemek istiyorsanız mecburi Dallas sinema salonları oluyordu. Film şirketleri de o yıllarda salonlara izleyici çekebilmek için birbirleriyle kıyasıya yarışıyorlardı. Yeşilçam sinemasının doruk yaptığı, bir günde film çekilen yıllardı. Siyasal açıdan karışık yıllar olmasına rağmen film çekilmeye devam ediyordu. Özellikle erotik komediler piyasada domneye başlıyordu."

Yerli filmlerin izleyicisi çok oluyordu elbet. Çünkü toplumumuzun kültürel kodlarını filmlerde sıkça kullandılar. Halkın nabzını, ilgi duydukları ve yadımladıkları şeyleri sürekli inceliyorlardı. Fakat bunun yanında yabancı filmlere de epey rağbet

vardı. Çünkü Türk yapımlarında görülemeyen şeyler yabancı filmlerde bulunabiliyordu. Özellikle Amerikan filmleri yerli filmlere göre çok yüksek bütçelere çekildikleri için aksiyon sahneleri çok kuvvetli oluyordu. Bir de Amerikan hayat tarzına ilgi duyuluyordu çünkü henüz Türkiye'de yeni yeni görülmeye başlamış bir yaşam stiliydi."

BAŞROLDE ŞİDDET VE CİNSELLİK

"80'li yılların başıydı ve ithalatçı firmalar yurt dışından sürekli film ithal ediyorlardı. Tabii, iletişim ve reklam ağırları şimdiki gibi kuvvetli olmadı"

çin salona izleyici çekebilmenin en önemli yolu film afişleri oluyordu. Üretilen filmler gösterildiği her ülkede farklı bir afişle görücüye çıkıyordu. Afişlerde filmin içeriği, gösterileceği ülkenin kültürel kodlarına göre yorumlanıyordu. Teknoloji o yıllarda bugünkü gibi olmadıktan afiş çizimi için ressamlara, çizilerle, illüstratörlere ihtiyaç duyuluyordu. Çizgi roman geleneğinden yetiştiğim için aksiyon çizimlerine hakimdim. Böylelikle bana da teklif geldi ve film afişleri çizmeye başladım. İthalatçı film şirketleriyle çalışıyordum ve ekseriyetle yabancı film afişleri çiziyordum. Şirkette hiç değişil filmin fragmanını izliyor ve kabaca taslaklar çıkartıyorduk. Filmin can alıcı sahnelerini, başkarakterlerini veya önemli imajlarını afişe yansıtmaya çalışıyorduk. Bizim ülkemizde afişlerin, hatta genel anlamda film için gereklilikleri, yani film afişlerinin nasıl

hiç önemsenmiyordu. O yıllarda Türk izleyicisi bir Fransız izleyicisi gibi değildi. İmgeler veya soyut çizimlerle ilgililenmiyordık. Biz de halkın taleplerini karşılama için ağırlıklı olarak şiddet ve cinsellik öğeleri içeren afişler tasarlıyorduk."

SİNYOR MUZ

"Dünyaça ünlü filmlerin Türkiye'de basılan afişlerini çizdim. Bunların arasında artık kültür

haine gelmiş E.T., Indiana Jones: Kutsal Hazine Avı, James Bond, Star Wars: Jedi'nin Dönüşü, Dragon gibi filmler vardı. Fakat aralarında benim çok mutlu eden 1987 yılında dokuz Oscar'a layık görülen Bernardo Bertolucci'nin *Don Imparator* isimli filmiydi. Onun için epey uğraşım elimden geldiğince güzel bir afiş çizdim. İthalatçı firma da bu afişle İtalya'ya, yapımçı şirkete yollamıştı. Bernardo Bertolucci bu afişle görünce çok beğenmiş ve imzalayıp geri göndermişti. Afişin üzerine "Sinyor Muz" da sevgilerimle... " yazmıştı. Hatta, "Keşke filmi tüm dünyada bu afişle oynatabilsaydık..." yazan bir notu da afişin yanına ilitirdiğini hatırlıyorum. Bu benim için manevi açıdan çok doyurucu bir jestti!"

AFİŞLERİN ÖLÜMÜ

"Yaklaşık on yıl, yani 90'lı yılların başlarına kadar afiş çalışmaları yaptım. Bu dönemde yabancı yapımcılar farklı bir pazarlama stratejisi uygulamaya koydular. Filmleri tüm dünyada aynı afişle oynatmaya başladılar. Bunda teknolojinin de gelişmesi etkiliydi tabii. Fragmanları televizyonlarda ve yeni yeni yaygınlaşmaya başlayan internet ortamlarında oynatabiliyor ve böylelikle kitlelerin filmlerini tanıtılabiliyorlardı. Ayrıca teknolojinin gelişmesiyle birlikte afişler de dijital ortama hazırlanmaya başladı. Böylelikle de elle çizilen afişler ömrünü tamamlamış oldu."

TOPUKÇU TELES UMUMİ TUVALETTE

Gelecek ay yine geldi. Çabuk geldi. Duydum, merak edenler varmış cesetli mesetli kitaplar yazan adamın bir romanında çektiği dümeni. Efendim söyle, marifetli dedektif, İstanbul amatörde bir takımın oyuncularının falan karıştığı bir cinayetin peşinde dolaşıyor esas olarak. Benim de futbol deyince merakımı çektii, yoksa tanımam etmem adamı. Kitapta, dedektif evinde otururken bir gün, apartmanın yöneticisi geliyor. Apartman toplantısında elektrik kesilince, karanlıkta daha önceden komodinın çekmecesine koyduğum çeki salondaki komuşulardan birinin arakladığını söylüyor. Hadi bakalım.

Uzattımayayım, dedektif, lafı biraz dolandırdıktan sonra çeki bulup çikarıyor. Meğerse çekmecenin arkasındaki aralıktan kapıyı, bir alttaki çekmeceye düşmüş. Bu kadar. Çok salakça. Ben de aynısını yaptım. Çadır tiyatrosu sihirbazları gibi elimi kuluma oynattıktan sonra, parayı para çekmecesinin altındaki çekmecedem buldum çıkardım. Hatırlarsanız, para çekmecesini ağızına kadar onluk, yirmilik doluydu. Eczanenin ortasındaki vantilatörün üflediği hava da yardım etmiş olmalı. Alçaklar, kılıksız kadından özur bile dilemediler. Çektim gittim. Efendim, yine oradan oraya koşuşturuyorum bir gün. Üzerinize afiyet, önceki akşam yediğim tavuk döner sakat mıymış nedir, bağırsaklarımda bir hareketlilik. Öyle böyle değil, motorun seleisini kırıteceğim neredeyse. Allahtan Bebek Park'ının oralaradayım, kırdım camının yanındaki umumi tuvalette. Kapısındaki turnikeye bastım İstanbul Kart'ımı, dışarıda sigara içen görevliye selam sarıttıyama bile zaman bulamadan attım kendimi içeriye.

Talhimle sıcağım, üç tane kabin var, üçü de dolu gözüküyor. Bir yandan bastran spazmları ötelemeye çalışıyorum, bir yandan kapıları sıralayaym yöklyorum. Birinciden Dolu, sahte bir öksürük geldi. İkincideki de "Dolu birader!" diye ünlledi. Üçüncüsünden ses yok.

Sevinçle kapıya yüklendim. Kapalı. Bir daha

tıklatım. Ses yok. Ulan!

Kapıyı yumrukladım bu kez. Bir yandan da kıvranyorum. Cevap yok. Bir omuzlasam açılacak kapı, başımı derde sokmak istemiyorum. Seslendim, cevap yok. Bu işte bir bokluk var dedim kendi kendime. Dişariya yöneldim. Turnikenin berisinde görevliye seslendim. Adam sabah keyfini bozduğum için aşık bir suratla ayağını sürüye sürüye yaklaştı.

"Çözüm mekânla ilgili değilse, zamanla ilgilidir."

Durumu anlattığımda turnikenin alt taraflarında bu yerlere uzandı, galiba bir düğmeye bastı, geçti benim tarafa. O telaşla nereye bastığını tam olarak göremedim, yoksa size bile söyledim yerini, du aderediniz bana her beş beşleştiğinizde. Aynen benim yaptıklarımı tekrarladı görevli. Önce hafif tık, güçlü tık, seslenme, kapının tokmağını sarsma. Sonuç yok, ses yok içerden. Yüzüme bu kez yardım ister gibi baktı. "Çerde mortoyu çekmesin adam?" dedim.

"Yokıyav, niye ölsün?" dedi bu kez kaşlarını çatarak. Elimle öteki koluma bir şeyler enjekte ediyor gibi bir hareket yaptım.

"Ciddi misin?" dedi.

"Olur olur," dedim. "Kapıyı kırıp bakalım."

"Yok yav, niye kıracağım kapıyı?"

"Belki ölmeyişte, kurtulabilir," dedim.

Yandaki kabinin içinden sifon sesi geldi. Tıkrtılar sonra. Kapi açıldı. İri yarı bir herif dışarı çıktı. Ellerini yıkamak için lavabolara yönelirken sordu.

"Nedir birader, bir durum mu var?"

Görevlinin cevabını dinlemeden kendimi içerdi tulum. Tulumun kemerini nasıl çözdüm bir ben bilirim. Oturdum. Çıkan adamın içinin sıcaklığında işimi gördüm. Rahatladım.

Dışarda konuşuyorlar.

"İçerdeki akıllı kiralım kapıyı diyor."

"Canı götünde kapının zaten, bir omuz yeter."

"Yav dur, başıma iş çıkarma."

Dışarı çıktım. Elimi yakamaya yönelirken yorumu patlatım.

Adam ölsün o zaman gör sen başına çıkacak işi.

lik kabindeki adam da çıktı dışarı. Bebek Kahve'de kitap okuyup kızları kesmekten başka işi yokmuş gibi duran oğlanlardan biri. Tuhaflar sakalı var. Dinlemiş içerden herhalde, doğrudan yaptı tespiti.

"Arkadaş haklı," dedi. "Belki ölmeyişte daha." Üçümüz birden görevliye baktık. Kararını bekledik. Vıdancı mı korkusu mu bilmem, bir şeyler ağır bastı. İly yarı adama sordu.

"Kırabilir misin gerçekten?"

İly yarı adam cevap yerine bir adım geriye çekilip kapıya omuz attı. Sağlam bir omuz. Kapı itiraz etmedi hiç, orta şeker bir gürtülüyle açıldı. İçerden klozete çarpma sesini duyduk. Kaşlarını kendiliğinden çatıldı.

Cesetle karşı karşıya kalma ihtimaline karşı, benim dışımda hepisi birbirine baktı kim içeri girecekti diye. Uzattım, kılın kapının verdiği aralıktan yan yan girdim içeri. Kaşların hala çatıktı.

Buyrun!

İçeride kimse yoktu.

Görevli bağırdı.

"Ölmüş mü?"

"Burası boş," dedim.

"Hassiktir," dedi dışarıdakilerden biri. Zorlukla döndüm kabinin içinde. Kırık kapının ucundaki sürgünü inceledim. Sonuna kadar sürülmüştü. Gözlerimi etrafına gezdirdim. Bildiğiniz bir umumi tuvalet kabininin içinde olması gerekemeyen hüçürt şey yoktu. Koku vardı bir tek, o kadar olacaktı artık. Yan yan dışarı çıktım. Görevli biraz kızgın bakıyordu bana.

"Boşuna kırdık kapıyı," dedi.

"Esarengiz," dedi acayip sakallı oğlan. "Tam bir kapalı oda gizemi!"

İly yarı adam "Hadi bana eyvallah," deyip turnikayı içerden kıçıyla itti, çıktı gitti.

Oğlan devam etti.

"Rouletabile'nin akıl yürütmesine göre, çözüm mekânla ilgili değilse, zamanla ilgilidir," dedi.

"Onu bunu bilmem," dedim. "Ben çözdüm meseleyi!"

Ben anlatırken beklemiş oğlan yüzünde bir gülümseme belirdi, umumi tuvalet görevlisinin kaşları içine çatıldı. Size gelince. Artık alıştınız gelecekte bekliyorsunuz.

Nihilistpedia

Nihilistpedia, nihilist roman kahramanları rehberi

Kayra, Hakan Günday'ın gecenin sonuna yolculuğu çıkan iki arkadaşı anlattığı romanı *Kinyas* ve *Kayra*'nın nihilist kahramanlarından biridir.

Yaşamı

Kayra, kimliğini taşıdığı ülkenin sınırları dışında, muhtemelen Avrupa'daki bir şehirde doğar. Anlatıkçıların ebeveyninin diplomat olduğunu anlaşırlar. Sevgi dolu anne-babası ve çok sevdiği abisi ile mutlu bir aile tablosu oluştururlar. Ancak onun içinde büyüdüğü Kayra, herkesin tanıdığından çok farklıdır. "Benim Kayra olmam için hiçbir neden yoktu. Kimse bana tecavüz etmedi dokuz yaşımdayken. Kendiğinden geldi acılarım. Yerleştirel içime. Sonra alıştım ve kabullendim." Daha ilk gençliğinde okumaya ve düşünmeye başlar. Bütün düşünürleri irdeler. Ama onlardan ve bütün politik metinlerden nefret etmesi fazla uzun sürmez. O zamanlar bir tek müziğe inanmaktadır ama sonra o da geçer. Yerine göre faşist, demokrat, anarşist, komünist rollerine bürünür ama ilkesiz yaşamak ona daha şirihli gelir.

Tıp fakültesinde geçirdiği üç yıldan sonra okulu bırakıp kayıplara karışır. İyi bir yalancı olması, ikna kabiliyeti ve rol yapmaktaki ustalığı sayesinde etrafındaki herkesi kandırır. Evden kaçana kadar, ailesi, onun durumundan şüphelenmez bile. Onun geçekten nasıl bir insan olduğunu bilen tek kişi Kinyas'tır. Yolları daha çocukluk yıllarında kesmiş, birbirlerindeki tuhaflıkların farkına varmış ve hatta bu tuhaflıkları karşılıklı besleyip büyümüşlerdir.

Hiçbir inançları ve beklentileri olmayan bu iki insan, birlikte, uzun, tehlikeli ve arayışlarla dolu bir yolculuğa çıkarlar. Onlar için en uygun yer Afrika'dır. Kendilerini, medeni dünyaya asla yapamayacakları eylemlerinin normalleştiği şiddet sarmalındaki Abidjan'da bulurlar. Uyuşturucu ticareti, cinayet, soygun gibi her türlü yasadışı işe bulaşıp kazandıklarını da içkiye, fahişelere ve uyuşturucuya yatırır. Ancak bunların hiçbir dertlerine çare olmaz. Bunun için durmak bilmeden bir yerlerden kaçıp başka bir yolculuğa çıkarlar. Afrika'dan kaçmaları gereken bir olay sonrasında da kendilerini, Meksika-Veracruz'da bulurlar. Yanlarında getirdikleri para süyünü çekince yine şiddet dolu bir eyleme girişirler. Daha sonra Kayra, Afrika'ya geri dönemek yerine Türkiye'ye gitmeyi kafasına koyar. Birkaç gün İstanbul'da zaman geçirdikten sonra bir dönem aileleriyle yaşadıkları Ankara'ya geçerler. Burada Kinyas, soygundan elde ettikleri paraları alıp ortadan kaybolur. Kayra, kendisini yan yolda bırakan arkadaşının peşine düşmek yerine Afrika'ya dönüp aldığı yasadışı işlerine devam eder.

Kayra bir barda Anita adlı bir fahişeye karşılaşıncı, uzun zamandır kafasında dönmüş duran planlarına yardım edecek doğru insanı bulduğuna inanır. Kız ona aşık olmuştur ama Kayra'nın aklındakiiler başkadır: Zihnini öldürmek. Zihni öldükten sonra yaşamaya devam edecek olan bedenine bacakları birine ihtiyacı vardır. Bu düşüncesini gerçekleştirerek iki de Anita en uygun kişidir. Genç kadını konuşup yüklü bir para teklif edecek onu kıta etkitten sonra kafasını uyuşturamaz başlar. Önce okyanus kıyısında iki katlı bir ev satın alır. Sıralay içkisi, sigarayı, kadınları, yemeği, içmeyi, konuşmayı bırakır. En son yazmak kalır. Neredeyse bilinci yitince bulantıkışkıncaya kadar yazmaya devam eder. En son yazdığı, "Hiçbir şey yok!" cümlesini yaşamının özeti gibidir. Ömrünün geri kalanını, Anita dışında kimsenin girmediği evin üst katındaki kanarak odada fiziki ölümünü bekleyerek geçirecektir.

Nihilizm

Kayra, Nietzsche'nin tanrıyı öldürme metaforunu daha çocuk sayılabilecek bir yaşta eline bir tüfek alarak gerçekleştirip tanrının olmadığı bir dünyaya her şeyin muhab olup olmadığını sınavarak yaşamını sürdürür. Çalışmak, düzenli bir yaşam kurmak gibi sıradan insanların kolayca yaptığı işler; kültürlü bir aileden gelen, çok iyi okullarda okumış, birkaç döl konuşabilen, edebiyat ve müzik birikimi olan Kayra için imkânsızdır. Onun içinde nedenini bile bilmediği, herkese yetecek bir nefret vardır. Ne yaşamı ne de yaşam için kendi uyuşmazlığını anlamlandıracak; anarşist eğilimleri vardır ama anarşistleri de sevmez. Sadece normal olmadığını bilemedikleri ve toplumsal normları ciddi sorunu vardır. Kayra her ne kadar iyilik ve kötülük arasındaki çizgileri defalarca geçmiş olsa da yaptıklarının farkındadır. Sadece bunlardan hiçbir pişmanlık duymaz. "Ben kötü bir insanım. Üstelik farkındayım ve bu beni daha da kötü yapar!" diyecek kadar kendini tanımlar. Kayra'nın nihilizmi varoluşsal bir kaygıyla ortaya çıkmış gibi görünse de, kişiliğinin şizoid, sosyopat ve sadist özelliklerini de unutmamak gerekir.

Aşk ve Kadınlar

Kayra'nın kadınlarla olan ilişkisi ve aşka bakışı da içindeki nefretten nasibini alır, kontrol edilemez bir şiddete dönüşür. Onun duygularının arasında sevmenin yeri yoktur. Sadist kişiliği kadınlarla olan ilişkisinde ön plandadır. Kayra, birlikte olduğu fahişeleri öldürseye döver, tecavüz ise onun için hiçbir vicdani sorumluluk taşımadığı sıradan bir eylemdir. "**Ölmesini istemiyordum. Kimse ölmesin! Hepsi benim var olduğumu bilsin! Beni tanıdıklarına pişman olsunları..**" sözleri ise kendine duyduğu öfkeyi nasıl kadınlara yansıttığını adeta özetler.

Kaynakça

- Kinyas ve Kayra*, Hakan Günday, Doğan Kitap, 2016
- Güç İstenci, Friedrich Nietzsche, Çev: Nilüfer Epepli, 2008

Kayra

Karakter Adı	Kayra
Kitap	<i>Kinyas ve Kayra</i>
Yaratıcısı	Hakan Günday
Milliyet	Türk
Yaş	29
Meslek	Tıp fakültesinden terk, yasadışı tüm işleri yapıyor.
Etkilediği kişiler	Kinyas, Aşık Veysel, David Bowie, Bardamu (Gecenin Sonuna Yolculuk'un kahramanı), Anarşistler
Etkilediği kişiler	Kinyas, Anita, Anıtdou Ali

YAŞAM ÖLÜM VASİYET

Yurt dışındaki uzun yılların ardından babam kanser olduğu için Türkiye'ye döndüğüm aylarda, çocukluğum ve gençliğimin idolü Cem Karaca öldü. 2004 yılı Şubat ayında, soğuktu. Kendisini hem Ankara'da yurt dışından döndükten sonraki ilk verdiği konserde, hem de Londra'da asker arkadaşının ölünün barının açılışına bir keyboardcuyla seksen-yüz kişilik bir gruba verdiği muhteşem bir konserde dinlemiştim. Orta lığı inletmişti, bizi, memleket hasreti çekerken can evimden vurmuş, gönül sancısıyla efkarlandırmıştı. O gün, o çağılayan ses artık susmuştu. Haber kanallarında abimizin cenazesinde alkış istemediği yerine tükür sesleriyle gömülmek istediği söyleniyordu. Keskin solcular yillar boyu şarkılarıyla büyüdüğü halde onu örnek ilan etmişler neredeyse öldüğüne bile üzülmemişlerdi.

Halbuki üzerimizde çok hakkı vardı. Azıcık vefa duygusu olan insan ölümüne üzülü, cenazesine giderdi. Benim aradığım devrimci arkadaşlarımdan hicbiri cenazeye gelmeyeceğini söyledi. Cenaze Üsküdar'da Seyit Ahmet Deresi Camii'nden kaldırılacaktı. Tek başıma gittim, erkenden buldum camiyi, girdimden neredyse aile üyeleriyle beraber otuz- kırk kişi vardı. Caminin avlusunda hoparlörden Kuran okunuyordu ve Cem abi boylu boyunca yatıyordu. Tüylerim diken diken oldu, ürperdim ama açık söyleyeyim okunan Kuran beni rahatlattı. Babamın cenazesinde de aynı olmuştu. Cenaze saati yaklaşırken bir anda inanılmaz bir kalabalık avluyu sınıksız doldurmuştu. Kişin soğuşunda hiç tanımadığım insanlarla omuz omuza hıçkırıklarla yürümüşük, sile sile kaçamak gözyaşlarımızı. Yanlış hatırlıyorsa Muhsin Yazıcıoğlu da bir grup Alperenle cenazeye gelmiş ve tükür getirilmişlerdi. Bir kişi bile alkışlamadı. Kalabalık önüne baka baka cenazenin arkasından gömüleceği yere kadar mağrur yürümüştü. Her kesimden insan

vardı. Tükür getirireler de vardı ama çoğu vefalı solcu hayranlarından oluşan sessiz güruh ve çok da saygılı yürümüştü Karacaahmet Mezarlığı'na. 5 Nisan 1945'te Antakya'da dünyaya gelen

*Ölüm bana hiç uzak
gelmedi ki. Yaşadığım
hayat buna izin
vermedi.*

Cem Karaca ailesinin ve sevenlerinin uğurlamasıyla 8 Şubat 2004 yılında elli sekiz yaşında babasının üzerine gömüldü.

Kısa bir süre önce Tarkan abimizi zamansız kaybettik. Muhsin Ertuğrul'da yapılabilecek anna etkinliğine ayaklarını gitmedi. TV'deki canlı yayına baktım, yerimin orası olmadığımı hissettim, liseden hocam Erdal Bıçkacı ile buluşup doğrudan Teşvikiye Camii'ne gittik ve avluda beklemeye başladık. Kalabalık altında ulusal ve sol-sosyalist gelenekten gelen insanlar ağırlıktaydı. Cemaat avluva sığmaması Nişantaşı'na kadar taşmıştı. Önce cenazeye gelen sanatçı, oyuncu dostları alkışlanmaya başlandı derken arada birkaç alkış pompasının marifetiyle büyük kalabalık tuhaf bir şekilde, aralıklarla alkışlamaya başladı. Arka taraflar ön taraflı duymuyordu, Hoca birkaç kez, "Şu alkış keselim efendim," dedi. Cenaze namazı sırasında yine arkalardan alkış kopmasın diye içimden dua ettim. Devasa kalabalığın sessizliği altında her şeyden daha etkilidi. Arada siyasi gruplar slogan atıyordu. O garip kaçıyordu. Tarkan abimizin siyasi geçmişine ve duruşuna yakışıyordu ama alkış bir yere koymıyordum. Bu alkış bizim cenazelerimize

kim illet etmişti. Oyuncu, sanatçı abilerimiz, ablalarımızın cenazelerinde mi başlamıştı, yoksa aslında sonra yapılması gereken o garip anna etkinliklerinde mi. Bilemiyorum ama tasvip etmiyorum. Sanırım Uğur Mumcu'nun cenazesinde de alkış vardı. Yurt dışındayken TV'den izlemiştim. Lüzensuzdu. O üzgün, kızgın kitlenin sessizliği altında her şeyden daha ürktüktüydü. Sessizliğin etkisini görmek isteyen Ankara Kızılay patlamasında ölen ODTÜ'lü öğrenciler için kampüste gerçekleştirilen anna töreninin fotoğraflarına, video kayıtlarına baksın. Edep erkan öğreysin.

Tarkan abi için avluda beklerken bir sürü fotoğraf ve selfie çekime talebi oldu. Hatta bir TV muhabirine konuşurken yanımda durup, fotoğraf çektiyip giden oldu. Allah aklımıza mukayyet olsun yarabbı. Vasiyeti gömülürken görülmek olan abimizin isteği ailesi tarafından Bakırköy'deki Zuhurat Baba Mezarlığı'nda beyaz bir perde gerilerek yerine getirilmeye çalışıldı da bazı lümpen şahısların bizatihi gömülürken telefonla görüntülemeye çalıştığını gördüm ve hicap duydum. Vasiyete de saygı kalmamıştı. İnsanlar birbirlerini zercesine ittiler, kaktılar, saygısızca davrandılar ama sevenlerinin büyüklüğü ve sağduyası yine galip

DENİZ KARANFİL

BEŞ ÇAYI

**güvercin atayanları izliyorsun çatılarla
yerleşik zamanların en yaşayanı akşama doğru beş
yerleşik yaşayanların en zamansız kuşçu çingeneler
bu saatlerde rüzgarın gölüne düşer günün küçük günü der**

büyüğüne adını ısırarak çık istersen

**çık
başlaşın daveti gün batımının
gömlüğünü dinle sözcükleri değil**

**kararını vermiş duvar diplerinde yeşermiş otlar
zorunlu göçün ve çömelmiş güneşin de kararını**

**yeşermiş otları İstanbul'un
konuşmamak için kendi dillerini yer
ve mezar taşı biçiminde vitrinler
ne yazarsan yaz bir mezar taşına
sadece ölümden söz eder.**

**günün ortası diyorum akşama doğru beş
kanatları budanmış güvercinler
darının darında kendini satar
sen buradan izledikçe sadece duvarları**

içinde uyanan merdivene elemi ni sa.

**gör
başlaşın yeni doğurmuş erguvanın kokusu
gömlüğünü dinle sözcükleri değil**

**serçenin didiklediği incirden geliyoruz
görülmüş işlerin yetişmediği yerlerden
tükenmeyen ileriden dönülme gen geriden
kesilmiş kolu dolduramayan kumaşlar gibi**

yine de soluk al.

ben de biliyorum bazıları sadece ölemedikleri için yaşarlar

olsun günün akşama doğru beşinde

soluk al

geldi. Teşvikiye Camii'ndeki en etkili an, imamın helallik alırken insanların boğazı yırtılmasına "Helal olsun!" diye bağırmasını oldu bence. Avluda uzun süre beklerken yanındaki iki genç kadın benle sohbet etmeye başladı ve "Cengiz Bey ilerde sizde böyle olacaksınız, ne hissediyorsunuz şu an," diye sordu bir tanesi. Keşke Tarık abi kadar sevilsek, onun yeri çok ayrı diyebilirdim. Basın danışmanım İrem Tümer, "Allah gecinden versin hanımefendi daha yeni doğacak çocuğu var Cengiz Bey'in," dedi. Güllüşük.

Ölüm bana hiç uzak gelmedi ki. Yaşadığım hayat buna izin vermedi. Hasbelkader bugünlere geldik, çocuk çocuk sahibi olduk, dünyanın olmadık yerlerini gezip inanılmaz dostluklar kurduk, ateşli aşklar yaşayıp en güzel yerlerde gün doğumlarını seyrettik. Kısacası gencolar ben çocuklarım, ailemle, dostlarımla iyi yaşadım, güzel yaşadım. Yarı öbür gün bu abininizin başına bir şey gelirse ki gelecek. Herkes gibi, hiç üzülmeyin, gerek siz kederlenmeyin. Sonuçta siz de öleceksiniz. Ölümsüzüm gibi havalara girmeyin. Şimdi vasiyetimdir, benim cenazemi önce çocuklarımın, eşimin, ailemin diğer üyelerinin de katılacağı bir camiden kaldırım. Doğrudur bu abininiz soldurdu, sosyalisttir ama İslami kültürün bağrından çıkıp gelmiştir, hem annesinin hem babasının alını beş vakit secdedir. Kastamonu İnebolu Yukarıhatıptağı Mahallesi nüfusuna kayıtlıdır, ceddinde mollalar vardır. Dededim on bir yıl cepheden cepheye koşmuş bir Kurtuluş Savaşı gazisidir. Memleketi de gazi ünvanlı tek ilçedir. Babası memurken Nevşehir Güllüşük'te Türkiye'nin tam ortasında, bozırın bağrında doğmuştum. Ondan mütevellit Kızılırmak'ın suyunu, bağların "barnak" üzümlerini, "domatizin" hasını tadını çok iyi bilir. Kuzuların melemesi kulağına bağlama tınısı, Neşet Ertaş'ın sesi gönlüne ninni gibi gelir. Sonrasında bu abinin Sünni doğuş da kendisine Hacı Bektaş Veli'yi hünkâr olarak kabul etmiştir. Yolumu yolu saymıştır. Cemevine götürün, eşim Alevidir zaten. Hem öyle hem böyle olur mu kardeşim demeyin, olur. Kesinlikle hiç bir aşamasında ben de alkış istemiyorum. Sevenlerin arasında her kesimden insan olduğunu biliyorum, Bir gün olsun birinizi incitmedim, ayırım yapmadım. İsteyen tek bir getirsin, isteyen slogan atsın, isteyen Ya Allah Ya Muhammet Ya Ali diye bağırın. Kimse kimseyle yarış girmesin, birbirine saygılı olsun. Cenazeme, ülkücüler de gelsin, İslamcılar da, Kemalistler de gelsin sosyalistler de, Kürt hareketi de gelsin, Türk milliyetçileri de. Cenazemin genel organizasyonunu, ev sahipliğini ÖDP'li arkadaşlarıma ve gençlere bırakın. Onlar zaten kimseye saygısızlık yapmazlar. Tabutumun üstüne de on üç yaşında mücadele ettiğim siyasi geleneğin simgesi yumruk yıldızı örtün lütfen ve beni yine doğduğum il olan Nevşehir'e götürün ve Hacıbektaş ilçesindeki Çilehane'ye defin edin. Çıtlık atarak 24 Aralık 1964 tarihinde hızlı bir giriş yapan bu abiniz, doğduğu topraklardan, her bir köşesini ayrı sevdiği yurdunun tam orta yerinden sessizce göçsün bu dünyadan. Çocukken koşturduğum üzümler bağlarının ıslığını, Kızılırmak'ın kıvrılışının sesini, kuzuların annelerini koşarkenki melemelerini duyuramıyattığım yerden. Ha bir de kefenimin içine, göğsümün üstüne kızlarımın, eşimin ve annem sağ kollarından birer tuta'm koyarsanız huzurla uyar, hakka yürürüm ben.

Son bir şey, o gece beni seven herkes, "Leyla ile Mecnun'dan Erdal Bakkal"ı Azra'lı görünce namaza durması, iyilik meleği kesilerek onu kandırması çalışması sahnelerini izlesen ve gülsün ama sadece gülsün, düşünmeden gülsün.

CÖPLERDEN SEMT ANALİZİ: BAKIRKÖY

Bakırköy, İstanbul'un sahil şeridinde, denize komşu bir cumhuriyet semti. Eski zamanlarında, İstanbul'un birçok semti gibi Bakırköy'ün de kozmopolit bir yapısı varmış. Çok çeşitli milletlerden insanların yaşadığı, az nüfuslu kendi halindeki semt, sonraki yıllarda yaşanan göç patlamasıyla kalabalıklaşmış ve Karadenizli müteahhitlerin de semte girişiyle birlikte elveda demiş. Bu göç patlamasından önce adeta bir sanat yurdu gibiymiş. Tiyatro, musiki, sinema, resim gibi birçok dalda sanat merkezlerinin bulunduğu semtin sokakları bugün eski Bakırköylü sanatçıların isimleri ile süslenmiş. Geçtiğimiz yüzyıl vefat eden usta aktör Tank Akan'ın da bir zamanlar plajlarında cankurtaranlık yaptığı Bakırköy, tarihine ve kültürüne sahip çıkan bir semt gibi gözüktüyor. İnsan kamusal hayatını kurgulayarak manipüle edebilir ama çöpu, gerçekte kim olduğunu ele verecektir. Biz de semtin bugünkü tüketim alışkanlıklarını gözlemlemek için çöplerini incelemeye koyulduk.

Ailesi kalabalık, emeklisi bol evler

İşe öncelikli konumuz olan grida tüketiminden başladık. Bakırköy'ün kahvaltı sofraları az çeşitli ürünlerden oluşuyor. Kahvaltıda daha çok beyaz peynir, siyah zeytin, domates, salatalık ve yeşil biberin tüketildiğini gördük. Kahvaltıların vazgeçilmez içeceği ise çay. Bakırköy'de demlik poşet çay değil toz çay yayılıyor. Kahvaltı için sofra kurup çay demlendiği düşünüldüğünde, semtte ailelerin ve evde vakit geçiren emekli insanların yaşadığı söylenebilir. Nitekim çöplerde bolca karşılaştığımız meyve artıkları bu tezi doğrular nitelikte. Muz, elma ve üzüm çöplerine, sıkılmış portakal kabukları da eklenince semtin yaş ortalamasının yüksek olduğu anlaşılıyor. Bakırköy'de sofra kurulma işi sabah kahvaltısıyla bitmiyor. Mutfaklarda tencereler kaynıyor, sulu ev yemekleri pişiriliyor. Özellikle patates ve soğana bolca rastladığımız çöplerde, çorba yapımında kullanılan kırmızı mercimek ambalajlarıyla da sıkça karşılaşıyoruz, semtin besleyici aileli olduğu elma ezogelin ve mercimek çorbalarını sevdiğini gösteriyor. Öğünlerin ana yemeklerinde tavuk ve balık gibi beyaz etler ekonomik açıdan da makul olduğundan tercih sebebi oluyor. Balık pazarları ile ünlü olan Bakırköy'ün yerlisi balık tüketiyor. Yaş ortalaması düşünüldüğünde, hafızaya yararlı olması sebebiyle balık tüketiminin açıklanabilir bir hal alıyor. Tavuğu, kemikli kısımları haşlama usulünde pişiriliyor.

Mehmet Ali & Aksamsefası

İnsan kamusal hayatını kurgulayarak manipüle edebilir ama çöpu, gerçekte kim olduğunu ele verecektir.

Sofralardan artan kemikler sokak köpeklerine ögün oluyor. Semtin içecek tercinde ise karma bir yapı hakim. Hemen her bölgesinde tüketilen maden suyu, meyveli soda, soğuk çay, kola gibi ürünlerin ortak noktası, iki-iki buçuk litrelik ambalajlar. Bu durum da semtin kalabalık hane nüfusunun bir göstergesi oluyor.

Bakırköy'ün Bakırköy'ün yaşlıyla gençle bir aile semti vasfını taşıyor. Ekmek tercihi konusunda çeşitlilik gösteren semtte daha çok tahıllı ve tam buğday ekmekek rağbet görüyor. Bakırköy'ün ucuzluk marketlerinin gözüde. Birçok market burada rekabet içinde. Tüketicide bu rekabet yüzünden birbirinin muadili ürünleri tercih ediyor. Yoğurt, süt, makarna gibi ihtiyaçlar buralardan temin ediliyor. Komşusu Zeytinburnu'ndan daha yüksek, Yeşilköy'den daha düşük bir ekonomik düzeye sahip olan Bakırköy'de diğer semtlere oranla daha verimli bir tüketim yapıldığını söylemek mümkün. Meyvelerin, sebzelerin kabuklarına rastladığımız çöplerde israf olarak adlandırılacak bir bulguyla karşılaşıyoruz.

Kapitalizmin müzmin hastalığı: Reflü

Birçok semtte karışmaya çıktığı gibi Bakırköy'de de reflü hastalığının tedavisinde kullanılan anti asit özellikle gruplarla karşılaştık. Kapitalizm gelistiğince gıda üretimi de fabrikasyona dönüyor. Artık hiçbir gıda maddesinin doğallığı bizi tatmin etmiyor. İşte hal böyle olunca ilk olarak mide hastalıklarıyla uğraşmak durumunda kalıyoruz. Soda tüketiminin hayli fazla olduğu Bakırköy'ün yaşça büyük nüfusu hazımsızlık problemini oldukça yoğun bir şekilde deneyimlemekte. Reflü hastalığı, doğallık dışı gıdaların tüketimi de farklılık gösteriyor. Ağırlikli olarak şişe

biranın tüketildiği Bakırköy'de mide yakmayan malt biralının içildiğini görüyoruz. Alkolde değindiğimiz bu noktada sigara için de ayrı bir parantez açmak gerekirse, genelde on liranın üzerindeki fiyatlarla satılan sigaraların yoğunlukta olduğunu söyleyebiliriz. Daha çok kadınların içtiği ince sigaralarla uygun fiyatlı olanlar tercih ediliyor. Kosmetik ve bakım ürünlerinde ise semtin, dış görünüm konusunda ortalamamın altında bir hassasiyetinin olduğunu görüyoruz. Genelde ucuzluk marketlerinde satılan dış macunu, aseton, pamuk, deodorant ve şampuanların tercih edildiğini tespit ettik. Bu da demek oluyor ki mahrem alan içerisinde kozmetik ve bakım konusunda hassas bir tutum gösterilmiyor. Yaş ortalamasını da göz önüne alınca sokaktaki görünümün pek de önemsenmediği sonucu ortaya çıkıyor.

Neredeyse her sokagında kentsel dönüşüm tabelalarının bulunduğu, yıllardır tren yolunun boş olduğu Bakırköy'ün o eski halinden eser kalmamış. Yirmi yıl öncesine kadar hazır giyimlin değil terzilerin revaça olduğu merkezde artık zanaat işleriyle uğraşanları bulabilmek de güçleşmiş. Semt, eski anlatılarda geçen o canlı halini terk etmiş, durgun bir hale bürünmüş bugünlerde. En nihayetinde buradaki kültür de kapitalizmin peşesinden sınırlanmış halde. Bakırköy'de de uğramaktan geri kalmayan pençelerin salibi kapitalizm hakkında şunu söylesek yanlış olmaz: Kapitalizm boş bulduğunu deşip aflatla, yok saydığı zanaatı makineyle öldürür.

BAVUL

PINAR ERGÜN

Kadının
desti çot.
Adanın
yalnızlığı
gök.

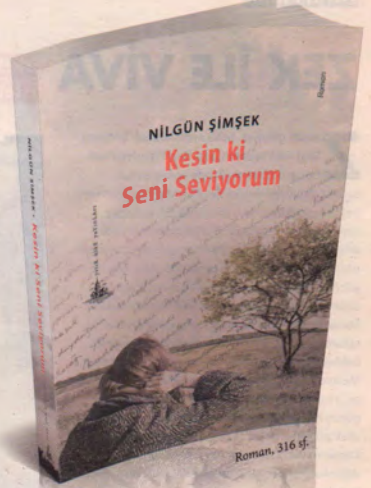
Acılarımız
sorbamızın ekmeği
olmasaydı kaçık.

Bir bütün
dağılmazdan (beni)
Seni
birlikte
önce kendini
gerekti.

Mehmet Ali & Akşamsefası Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

veryüzünde düşler kurmaya
devam ediyoruz...

Kesin ki Seni Seviyorum

Nilgün Şimşek

Tren tünele girmişti. İçine karardı her yer. İç kokusu sarıdı etrafı. Yavaşa saçlarından öptü. Öylece kaldım, havada asılı kalan soruları aradım.

Bu karanlık kardan çıkmak istiyordum artık. Işık her şeyi çözer diye düşündüm. Göğsüne başımı yaslayıp, "Sakin bir yerlere gitme, benimle kal!" dedim.

İnci bir ömrü, aşkını, düşüncesini ona mektuplarla açan Vural'a adar. Altmışların başlarında genç bir eczacı kadın olarak, ailesine rağmen aşkının peşinden İstanbul'dan Malatya'ya sürüklenen İnci, varoluşu edebiyatta arayan Vural'la çalkantılı bir hayat geçirecektir. Bir gün sormadan edemez, ben kimdim? Kimi sevdim?

Peki ya Vural?

Kesin ki Seni Seviyorum, okuru Vural Bilgin'in mektuplarının derinliğinde İnci Uslu'nun hatıralarının ışığında Orta Anadolu'da sıkışıp kalmış aydınların hüznü ve zorlu aşk hikâyesine sürüklüyor.

Yazarın yayınevimize yayımlanan diğer kitabı:

Siyah Sardunyalar

[facebook.com/yitikulketip](https://www.facebook.com/yitikulketip) • twitter.com/yitikulkeyayin

genel dağıtım
PUNT

ZEK İLE VIVA

Erkeklerin vajinasını izleyip ağızlarına işemesi için bekleyişlerini, üstelik bunun için para ödemelerini kabullenemiyordu.

Zaman geçmek, hava aydınlanmam bilmiyor. Saat hâlâ sabahın beşi. San Francisco'nun bu en berbat semtinde açıl olan tek sabahçı kahvesinde Zek'e oturmış sevgilisi Viva'nı bekliyoruz. İkimiz de uykusuzluktan ve kahve içmekten sarhoş gibiyiz. Beklenmedik bir anda düşüveren başlarımız dayamak için omuz omuza oturuyoruz. Viva'nın yeni içinde ilk günü. Erkekle yüzünü çiniyi yapıyor. Bir saatlik seans için 150 dolar kazanıyor. Bu Viva ve Zek'in hayatlarında ilk kez gelecek ilgili hayalleri kurmasına yetecek bir rakam. Yağmur, ancak sokak lambasının ışığına baktığımızda görülebileceğimiz kadar ince işliyor. Meşhur Pasifik Okyanusu ayazının en soğuk olduğu an. Viva geldiğinde hava yeni aydınlanmam fakat güneş henüz lütfedip kendini gösteremisti. Yüzü allak bulaklı. Rımelı akması, ruju dağılması, göz kapakları yarı kapalı, bir ölü gibiymi. Bir koluna ben diğer koluna Zek girip sallana sallana en yavaş tuttuk.

Zekile 14.24. Mission Street metro durağında tanıştım. Evsizler üzerine bir fotoğraförtaaj hazırlıyordum. Zek'in yanında çöpten topladığı, günün anımetirleriyle dolu bir kasa duruyordu. Üzerinde çöpten bulduğıu hemen anlaşılan kocaman bir palto, sıyah deri eldivenler, kıskık bir kasket ve boğazına düğümlediğı Pierre Cardin bir kaşkol vardı. Oysa dışarıda güneş, baharın ilk günlerinde naci ısıldarsa öyle ısıldıyor, insanın içini ısıtıyor. Fotoğrafin çekmek için istediğime kestande beşgi kırıl sakalları sıvazlıyor olur anlamında başını yata yattırdı. Fotoğrafa bu anı kaçırdığma üzülmüş, tekrar buna yakın etkileyici bir poz yakalamak için uzun süre uğraştım. Ama olmadı, yakalanırl bir ifade fotoğrafından çok doğrudan objektife bakan bir portre fotoğrafı kaldı ediledi. Neden fotoğrafını çektiğimi sorduğunda projemden zevk endimden bahsettim. Kendisinin de sanatçı olduğunu ve evsizler üzerine bir belgesel film yaptığını söyledi. Bunun yalan olduğunu anında anlaşılmış, dünyanın en tatlı yalanı olmasına engel değildi.

Ben o zaman Mission Street üzerinde 19. yüzyıldan kalma, Victoria tarzı milyon dolarlık bir malikanede yaşıyordum. Dünyanın en meşhur fotojurnalistlerinden Ed Kashi'nin misafiriydim. İki ay sonra misafirliğim bitip evsiz kalacağımı ve Zek'in çöpe evine misafir olacağımı henüz bilmiyordum. Zek ve Viva cezaevinden sonra bırakıldıkları için çılgınlar zorunda oldukları part time işten çalışarakla parayla Oakland'da bir bodrum dairesi kiralamışlardı. Gündüz bile

gaspçıları, hapçıları, yaşlı hayvancı kadınlarının kol gezdiği bir mahalleydi. Ev bir giriş ve odadan ibaretti. Çöplüktü. Çünkü Zek evsizken çöpten topladıklarıyla yaşama alışkanlığından vazgeçemiyordu. Bulduğu her şeyi girişe yığıştı. Sadece yüreyecek kadar bir koridor kalmıştı ve orada da köpekleri uyuyordu. Bul, ruhu ve beyni şırıngayla çekilmiş, geriye sadece bedeni kalmış kocaman, kahverengi bir erkek pitbull'du. Bu durum sevgiden ziyade acıa hissi yandırdırı bende. Kendimi ne kadar saklasam da gece ne yapar eder yorganın altına girip koynuna kadar sokulurdum. Tüy dökmeye mevsiminde olduğu için her sabah gün üzerimdeki tüyleri temizlemekle başladım ve bundan nefret ederdim.

Zek haftada bir gece üçüncü sınıf bir otele bekleliğini yapıyorduk. Gündüzleri ise sokaklarda avare avare dolaşmakla geçirdi. Karınımı ya restoranlar çöplüklerinde ya da kışilelerin evsizler için yemek dağıttıkları yerlerde doyuruyorduk. Evsizler konusu çalışan bir fotoğrafkyen, kendim evsiz birine dönüşmüştüm. Zek sokakta gördüğü her evsiz "Vats ap men," diye salav verip hemen muhabbete başlardı. Bu benim çok hoşuma giderdi. Böylece çalıştığım konuyu daha içerden ve derinlikli fotoğraflıyordum. Zaten arkadaşları da ya evsizken tanıdığı evsizler ya da cezaevinde tanıştığı ve çoğu şartlı tahliye edilmiş eski mahkûmlardı. Erolın başmıslı olan, gaspıtan yakanları, hırsızlık

Zek ile Viva'nın arasıylı değildi. Sürekli kavga ederlerdi. Tüm gece süren kavgalarında sonra ne zaman sevimse sesi gelip kavga bitecek ve ben de uyuyabileceğim diye beklerdim. Viva benden pek hazzetmezdi. Zek'in kendisiyle değil de benimle vakit geçirmesine kızardı. Yeni de bir gün beni yürütüşe davet etti. Günün akşamı döndüğü bir saatte mahallemizin sokaklarında sohbet ederek yürüyorduk. Viva arada bir sobheti kesiyor ve Bul'un'nun boynuna sarılıp "gud boy," diye onu seviyordu. Yeni işinin nasil gittiğini sordum. "Avfauul," deyisi hala kulaklarımda. Bu kelimelerin anlamıyla talfaffuzunun bu kadar örtüşüğünü bir daha duymadım. Erkeklerin vajinasını izleyip ağzlarına isemesi için bekleyişlerini, üstelik bunun bir para ödemelerini kabullenemiyorduk. Hava karardıkkı sohbet derinleşti. Zek ile daha ilk hırslıkarında nasil yakalandıklarını anlattı. Viva, soygun yaptıkları evde cüzdannı düşürmüş. Evet, cüzdanda kimliği de varmış. Günlerce kaçak yaşadıkları sonra çaresizlikten dayanamayı annesinin araması. Annesi telefonda biraz beklemesini söyleyip konuşmaya devam etmiş. Meğer polis, Viva aradıgında kendilerine bildirilmesi için önceden annesine şantaj yapmış. Paralel telefonları Viva'nın yerini belirlemeleri birkaç dakika sürmüş. Final, tipik bir Hollywood filmi sahnesi gibi olacak ama öyle: Anında telefon kulubesinin etrafını saran polisler, elinde alayice kalakalmış Viva ve annesinin süren evrede karışan ağlakmak sesi.

ASİ KOYUNLAR

Millattan önce on binlerde çeşitli bitki ve hayvanları evcilleştirmeyi başarmış olan insan, dünya tarihinin en önemli devrimlerinden birini gerçekleştirdi: Tarım Devrimi. O orman senin bu mağara benim gezen insan, Tarım Devrimi sayesinde kıyımın üstüne oturup, göçebeликтen yerleşik hayata geçti. Buna müteakip, madem artık yerleştik, neden sevmiyoruz diyerek avlanmaya hacadıkları tüm enerjilerini üremeye verdiler ve dünyadaki insan nüfusunu geometrik olarak artırmaya başladılar. Var oluşumuzu ve dünya üzerindeki hakimiyetimizi, tarım devrimiyle beraber evcilleştirdiğimiz bitki ve hayvanlara borçluyuz. Fayda sağlamak istediğiniz türü önce evcilleştirmek yani itaat eder hale getirmek zorundasınız. En evcil tavuktan en itaatkâr atı en uzak menzile koşarsınız. Çok benzer mantık iş dünyası için de geçerlidir.

Fayda sağlanacak tüm hayvan ve bitkileri evcilleştirdikten sonra, üretimi yukarılara çekmek için evcilleştirilmesi gereken tek tür insan kaldı. Minimum maliyetle, maksimum faydanın alınması için uzun mesailere ses çıkartmayan koca bir işçi ordusu yaratıldı. Yakası beyaz olsun, mavi olsun, ister teknik eleman, ister genel müdür olsun, çalışanın itaatkâr bir o kadar da kanaatkârı makbuldür.

Pek çok büyük şirketin üst düzey yöneticileri,

geldikleri konumu çalışkanlıklarına ve zekalarına borçlu oldukları kadar itaatkârlıklarına da borçludurlar. Yıllarca farklı kademelerde görmezden geldikleri haksızlıkları sineye çekme yetenekleridir onları kariyer basamaklarında hızla yukarı çıkartan. Özgünlüğünü, adalet duygusunu kaybetmeden kariyer yapmak, politikada dürüst olmak kadar gerçek dışı bir olasılıktır.

Son dönemlerde epeyce popüler olan Sapiens kitabında koyunların "koyun gibi" oluşu şöyle anlatılıyor: Kuzuyken yakalanan koyunlar bolluk döneminde itinayla bakılıp şişmanlatılır, kıtlık döneminde kesilip yenilir. En dik başlı, asi ruhlu koyunlar kasabın bıçağıyla ilk önce tanışanlar olurdu. Koyun cinsi, uslu durarak ömrünü uzatan, keyif e şişmanlayan itaatkâr koyunlar üzerinden soyunu devam ettirdi. Asi koyunlar, genlerini aktarmaya fırsat bulamadan sahipleri tarafından boğazlandı. Koyun türünün "koyun gibi" oluşunu evrim böyle açıklıyor. (Sapiens, Yuval Noah Harari).

Teşbihte hata olmaz, iş dünyası da böyledir. Dik başlı, asi ruhlu koyunlar, kariyerlerinin henüz başındayken İzmir marşıyla muhasebe bölümüne *yaşlıların*, tazminatlarını alabilenler şanslıdır. Gelen her türlü emre, mantıksız ya da haksız hatta acımasız da olsa sorgulamadan riayet edenler soylarını devam ettirecek, şişmanlayarak daha

üst pozisyonlara terfi edecek olanlardır. Arkadaşı ceza almasın diye "Hayır ben yaptım hocam," diyen delikanlı yeni yetmeler gelecekte özel sektörde kasabın bıçağıyla ilk önce tanışacak olanlardır. Konuşanların adını taltaya yazan sınıf başkanlarıdır sistemin parlatacağı çocuklar. Kaç ortalı defter kullanması gerektiğini öğretmesine soran çocuk, müdürü izin vermeden tuvalete bile gitmeyecektir. En itaatkâr, en ideal çalışan olacaktır. Bol mesai yapacak, hızlıca yükselecektir. Toplantılarda parlak fikirler üretemeyecek ama bol bol "Aynen katılıyorum," diyecektir. İçeriğine göre değil sahibine göre fikirlerine katılacaktır. Kötü işlerin sonuçları, yetiştirmeyen işlerin faturasını iş arkadaşlarına kesenler, okuldayken "Öğretmenim Efe ödevini yapmamış" diyenler arasından çıkar. 0.9 ucu olmasına rağmen, çantasının gizli gözünde saklayıp, soranlara yok diyenler arasından.

"20 yaş dolaylarında böyle bir an vardır ki, yaşamının geri kalan kısmı boyunca ya herkes gibi olmayı ya da farklılıklarını erdeme dönüştürmeyi seçmen gerekir." (Mülksüzler, Ursula K. Le Guin) Hayattaki seçimlerimiz çok daha erken yapmaya başlarız ama kariyerimize yirmili yaşlarda yön veriz. Ya kasabın bıçağıyla erken karşılaşıyor ya da etimizden yünümüzden daha uzun faydalanışınlar diye az gürlütlü çıkartırız. Kapitalizmin kaçınılmazıdır bu. Müdürleri yerdere yere vurmak amacıyla yazılmadı bu yazı. Yükselmek için otoriteye boyun eğenlere, ruhluyla çalışan yanlılara itaatkârca evet diyenlere sitem etmek için yazıldı. Yoksa her ulaşamadığı ciğere murdar demez kediler. Bazen de ciğere bir patı atıp arkasını döner gider.

**20 yaş dolaylarında
öyle bir an vardır ki,
yaşamının geri kalan
kısmı boyunca ya
herkes gibi olmayı
ya da farklılıklarını
erdeme dönüştürmeyi
seçmen gerekir.**

Ursula K. Le Guin

NORMAL AYAKKAPLA SELİMİYE TURU

Merhaba. Geçen yazıya park arabası terliklerle Marmaris Selimiye turumu yazmıştım. Gerçekten acı verici bir deneyimdi. Bavul dergimizdeki yazıma ara ara okurken, çünkü ben kendi yazılarımı çok seviyorum, hep kendi yazılarımı okuyorum, Bavul dergimizi bir aydır elimden düşürmüyorum, okuduğum yazar sayısı iki ya da üçtür, resmen kendi yazımı defalarca okumaktan sıra gelmedi, gelir ama bir ara, yani bir ara gelir, umarım, ne diyordum, Bavul dergimizdeki yazımı okurken, (bu arada dergiyi hemen benimsemek, bir yazı yazdım, dergimizde olur hemen), yazımı okurken dedim ki, "Alpay" dedim kendime, "de haydi bir kez daha şu Selimiye'ye git, bir de normal ayakkapla bir tur yap, bir de onu yaz" dedim kendi kendime. Esasen saçma bir fikirdi, fakat şu hayat yolunda saçma olan her şeye çok büyük zaafım var. Ertesi sabah atladım arabaya, Selimiye'ye doğru yola koyuldum. Biskiletli de koydum yine arabaya. Biskiletisz olmaz. Evden çıkmadan önce eşim, "Alpay sen kafayı mı yedin" dedi. "Evet" dedim. Bazen cevaplarım ölümcül kısa olabiliyor. Eşim her şeyi sorgular. "Sana" dedi "bu dergiden kaç lira mayıs veriyorlar". Dedim "daha bi para vermediler ama verilerse şu kadar bi para vericekler galiba" dedim. Hesap yapmaya başladım. Hayatta da en sevmediğim bir şey varsa, o da hesap yapan insan. Neyine hesap ediyorsun ya, neyi hesap ediyorsun yani. Benzin parası, otellerde kalma parası, yeme içme parası, hesap olarak dokuz yüz lira içerideyim eşimin söylediğine göre. Dedim "sanat paraıyla şey olmaz". O kadar boş bir insanım ki sanatı bile doğru düzgün savunmuyorum. Sanat paraıyla şey olmaz, ne demektir yani. Neyse, atladım arabaya, Selimiye'ye doğru yola koyuldum. İlk gün ancak İzmir'e kadar yol alabilirdim. İzmir'de bir arkadaşta kaldım, otel parası ödemekten öyle kurtuludum. Hesap yapıyor bir de bana. Al sana hesap. Ertesi gün Muğla'ya kadar şey edebildim. Çünkü Uykusuz için köşe yazmam gerekiyordu. Her gün de köşe yazıyordum. Sonra da Hortlak yazısı var. Hey yavrum her ne diyordum. Dün Muğla'da Uykusuz köşemi yazdım, bugün de Selimiye'ye gelebilirdim. Girişe arabayı park ettim ve normal ayakkaplarımla Selimiye üzerinde yürümeye başladım. Dikkatimi çeken ilk şey, Selimiye'nin ölümcül sessizliği oldu. Sokaklarında tek bir insan yok. Mekanlar kapalı. Selimiye'de teknele kaldığım dönemlerde sinsi gibi gizli gizli tuvaletleri kullandığım otel bile kapalı. Uzakta baktım, tuvalet de kapalı. Arkadaş bari tuvaleti açık bırakaydın, zalim. Selimiye'nin içlerine doğru girdikçe bir iki insan görmeye başladım yine. Denizden bükün bir kız çıktı, o bir iki insan kıza nasıl bakıyorlar, görünmez lazımdır. Normalde yüzlerine dönüp de bakmazlar, ben biliyorum. Sezonda Selimiye'de hep gittiğim lokanta açıldı, hemen ekşili köfte söyledim. Çünkü ekşili köfteyi muhteşem yapıyorlar. Köfte köftenin bile tadı kaçmış. Sezon bitince böyle oluyor demek ki. Sezon bitince her şeyin tadı kayıyor demek ki. Ben hitance insanıyım. Ben istiyorum ki bir civıl civvill olsun, bir neşe olsun. Velhasıkla normal normal ayakkapla Selimiye turu yapmak için çok yanlış bir zamanı seçmişim. Bilemedim çıkmışım yola. Bir de bugün Salı. Hafta sonu olsa yine bir hareketlilik olurdu. Olurmuş yanı, lokantacı çocuk öyle söyledi. Müziğe ağırlık verceğimiz kişi boyunca, onu da söyledi. Bir de Almancasını illerletcekmiş, onu da söyledi. Her şeyi söyledi. Öyle işte. Normal ayakkapla Selimiye turumu da yaptım. Yaptım mı, yaptım. Gayet de iyi geldi aslında. Sezon bitmişliğe rağmen. Şu an bir kafede bu yazıyı yazıyorum. E mutluyum. Hayat ettim, hayalimi gerçeğe dönüştürdüm. Bu yazıyı bitirdikten sonra yola çıkacağım. Üç güne dönerim herhalde İstanbul'a. Bir gün de Karaburun'a biskilet turu olacak, dört güne dönerim ben İstanbul'a. Hadi beş gün diyelim. Beş gün ben kesin dönüyorum İstanbul'a. Görüşmek üzere, iyi bak kendine.

SEBİLE ÖLMEZ

Makyaja olan ilginizi ilk nasıl keşfettiniz?

Tam ne zaman başladığımı hatırlayamıyorum. On altı, on yedi yaşlarındayken cildim kusursuzdu. On sekiz yaşından sonra cildimde alejrik bir reaksiyon oluşmaya başladı. Cildimdeki bu küçük problem bende o zamanlar bir saplantı oluştu. Sürekli insanların yüzünü inceleyip nasıl bu kadar pürüzsüz göründüklerini düşünüyordum. En güzeli, en kusursuzu nasıl yakalamı diye araştırırken buldum kendimi hep. Bu yüzden benim makyaja ilgim de "Nasıl bu kadar kusursuz görünebiliriz?" sorusuyla başladı diyebilirim.

Profesyonel olarak makyaj yapmayı nasıl öğrendiniz?

Makyaja olan merakım benim araştırmaya itti. Delil gibi kitap okudum. Sürekli oku ve uygula yaptım. Youtube hayatıma girmeye başladıkdan sonra bu yöntem ile uygulamaya dönuştü. Yapım şirketinde çalıştım uzun bir süre. Setlere gidilince geldikçe makyaj sanatlarıyla tanıştım. Onlardan, kitaplardan ve dergilerden öğrendiklerini uygulamamı o zaman baktım ki çok da öğrenecek bir şey kalmamış ben öğretmeye başlamışım.

Youtube kanalı açma kararını nasıl verdiniz, süreç nasıl gelişti?

2011 yılında açtım Youtube kanalımı. O zamanlar Youtube'da da güzelliikle ilgili hiçbir şey yapılmıyordu. Yabancılar makyaj kanalları olan insanların gördüm önce ve sonra bana da güzelliikle ilgili bir kanala açmak fikri mantıklı geldi. Görüyorsun, izliyorsun ve öğreniyorsun. Manikür yapıyorsun, tırnaklarını, ojeyle desenler yapıyorsun ve arkadaşların nasıl yaptığını soruyordun. Önce onların sorularından yola çıkarak videolar çekmeye başladım daha sonra izleyenlerden aldığım yorumlarla kanalım şekillendi. Makyaj ve güzelliikle kadınların ilgi odağı olduğu için seve seve yonelidim bu alana.

Videoların devamlılığını sağlamanın motivasyonunu neyi?

Kesinlikle videolara gelen yorumlar devamlı etmeni sağladı. Yorumları ilk okumaya başladığım zamanlar o kadar mutlu oluyordum ki hiçbir şekilde anlattım o hissi. Bu mutluluğu hayatımda hiç yaşamadım.

İnsanların ilgisini nasıl çekmeye

Kimsenin yapmaya cesaret etmediği bir

şey yaptım. Ben o videoları çekmeye başladığımda insanlar bana gülüyordu, kendimi videoya çekip paylaştığım için. Bu kanal, insanlar başta çok tuhaf geliyordu ama sonra videolarındaki bilgileri kullanmaya başladıklarında aslında bu bilgilere ihtiyaçları olduğunu gördüler. Doğru zamanda doğru şeyi yaptım. İlgilerini de tüm bunları yaparken doğal ve samimi davranarak çektiğimi düşünüyordum.

Videoların devamlılığında tekrara düşmemek için nelerden faydalaniyorsunuz?

Dünyadaki trendleri takip ediyorum. Kitlenin istediği şey kulak vermek lazım, gelen yorumları da değerlendiriyordum. Dönemleri takip ediyordum. Sevgiller günü, yılbaşı gibi özel günleri veya okulların açıldığı ya da kapandığı günleri önceden düşünerek bu günler e özel videolar hazırlıyordum.

Sizi videoların hazırlarken çok zorlayan noktada nedir?

Teknik kısımdan motiva kadan her şeyi ben hazırlıyordum. Bu da kamera karşısında enerjimi düşürüyordu. Kameranın yerini ayarla, ışığı ayarla derken hazırlık sürecinden sonra motive olmakta zorlanıyordum.

Sosyal medyadaki fenomenliğinizi siz hayattaki hangiamlacınıza yakiıştırıyor?

Benim itibarım olan şey insanlar faydalı olabilmeye ve bu sebeple onlar tarafından sevilmektir. Ben bu işle birlikte bunu anladım. İhtiyaçların karşılanıyor ve onları mutlu ediyordum. Onlardan gelen güzel yorumlar da benim mutlu ediyordu. Hayatta neye ihtiyaç olduğunu keşfettim. Erkekler bunu okuduğunda "Ne yani eyeliner sürmeye mi ihtiyacı varmış kadınlar?" diyebilir ama hayır bu kadar basit değil. Kadın ya da erkek fark etmez insanın kendini güzel hissetmeye ihtiyacı var.

Sosyal medya hesabınızı noktalamazda, videoların artık çekilmesine ne sebep olabilir?

Birilerine faydalı olduğumu bildiğim süreçte ben bu işe devam ederim. Son olarak beş makyaja ilgili küçük bir sır veriyiz misiniz? Abartılı makyajlar yapmak yerine hafif ve doğal makyajları en güzel ve mutlu olmak için yapın. En önemlisi cildinizi dinlendirin ve temiz tutun.

BEYOĞLU RUHU

Tam beş yüz sene önce bağ, bostan içinde insulmuş Pera, gemisi olan her milletten kurnası ağırlamış. Osmanlı'da ne yaşanırsa yaşansın, burası cıvıldamış.

Rivayet olunur ki bir beyin oğlu burada konak yapırmış, adı Beyoğlu olmuş. Bey dediğin Venedik Büyükelçisi, Beyoğlu'nu Rum bir ana doğurdu; buralar zaten ne zaman muktedirden soruldu?

Depremde tarumar olmuş, yeniden ayaklanmış. Sultanlar gelmiş geçmiş, halifeler ayak basmış, azınlıklara ocak olmuş, diplomatlara şömine. Bir sokağı aniden denize çıkar, biri ilk çağdan beri yeşilşik Galata'ya komşuluk eder, yoksa larında ne ömürler tükenir, ne şaşklar devşirilir.

Beş yüz yıldır. Her iktidarın kendine istediği ve kimsenin malı olmaya kanı olmayan Beyoğlu. Şimdi esnaf kepenk kapatıyormuş, iyi mekânlar teker teker pes ediliyormuş, ustalar kaçır, büyük cam cephe malâğazaları müdürleri onların yerine çöker olmuş. Endişeye mahal yok, bu kale, nargile kokusuyla, turistin ayak sürmesiyle yıkılmaz paşam, sana ne diyorum ya, beş yüz yıllık tarih ve direniş var burada.

Karla yıkanmış meydana, altı yüz haftayı çoktan geride bırakmış anaların nöbeti var. Kafa tutmanın lezzantı kâğılırdığı Beyoğlu. Burayı bilen bilir, ben son yirmi yılını bilirim.

Üç kuruşa kiralınır beş kuruşa zor toplanan vakıf binaların beş. Amace onarılış kırık merdivenlerden çıkılan amatör tiyatrolarını, yer çöker diye rahat lalav çekemeyen halk oyunu kurslarını, her iki yüz metrede bir karışırca çkan, hepsinin kokusu kendine has sinemalıkları bilirim. Yeni çıkan şarkıları duymak için boydan boya İstiklal'i yürümenin yettiğini, başında dalgası geçilen gecelerin, sonunda Türkü Kafe'de çekilen halayla bittğini, aynışahnenin bir hafta arayla İzzetli rock grubu ile Cem Karaca'yı ağırladığını bilirim.

Burası Beyoğlufendi, kural bilmez, yasak tanımaz, buralara iktidar dayanmaz. İstanbul'un tam da merkezi, kalbidir. Gece gündüz aymaz atar; dakikada 160 nabız basar. O durmadıkça hayat durmaz. Burada kuralına göre oynayacaksın, şu

sokağa gidersen karşına şık bir mekân çıkacak, billur kadehlerde şarabını içerken, Topkapı'ya karşı bir şiir yazacaksın. O sokağa giren kendini kaybedecek, sabaha kadar dans edecek ve bir daha cüzdanını bulamayacaksın. Buradan buyur; bu sokakta merdivenler vardır, bir kadın başını omzuna koyup kalbini sökecek ama bir alt caddeden yürürsen hıplanmış bir derbeder, gelip götünü kesecek.

Adaleti bir yere kadar, lafı ağır, Beyoğlu'nun her anı, gerçekliğin vesikasıdır.

Bakkalın, çizgili pijama giymiş siyahı sahibine kaşar dilimletip ekmek arası yapıptıracağını, çökecek kaldırıma, bir transa sigara ismarlayıp, giden sevgiliyi anlatacaksın, cumbadan cumbaya asılan çamaşırlardan beyaz sabun kokulu sular damlayacak tepene, bir tüpçü dükkân önünde umarsız sigara yakacak, sen addından ateşisteceksin, bir polis yolunu çevirip kimlik soracak, "Hortum Süleyman" sen hatırlamazsın evlat" diyeceksin, bülbul sesi çıkaran dükkâlden alacaksın yine, o sesi kendinin çıkarmayacağını bile bile, jazzdan alaturkaya da fünkülerden hızlı geçeceksin. Üzerine ocakbaşının reddedilemez kokusu sinecek, canın yine de tantuni çekecek, rahat ol aslanım burada gece hiç bitmeyecek.

Çoğu semtlerin, şehirlerin ve dahi ülkelerin uyuduğu saatlerde, metrekaresine kırk insan düşecek. Biri diğerine asla benzemeyecek. Sen sırtını 120 yıllık bir binanın kırığı serinine dayamış seyredeceksin.

Bir çift kavga ederken diğerleri yaşına bakmadan öpüşecek, marş söyleyen taraflara takkeli bir yer yaşı şeker ikram edecek, kestaneci tineriye kabukları solumuş sermayesinden uzatacak ve gün hiç doğmayacakmış gibi, sokak direği altında bir Kızılderi kitap okuyacak.

Burası Beyoğlu, kimine küfür gibi gelir kimine nefes, sen nereden bakarsan bak kendini kaptıracaksın. Yürümeyeceksin, o sürükleyecek. Bak ne anlatacağım; bir gece yarınsına on kala, Galatasaray duvarına dayanmış bir adam; bir eli iyi kesim pantolon cebinde, ceket de belli terzi işi, üste oturanından. Adam en az altmış beş, saçlar geyiye taralı hala gür ve bembeyaz. Ayakkabıları, kol düğmelerinden parlak. Tok ve hırslı derin sesi ile anlatıyor elindeki telefona "Küfür, bir günün BDK Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

ne de mahrum kalmak. Hanımefendiciğim nasıl yapalım?"

Ben izliyorum bir Sorrentino filmi gibi. Yanımda otupark yamağı ve "Allah rızası" ile başlayan "Senin Allah'la kitabına" ile bitiren dilenci kadın. Alamyorum gözümüzü kulağımızı. Diyorum içimden, bir küfür de ben mi sallasam afilinden beyefendiye? Bana da o sesle bir kez olsun hanımefendiciğim desin diye. Bir gün geçiyor; arkamdaki restoran terasından bir kadının sesi geliyor, "Garson bakar mısın?"

Hanımefendiciğim diyor ki "Bu bardak bakınız nasıl da kalın. Kesme değil, ince değil. Ne rakıya, ne masamıza, ne bana hiç yakışmıyor. Size de yakıştıramadım." Bir kadın Beyoğlu'nda; esnafı rakı rakı öğretiyor, baş üzerine alıyor dersi garson, içeren kristal kadehlerle geliyor.

Ben izliyorum, içimden diyorum ki "o kadın olacağı büyüdüncü". Büyümemiş gibi, daha da büyüye bilirmiş gibi. Beyoğlu hiç yaşanmadığından belki. Yürüyorum, köşeden bir sigaraalacağım affınza mağûren. Büfe yanında otel, otelin çamaşırhaneli sıcak hava veriyor mazgaldan.

O mazgala oturmursu aralarında otuz yaş fark olan iki kadın sigara içeriyor. Genç olan bir fotoğraf gösteriyor. "Abla bak, sevdiğim çocuk," diyor. Abla resme bakar; "Çocuk mu be bu? Elinde tutup parka götür, salıncakta sallarsın eşşek kadar çuklû taşaklı adamı," diyor.

Adaleti bir yere kadar, lafı ağır, Beyoğlu'nun her anı, gerçekliğin vesikasıdır. Burası Beyoğlu. Burada ince topraklı, kürlü kadınlar zorda kalınca sokakta darbuka çalan çocuklarını koluna girer, parfümlerini üstlerine bırakırlar.

Belki cebinden telefonunu çekeler ama yerine anlatacak mevzu koyarlar. Eli sopalı esnafın sıfatı hatırlanmaz ama Kırko'un kızı Eleni hamamın oradaki pasajda hala kuyumla uğraşır. Bu zincir dükkânlar ilk flyakoda taşı tarağı toplar da sahaf bezadı devam eder her hafta sonu, inadına.

Murada medet ararken kötek, kötek ararken yürek bulursun. Muktedir tüm binaları aynı renge boyamaya çalışır, bilmez ki kızılın bile tonu var. Herkes kaçır biz kovannı üstüne gideriz. Beyoğlu'na taşдық; bekleriz.

ATEŞLERE ATAN ŞARKILARIN KRALİÇESİ: KÂMURAN AKKOR

Bir Ateşe Attın Beni, Sev Yeter, Üzülmedim Ki ve seslendirdiği geniş yelpazedeki daha pek çok şarkıyla kederlerimizde dert ortağı olan Kâmuran Akkor'la arabeskin büyüsunü ve kurduğu kültür merkezini konuştuk.

Sanat dünyasına Türkçe sözlü hafif Batı müziği söyleyerek giriş yapmıştınız ve bu tarz şarkılarınız da dinleyici tarafından sevilmişti. Peki sonrasında arabeske geçişiniz nasıl gerçekleşti?

Esasında biliyorsunuz, klasik Türk Sanat Müziği konservatuar mezunuyum ama plaklarımda arabeske de yer verdim. Ben 1968 yılında, eşim Vasfi Uçaroglu'nun orkestrasında profesyonel müzik hayatına başladım, hafif batı müziği şarkıları söylüyorduk. O sıralarda Orhan Gencebay'la tanıştık. Sevgili Orhan Gencebay'la tanışınca onun şarkılarını da repertuvarıma aldım ve çalıştığım gece kulübü gibi yerlerde solist olarak çıkmaya başladım. Ve bu arada Orhan Gencebay'ın bir çok şarkısını seslendirdim, çok da beğenildi. Hatta ilk okuduğum *Bir Teselli Ver şarkısıyla* "Altın Taç" aldım. Batı müziği okuduğum zaman da Reyhan şarkısıyla "Altın Plak" aldım. Ve böylece hem arabesk hem özgün müziğe orkestramı yer vermeye başladım. Çocukluğumdan beri çok severim arabeski. Arabesk okumanın da bana çok katkısı oldu tabii.

Siz hangi tarzda şarkı söyleyen sesinizi seven insanlar onu dinliyor fakat sanki arabeske dinleyicisinin sizinle kurduğu bağ daha güçlü. Siz bir dert ortağı gibi görüyor olabilirler mi?

Olabilir tabii. Beni her tarzda desteklediklerini düşünüyorum. Hiçbir ayırım yapmadılar. Arabesk şarkılar ile hatırlanmam çok fazla arabesk okumuş olmam ile alakalı. Arabesk türünde daha çok plak yaptım. O yüzden daha kalabalık kitlelere ulaştık bu sayede. Daha fazla ilgi görüyor olmasının sebebi de bu sanırım.

"Arabesk müziğe karşı önyargılar yıkıldı"

Arabesk müziğin dinleyici kitlesi hakkında neler gözlemliyorsunuz? Arabesk dinleyen insanların ortak paydaları var mı sizce?

Aslında arabesk bütün kitlelere ulaşabilen bir tür. Müslüm Gürses, Selami Şahin, Orhan Gencebay gibi isimler bütün kitlelere hitap ettiler. Müslüm Gürses gece kulüplerinde bile şarkılarını söylemiş bir isim. Biraz da son dönemde kitle de değişti. Belli bir döneme kadar arabesk müziğe karşı önyargılar vardı. Artık bu kırıldı, arabesk saygı görmeye başladı. Benim bir çok tarzda müzik icra ediyorm olmam arabesk konusunda önyargılardan korunmamı sağladı. Daha kozmopolit çalışıyordum. Müslüm Gürses de son dönemlerinde batı müziğine arabesk parçalarının içinde yer vermeye başlayınca daha fazla dikkat çekmeye başladı. Herkes her şeyi sevebiliyor artık.

Sahne hayatınızı yoğun şekilde sürdürdüğünüz dönemde hayranlarınızla ilişkiniz nasıldı? O dönemde biliyorsunuz hayran olduğun sanatçıya aşık olanlar, takip edenler, takıntı hâline getirenler de oluyordu. Siz böyle şeyler yaşadınız mı?

Allah korusun. Ben öyle şeyler yaşamadım hiç. Bana çok çiçek geliyor. Her şarkımda en az iki üç çiçek gönderilirdi sahneye.

..Kâmuran Akkor'un Gayrettepe'deki kültür merkezi Kats Sahne'yi birlikte hayata geçirdiği tiyatrocu Onur Şenay söze giriyor-

"Hayranları hâlâ çiçek gönderiyor"

Onur Şenay: Kâmuran Hanım'ın lakabı "kraliçe"dir. "Kraliçe" diye sesleniyor hayranları. Şu anda da her oyundan önce çiğolata ve çiçek gönderen genç hayranları var. Burada düzenlediğimiz bir konser için Bursa'dan bir arkadaş ne yaptı ne etti kendine iyi bilet ayarlayıp geldi. "Ah başımıza bela birisi geldi, şimdi bu kadar Baklan Çoğuncağız. İzzet bir yaşlarında çok şağıllı bir arkadaş. Konserde gelip

Kâmuran

Hanım ile

tanıştı. Mesela şöyle bir durum oluyor; "Oyuna gelmek istiyorum," yazıyor çocuk, "Gelin," diyorum falan konuşuyoruz. Bir anda

diyor ki: "Kraliçem senden daha iyi oyuncu." Onun kafasındaki hayranlık biçimi çok güzel. Ne saygısız birisi ne de belalı. Tarafımı belli etmek istiyor sadece. Kendince bir hikâyesi oluyor. Böyle bir sevgisi var insanların ona.

Bütün sahne hayatınız boyunca evliliğiniz sürdürdünüz. Sahnedeki ilgi odağı olmanın evliliğinizde yaşadığı zorluklar oldu mu hiç?

Olmadı çünkü eşim orkestra şefiydi. Aynı zamanda "cazın babası" derlerdi kendisine. Onun bana çok büyük katkısı oldu. Nur içinde yatım. Beş sene oldu vefat edeli. Sadeceki hareketlerim olsun, şovum olsun, sahneden ayıgımdaki ayakkabıya kadar önce ona gösterirdim. O "peki" derse onları giyirdim. Çok iyi bir gözlemci ve yetiştiriciydi. Birçok sanatçıya el vermiş bir insandır, rahmetli Tanju Okan gibi. Her anlamda çok büyük katkısı oldu bana. Hem eşimdi, hem hocamdı, hem yönetmenimdi...

Eşiniz caz, siz arabesk icra ederken bu iki müzik türünü birbirine yakın hissettiğiniz oluyor muydu?

Ben benzetiyordum ikisini. Hafif caz ile arabeskin ortak yapısı benzeşiyor. Şimdi biraz Türk Sanat Müziğindeki de motifler ağırla başladı. Ben

küçük İskender

BEYOĞLU'NDA BİR ERGEN

Kimilerine göre fazla küçükken Beyoğlu'na Balık Çarşısı'na daldığımda bambaşka hayallerin kurbanı olmaya çoktan gölme almıştım.

Meselesi olan insanın içki içmesi tehlikeli, meseleyi atlanması şart engel sayan atlet gibi takılmak ise ruha huzur.

O zamanlar duyurdık ki Beyoğlu'nun kimi meyhanelerinde haftanın belli bir gününde yazar, şair tayfası toplanıp demleinir, ölem giderir. Onların sohbetine uzaktan kulak misafiri olanların hatıraları bugün meyhane adabının ilkelidir aslında. Malum, edebiyatçı içki ile sevgilisi arasında fark görmez. "Beyazginelikli dul rakım" diye yazdığı yıllarda

rakı kadehimin dul kalması, yani rakının yanında su bardağından olmasımı karacığeri biraz zorlasa da, gençliğin verdiği cesaretle köşe

bucak o meyhaneleri arardım Beyoğlu'nda. İçeri girip masaya çökecek değildim elbette; öteden seyredecek, o önemli insanların sohbetinin aynarını ölçeklektim.

İncelikle ve eşit doldurulan rakı, ağızdan kulağa uzanan o aşk, ölçülü ve ironi içeren dedikodular, yeni yazılmış şirler ve fonda illaki bir sanat müziği ezgisi.

Onları yakaladığım günlerde gözümde canlandırdığım tüm bu sahenin eksiksizliğine şahit oldum; sonlara doğru masaya gelen hesap pusulası bile kimsenin kalbini kırmazdı. Hesap ya paylaşılsın ya da bonkörlük bir dğerinin maddi yetersizliğini kibarca örterdi.

Cumhuriyet Meyhanesi bu buluşmaların Avrupa kıtası ayasında önemli bir yer teşkil ediyordu. Biz çömezler, henüz masa kurmaya gücü yetmeyenler alt katta cebimizdeki harçlıkları idare ederken üst katta edebiyatın şahane adamları, kadınların gecenin kaymağını yiyor ve titreyen bacaklarımız o merdivenleri çıkacak adımı atmaya hiç yavaşlamıyorduk.

Mutlaka bir masada Müjde Ar'ın oynadığı bir kadın vardı. Kadehleri sürekli elinde tutuyor ve anlatılan her şeyi kadeh kadeh yazıyordu. Sıkışık

dar bir döşeyi giymişti. Zarif ve hoştu. Hele bir iki kadehten sonra çalan şarkıya eşik etmesi: "Şarkılar seni söyler, diller de nağme adın."

Diğer masada Nebahat Çehre'nin can verdiğini bir kadın daha; karşısındaki beyle kadehini tokuşturuyor ve aldığı ufak yudumdan sonra camdan dışarı bakıyordu. Hüzün, ayrılık, kader henüz arabeskleşmemiş, romantizmini oryantalizme kaptırmıştı. Olanlara bir tereddüt diyebilecek kadar güzeldiler. Rakıda eriyen su bardağı, dışarıdaki yağmur camları bulandırıyorordu. Cumhuriyet Meyhanesi'nin üst katında eski Türk filmlerinin tekrar tekrar

yaşanması bir özenti değildi; herkes öyle mutluydu. Herkesin talhi o kadardı çünkü. Garsona aşk sipariş etsen efkâr getiriyordu.

Biz de bir gün büyüyecek ve üst kata çıkacak. O kalabalık içerisinde masamıza oturacak, çevremizdeki edebiyatçılara, sanat kocalarına,

sanatçı gibi içen, içkiye sanat tadı verenlere karşıyacaktık. Çünkü meyhanede olmak bir sanattı. Birbirini kırmamak, incitmekti. Alkolle incelen boya gibi dünyayı yeniden boyamak, renklendirmekti. Mezelerden ve kadehlerden yükselip birbirine karşın kokular arasynda hayata yeniden tutunmak, masumiyetini koruyarak dertlenmek-neşelenmekti. Biri dertlendi mi birlikte dertlenmek, biri neşelendi mi birlikte neşelenmek meselediydi. Bu mesele atlanmasa, üstünden sıynılıp geçilmesi şart bir engeldi. Engel aşıldı mı masa şıdımaya, aydınlanmaya başlardı. Rakının büyüşüyordu. Bu büyük mutlaka tutardı.

Rakıya adak adamaya o günlerde karar verdim: Evlenemeyen kızlar, şiipleri basılamayan şairler, iş bulamayan dostlar o adaklarını sonrasında muratlarına erdiler hep. O masalarda verilen sözler hep tutuldu, o masalarda küskünler barıştı, o masalarda büyük sevdalara yelken açıldı.

Şair Haydar Ergülen'in lafıdır: "Sarhoş evinin yolunu, ayık meyhanenin yolunu bulamaz" der.

Ben ne zaman Balık Pazarı'nda yürüsem, başımı kaldırıp o pencereye bakarım hâlâ. O kadın bana çevir gözlerini oradan ve mıldırın! "Aşk gibi, sevdâ gibi, huysuz ve tatlı kadın. Huysuz ve tatlı kadın."

caz okuyan birinin arabeski okuyabileceğini tahmin ediyorum. Tınların yakın olduğu aşıkâr.

"İçimde hâlâ arabeski bir taraf var"

Artık daha çok Türk Sanat Müziği ile

uğraşıyorsunuz, hatta bir de koro kurunuz. Peki içinizde hâlâ arabeski bir taraf var mı?

Olmaz olur mu? İçimde hâlâ arabeski bir taraf var tabii. Çocukluğumdan beri seviyordum arabeski. Ben çocukken eve misafir gelirdi. Ablam o zamanlar radyoduydu. Annem misafirlerle oturur konuşurken ben Arap radyosunda Ümmü Gülsüm şarkıları dinlerdim. Sonra Feyruz'un sesi beni çok etkiledi. Eşim Arabistan'dan arabeski dinenim. Feyruz'un sesine aşıkım. Sonra tesadüfen Fecri Ebeoğlu Yavrum ve Ben diye bir şarkı getirdi. Ben de tam batı müziği okuduğum dönemde nağme yapmamaya çalışıyordum. Bu sefer arabeski dönünce de nağme yapmaktaki zorlandım. Ben o şarkıyı okuduğum zaman Feyruz ile tınımsız çok benzediği ortaya çıkmıştı. Çok da beğenilmişti.

Onur Şenay'a beraber Kats Sahne'yi hayata geçirdiniz. Burada Türk Sanat Müziği koro çalışması yapıyorsunuz, tiyatro oyunları oynuyorsunuz. Biraz bu çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

Çok önceden beri koro çalışması yapmak istiyordum ama eşim erken olduğunu söylüyordu. Sonra tesadüf eseri Gayrettepe'de bir koro çalıştım. O dönem de eşimin rahatsızlığı nedeniyle bir akamak durumunda kaldım. Eşimin vefatından sonra da biraz elimi çektim bu işlerden. Sonra Onur'a rastladım. Onun da sanat yönü kuvvetli, çok da efendi bir arkadaşım. Bu koro fikrini onunla beraber hayata geçirdik. Tiyatro oynamayı çok istiyordum. On iki yaşında Mrs. Tarpey rolünü oynamıştım Ankara'da. Kulaktan kulağa temsiline seksen yaşında yaşı bir kadını canlandırmıştım. İlk sahnemdi o. İçimde uykü kaldı. Onur'a "Beraber çalışacağız ama bana da bir oyun yazacaksın", dedim. Bir oyun yazdık komediydi ama zor bir işti. Çok şükür mahcup olmadık seyirciye. Burada hem koro hem de tiyatro konusunda çalışmalarımız devam ediyor. Oyunumuz bu sezon da devam edecek.

Onur Şenay: Burada birçok alanda hizmet veriyoruz; drama, dans, şans dersleri... Kâmuran Hanım Kader Arkadaşım adı bir oyunda oynuyor. Pamela Spence ve Ümit İrban Aşk Listesi oyununu oynuyor. Sonrası seyirciye oyuncul arasında kritik yapılabiliyor. Burada bir aile sıcağına kurmayla, insanların kafalarını sokup dinlenebilecekleri bir yer olmasını sağlamaya çalışıyoruz.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşiv - <https://irantey.org>

Not: 13 Kasım Pazar günü saat 14:00'da TÜYAP Fuar Merkezinde Can Yayanlar arasında küçük İskender'in imza günü ve söyleşi var.

KARANLIKTA HUYSUZ BİR AT

Birden, huysuz bir at gibi, olduğum yerde öne geriye gide gele, defalarca, üst üste okudum aynı satırları.

(...)

Hızla gecenin karanlığına karışan arabanın kulakları törpüleyen tekerlek sesi eşliğinde apartmana girdim. Her an yere çakılacakmış hissi veren çürük asansöre bindiğimde ise, aynadaki kadının suretiyle irkildim; bu ben miydim? Bu kadar yorgun ve umutsuz görünmek için ne yapmış olabilirdim?

Nihayet evin kapısına geldiğimde, anahtarları kilide sessizce soktum, sonra da parmak uçlarımda yürümeye koyuldum, bunu yaparken amacım tabii ki kimseyi uyandırmamaktı. Işıkları yakmadan, paltomu askıya sessizce astıktan sonra yine parmaklarımın ucunda yatak odasına gidiyordum ki, banyonun önünden geçen suyun sesini duydum. Demek ki evdeydi, demek ki benden önce gelmişti...

Rahatladım, merbinden beri farkında bile olmadan içimde tuttuğum nefesi dışarı bırakarak yatak odasına girdim. Odada, yatağın üstündeki laptopun beyaz ışığı yastıklara vuruyor, oradan odanın geri kalanına yayılıyordu. Bu sayede, ışığı yakmadan üstümdelikleri çıkarıp pijamamı giydim. Ama uyumadan önce yüzümdeki makyajı yıkamam gerekiyordu, bu yüzden onun banyodan çıkmasını beklemeliydim...

Uzulca yatağa uzandım. Uzanır uzanmaz da, solumdaki laptopun ekranıyla göz göze geldim, bir posta yazıması açık kalmıştı. Kulaklarımda çınlama, ayaklarımda topuklu ayakkabının ağrısı, başımda zonklama vardı, yumuşak yastığımın içine doğru iyice gerinirken, yan gözle bilgisayar ekranına tekrar baktım...

Görünmez bir el beni dürtmüştü sanki. Ekрана yaklaştım, açık haldeki malde yazılı olan o birkaç cümle karşısında bir dakika kadar donakaldım! Yanlış görmüş olmalıydım, yanlış okumuş, ya da yanlış yorumlamış! Gönderilecek kişinin isminin henüz girilmediği malde tekrar okudum, tekrar, tekrar, ne ne kadar okursam okuyayım, yazılanlar değişmiyordu, gözlerime inanamıyordum!

Birden, huysuz bir at gibi, olduğum yerde öne geriye gide gele, defalarca, üst üste okudum aynı satırları. Aynı anda yerinden çıkacakmış gibi atan kalbimi, üstüne koyduğum elimle susturmaya, çalışırken idrak ettim: Okuduklarım gerçekti!

Mehmet Ali & Akşamsefası

Bir insan nasıl bu kadar aşağılık olabilirdi, şimdi delirecek gibiydim! Hızla yataktan fırladım, karanlık odada, görünmeyen bir şeylerin arasından ite kaka geçiyormuşum gibi bir aşağılık yukarı yürüyor, yürüdükçe az önce okuduğum her bir kelime, zihnimde tekrar tekrar ayaklanıp kafama çekiş gibi vuruyordu. Şimdi elimde bir bıçak alıp önüme çıkan herkesi öldürmek istiyordum!

Şimdi, bilgisayarın uğursuz fan sesinin her yanı sardığı yanı karanlık odada bir aşağılık bir yukarı yürürken, bir yandan da kalbimi tutmaya devam ediyordum, çünkü sanki bunu yapmasam kalbim yerinden fırlayıp, vıcık vıcık kan içinde yere düşecek, yatağın altına girip kaybolacaktı. Birden ortada duruverdim, iki elimle başımı sıkı sıkı tuttum, başımın ağrısı artıyor, ağrı tüm benliğimi ele geçiriyordu!

Bu boğucu havanın içinde olabildiğince derin nefes alıp vermek kolay değildi. Yerdeki halının ipleri ayağımı karıncalandırmaya başlamıştı ki, kalp atışlarım sakinleşmeye başladı. Artık tüm benliğimi saran ince bir sızıydı, dışlerimin de içenden inceye titediğini fark ettim.

Yatağın köşesine oturduğuma bağıraraklarım

sırılsıklam terlemişti. Derin nefes almaya devam ederken, gözlerimi de, görünmez bir noktaya sabitledim.

Sabitledim,, Karanlıkta, huysuz bir at gibi...

Aynı anda banyonun kapısı, gecenin karanlığında yere düşen keskin bir bıçak gibi delici bir sesle açıldı. Kafamı o yöne çeviririm, paralel bir evrende parlak bir jiletin deriyi keşişiyse eşzamanlıydı. O, antre ışığının altında, beline sardığı havlusuyla, aheste adımlarla yatak odasına, bana doğru geliyordu. Bir eliyle havlunun kenarını tutmuş ısıklı çalarken, göğsündeki su damlacıkları pırlıl pırlıl parlıyordu ki...

Zihnimde çakan şimşekle sarsıldım...

Bu yanı çıplak vücudu bir yerde daha gördüğümü çok, çok iyi hatırladım!

(...)

(Bu bölüm, Meltem Yılmaz'ın bu ayokuyucuyla buluşan "Dört Mevsim Yalnızlık ve Bir Kadın - İris" adlı kitabından alınmıştır.)

niye kışkırttın tabiatı ırmakları baştan çıkarttın
gel anlat şimdi kölelikten kurtulmanın asaletini!

ROMA'NIN ÜZERİNDE: BALKAPANI HAN

Anı dediğimiz şey biriken değil eskiyenlerden oluşuyor. Eminönü'ndeki Balkapanı Han da binlerce yılın anısıyla, renklerini dağıtıyor etrafa. İçinden Ayasofya'ya giden bir yol olduğu rivayet edilen han Osmanlı zamanında ticaretin göz bebeğiymiş. Dışarıdan gelen ürünler burada saklanır, fiyatlandırılır ve piyasaya dağıtılmış. Roma mahzenlerinin üzerine kurulan han bugünkü borsa ve halin misyonuna sahipmiş. Kervansaray olarak inşa edilen hanın odaları şimdi birer satış ofisi, gıda saklama yerleri olan mahzenler ise depo olarak kullanılıyor. 1500 yıldır ayakta olan han 1956'da yangından sonra bir çöküş sürecine girmiş.

Balkapanı Han'ın üreten ve işleyen yapısı durağan bir hale gelmiş. Bir dönem Bulgar Konsolosluğu olarak da kullanılan han bugün

depolardan, yıkıntılardan ve bir otoparktan ibaret. Balkapanı Han, sarmaşık dolanan duvarları ve yüzlerce yıllık kapısından çeşit çeşit tabela ile karşılıyor insanı. Han girişinin sağ tarafında bulunan çay ocağının önündeki neredeseyse tüm masalar dolu. Boş bulduğum ilk tabureye çöküyorum ben de. Kalabalığın sebebini de çayımı yudumlamam anlıyorum. Zekeriya abiye çayın sırrını sorarak başladığım konuşma Balkapanı Han'a, esnafa, geçmişe geliyor.

Atölyeden depoya

Bir yandan ya çay doldurana ya da bardak yıkayan Zekeriya abi babadan kalma bu dükkânı otuz sene dir işletiyormuş ama altmış yıldır buradaymış ailesi. O zamandan bu zamana hem pek bir şey değişmediğini hem de çok değiştiğini söylerken bir an otuz sene öncesinden doldurmaya başlayıcı çayını. "Her şeyden önce esnake imalat vardı. Kağıt, defter imalatları. Bir defter çizgiyi çekenler vardı ki izlemeye doyamazsın. Bir dükkândan yirmi-otuz kişi çalışırdı en az. Küçük atölyelerde küçük tüccarlar elde yaparlardı işlerini. Türkiye'nin her yerine buradan giderdi defterler. Burası defterciilerin merkezidi. Sonra büyük tüccarlar çıktı ortaya o insanlar da kayboldular zamanla. Ticaret şimdi de var ama sadece satış. Çiğnden getirip satıyorlar. O dükkânların hepsi şimdi depo.

Geçmişte komşuluk ilişkilerinin daha iyi olduğunu söylüyor Zekeriya abi hanın yıllar evvelki kutlamaalarını, beraber gidilen maçları, hanlar arası turnuvaları, Rum ve Yahudi komşularını anlatıyor. "Eskişan Yahudi tüccarlar çoktu. Oyle ki biz de çarşıtaşları erkeğiderdik onların dini ta-

Yabey, Jojo vardı, Rafael vardı, karton işi yapardı; yirmi sene dir yok o insanlar. 6-7 Eylül zamanı babam buradaydı tabii ama çok anlatılır o zamanı bize de. Bir Rum vardı mesela o olaylardan sonra burada kaldı, hatta bir Türk kadını evlendi. Ama hiçbir zaman sevmemi

Anı dediğimiz şey biriken değil eskiyenlerden oluşuyor.

burayı.

Sevemedi belki de. İnsan o kadar zulmü nasıl sevin ki. Gitti Yunanistan'a yerleşti."

Yürüyen Kütüphane

Zekeriya abinin yanından ayrılır hanı dolanıyorum. Yıkıntıların arasından parti süsleri, özel gün çerçeveleri sarıyor. Avlunun bir kısmı ise otopark olarak kullanılıyor. Yıkıntıları örtmeye çalışan kilisenin karşısında ise bir camii yükseliyor. Belki de bin yıllık bir süttünden geriye kalanlara bakanın yanına geliyor Mevlüt abi ve hanın uzun geçmişi anlatıyor bana ayrıntılarıyla hem de. Daha sonra kendisine ayaklı kütüphane dendiğini öğrendiğimde bu yüzden şaşırıyorum belki de. Geceleri bekliliğini de yaptığı anda otuz yedi yıldır kalmışım Mevlüt abi. Vefa Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi'nde Filoloji Bölümü'ne başlamış. Ama okuduğu yıllar kendi deyimiyle ülkenin anarşi yarattığından hümanist yapısına uymaması da bırakmış okulu. "Atatürk milliyetçisi olduğum için ülkedeki karışmaya sevmemdim. Çanayettin işliyordu sürekli. Oysa düşünce ve fikirle insana faydalı olan şeylerle uğraşmak gerekiyordu," diyen Mevlüt abi okulu bıraksada arkadaşlarıyla hâlâ görüşüyormuş.

önce matbaada çalışmış sonra Günaydın Gazetesi'nde. Gazeteyi altı yıl sonra bıraktığında köftecilik de yapmış, başka işler de. Babadan kalma odasına çıktığımızda Kur'an Kerim'den İnci'le, İlyada ve Odyssea'den Felsefe Sözlüğüne, Ömer Hayyam'dan, Spartacus'e, sosyalizmden anarşizme kadar her çeşit eserle karşılaşılıyor. Odasında olandan daha fazlasını ise depoya kaldırmış. Bu kitapların kültürel ilgili olduğunu söyleyen Mevlüt abi kırk yıldır yazdıklarını da gösteriyor. El yazısı dolu kara kaplı üç defterini evine taşıdığına bilgisayarla temizle çekeceğini söylüyor. Mevlüt abiyi odasında temizle çekeceği kitabı, dünya sinemasından filmleri ve onlara yıllık anısıyla bırakıp hanın toplanmaya başlayan odalarının önünden geçiyorum. Kapıya geldiğimde Zekeriya abinin çay ocağını kapatığını görüyorum. Ben de binlerce yılın arada birkaç saatini eyleyerek

MERVE BAVRA

İSTANBUL BOĞAZI'NIN ŞİŞELERİ

Yeryüzünü gördüğün ve görkemli medeniyetlere ev sahipliği yapan İstanbul'da medeniyetlerin izlerini her an görebiliriz. Fakat denizin altında saklanan tarihten birçoğumuz haberi yok. Dalgıç ve aynı zamanda bilim adamı olan Hakan Kabasakal bu izlerin peşine düşmüş ve İstanbul Boğazı'ndan çıkan şişelerden bir koleksiyon yapmış. Biz de derinlerdeki geçmişimizi ve Hakan Bey'in denizaltındaki yolculuğunu kendisinden dinledik.

"El yapımı ilk şişemi o dönükülerin arasında bulduğunda yıl 2008'di. Bir gün eski kulagi kesik dalgıç abilerimden biriyle dükkân önünde otururken laf lafaftı ve heft hafta sonu eski şişe toplamaya gidelim dedi. Abi çöçülüğü mi başlayacağız dedim. O da 'Gel kendisi gözünle gör çöp mü değil?' dedi. Ve ben o gün dönüküler arasında zengin bir hazineyle karşılaştım. Kimi Cumhuriyet'in ilk yıllarında Kimi Osmanlı'nın son dönemlerinden şişeler dı bunlar. Üstlerinde ulusal ve yabancı bir sürü marka basılıydı. Sonra İstanbul'un asırlık markalarını gün ışığına çıkarmaya ve onları kara insanlarıyla paylaşmaya başladım."

Sır küpü olmak dalgıçlığın raconudur

"Dalmanın önce mutlaka dua ederim. Öyle arkamı dönüp karaya uzun uzun özmeye bakmam, sanki bir daha göremeyeceğim gibi. Sevmem öyle vedalaşmaları dâştan önce. Sonra dalarım ve ortalama on beş dakika yatak dip zamanlı ve dönüşte iki saate kadar gaz atım (dekompresyon) beklemesi gerektiren uzun bir yolculuğa başlarım. Sönsüz bir gece karşılır beni. Dipte alacakaralı hüküm sürerken ben şişe aramaya başlarım."

Zamana meydan okuyan şişeler

"Koleksiyon için şişeleri seçmemdeki sebep ise camın zamana meydan okumada iyi bir malzeme olmasından geliyor. O camı kıymetli kılansa üzerine basılan markalar. Çünkü bu markalar o şişenin İstanbul'a gelene ve denizin dibini boylayana kadar geçen süreci hakkında ipuçları veriyor. Geçmiş, İstanbul'un geçmişteki saklılarını, onların tüketim alışkanlıklarını tahmin etmeye yarar. Mesela en eskisi 18. asırdan başlayıp 1950'lere kadar gelen süreç

ait kan şurupları bulmuştum. Des Chienness Hemoglobini, Dr. Russel Hemoglobini gibi markalar vardı aralarında. Bu markaların geçmişlerini araştırdığımda kansızlığa karşı kullanıldıklarını öğrenmişim."

Dünye bugün arasında yolculuk

"Boğazın kuzeyinde bulunduğum torpido şişe koleksiyonun ağır toparlamandır. Üzerinde PURTS CELEBRATED DOUBLE SODA WATER markası yazar kabartma harflerle. Kalın camlı alt tarafı sivri. Günümüzde pek görülen bir şişe değildi. Nadir bir şişedir. Hatırlarım, kumda sivri dibini belli belirsiz görmüşüm. Kumu ilimle

Demetropakapo Kardeşler Rakısı

Purts Celebrated Double Soda Water

yalleyip o şişeyi ortaya çıkarınca kofturuya karşı bir nağra atmışım 30 metre derinde. 2014 yılında çıkardığım seramik şişenin ise üzerinde HEINRICH MATTONI MINERALWASSER markası var. Bugün Çek Cumhuriyeti sınırları içerisindeki Karlsbad (Karlovı) kaynaklı maden suyu markası olan bu şişe, ilk kez 1864'de piyasaya arz edildi mi ve oradan ta boğaza kadar gelmeyi başarmış. Mesela, bir yılının önünde çikolatalı fındık kremalarımız olan Lion Melba ve Melo Viktor kavanozlarını bulmuştum. O yılının çocukları kim bilir ne severek kaşıkladılar o kavanozları. Sonra eski biralardan Büyüklerde bira, rakıdan Demetropakapo, gazozlardan Hasan Bey..."

Aslında dünle bugün arasında aynı olan bir alışkanlığın ürünü bu şişeler: yiyip içtin, içtikdeni bitirdiyisen boşunu at denize gitsin. Dünün çöpu bugünün kıymetlisi. Aslında bu kadar basit. Dipte yalnızca cam şişelere değil pek çok şeye rastlıyorum. Deniz, düşünmeden kaldırıp attığımız milyonlarca ton atığı hemen yüzü ama yok edemedi. Piliğimiz medinesine çok fena oturdu. Bu engin boşluğu daha ne kadar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

Sizden Gelen

BAVUL

PELİN BÜYÜK

HIRSIZLAR!

Bir iç çekiş sonra bir geriniş ve ardından gelen sessizlik.

Çöktüğü yerden doğrulurken büfenin aynasında sapsarı yüzünü gördü. Her endişelendiğinde olduğu gibi, sol gözü seçiyordu yine. Kendini daha fazla tutamayıp ağlamaya başladı. Hırsızlar, diye bağırdı hıçkırıklarının arasında, hain hırsızlar! Kimliğini çalıyordu birileri onun. Kişiliğini, tarihini, anılarını, mektuplarını, tabakalarını, çanaklarını, mobilyalarını, akrabalarını, dostlarını, arkadaşlarını, evini, sokakını, şehrin! Ahenkle akan düzeni tarumar oluyordu! Hırsı aklının önüne geçmiş bir deli, hayatını çalıyordu ve düğün resminde onu her tehlikeden korumak istercesine elini omzuna koymuş olan kocası, mani olmamıyordu buna.

Muhafızlar! Yakalayın! Aklımı kaçırıyorum! Beni değil, aklımı...

Lacivert alkış sana, sarı tebeşür sana, beyaz iç çekiş, siyah göğüş, mor elveda, hoş geldin gri, gerisi boz turuncu... Rengârenk bir boşluk, yalnız bir cürcana... Nerede o? Hehl işte burada bulamadım o huzuru...

Zaman güzergâhında bir dil, uçşuz bucaksız dilin güzergâhında ufak bir laha... Ranzada boş bakişlarını duvarda gezdiren bir çocuk, tablounun köşesinde biriken tozlar uflerken zihninde uçşuz yaşam kırıntıları güvertedeki kuşların üzerine doğru serpiyordu. Çocuk yattığı yerden doğruldu. Kafasını taktığı yenden çıkarttı. Ceketini astı ve çocuk olduğuna sevindi. Ağla açılırsın, dindi içteki yetişkin, ağladı. Açıldı yarısı. Kanamadı pus olmuştuk. Yanına gitti camın, açtı ağızını yolumuza gözlerinden kurtuldu küçük adımları. Canları acısı sevimli damlaların. Döndü arkasını soğuk rüzgâr dondursun diye acılarını. Yine yanılıyorum.

Bir iç çekiş sonra bir geriniş ve ardından gelen sessizlik.

Huzurlu ve sıcak bir rahvet, bilinçsizlik içinde yükselen medcezir...

Gidip kaldırıyorum içerden o çocuğu, alıyorum kucağıma ve uyuyor, koyunca başını omzuma...

Alıyorum elimle oyuncayı, kuruyorum treni başlıyor dörmeye...

Başında gerçekliğin kapı gıcırtsı.

Bu yazı geçen sayıda AYŞE KULIN'ın yazdığı Gerisi Sende köşenine gönüllüler arasında seçilmiştir.

ERKEK ŞİDDETİNE KARŞI: KIZIL SOPALILAR

Erkek şiddetine karşı öz savunma dünyanın her yerinde tartışılmalıy ve devam ederken biz de ülkemizde öz savunmanın meşruluğunu savunma ve toplum hayatına geçiren Kızıl Sopalılar ile ilgili konuşmak için Pınar Türk ve Özge Doğan ile buluştuk.

Kızıl Sopalılar'dan bahseder misiniz? Nasıl başladı bu oluşum?

Kızıl Sopalılar Özgecan katliamından sonra görünürlüğü artan bir hareket, öz savunmanın meşruiyetinin bir sembolü olarak ortaya çıktı. Mor iğne ile birlikte kızıl sopa da kadınların bu şiddete tepkisinin sembolüdür.

Kızıl Sopalılar'ın eylem biçimi nedir?

Öz savunmanın meşruiyetini savunduğumuzdan şiddete maruz kalan kadınlar devlet aklından bir çözüm elde edemeyeceklerinin farkında oldukları için bize gergilenir. Biz de kadının beyanı esasır ilkesine göre hareket ediyoruz. Elbette bu kadının her söylediği doğrudur demek değil. Araştırıyoruz, erkeğin eğer masumsa ispat etmesini esas alıyoruz.

Erkeklerin devlet ve toplum tarafından inşa edilmiş meşru bir zeminleri varken biz de öz savunmamızı meşru görüyoruz ve buna dayanarak kızıl sopamızı kullanmaktan çekinmiyoruz. Eylemlerimiz sonucunda başka kadınların da şikâyetler almaya başladık. Bunlar cesaretlendirici bir etki yaptı. Yaşadıklarını gizleyen, utanan kadınlar arasında utanması gereken erkekler olduğunu, ceza çekilecekse bunu çekmesi gereken erkek olduğunun farkına vanyor. Böyle bir farkındalık yaratmanın da güzel. Yapmak istediklerimizin başında bir erkeği bireysel olarak cezalandırmaktan çok bu farkındalığı kadınlar arasında yaymak, onları cesaretlendirmek geliyor.

Öz savunmanın yöntemleri, şiddet hakkında bakış açınız nedir?

Öz savunmayı sadece fiziksel şiddet olarak görmüyoruz. Dışarıda bir sürü kadın psikolojik, ekonomik ve fiziksel şiddete maruz kalıyor fakat bunu anlamlandıramıyor. Anlatığımızda

"Evet, ben şiddete maruz kalmışım," diyebiliyor. Örneğin tacize uğrasan da yürüyüp yoluna devam edersen, dönüp arkana bakmazsın, bakarsan da erkek bundan cesaret alırsı var toplumda. Kadınlar böyle yetiştirildi yıllarca. Cevap vermedik tacizlere, elimiz ayağımız titredi, korktuk ama hiç cevap vermedik, korkumuzla yolumuza devam ettik. Sözü tacize uğradığından "Sen ne diyorsun!" diye karşılık vermek de bir öz savunmadır. Kadınların, ben bu hakka sahibim, ben bunu yapabilirim hissiyatını beslemesindedir öz savunmanın önemi.

Erkeklerin devlet ve toplum tarafından inşa edilmiş meşru bir zeminleri varken biz de öz savunmamızı meşru görüyoruz.

Erkek şiddeti her zaman vardı ama öz savunma örnekleri son zamanlarda daha çok karşımıza çıkıyor. Sizce ne değişti?

Son dönemde kadına yönelik şiddetin daha fazla gündeme geldiğini gördük, daha öncesinde de vardı tabii ama kadına dair daha fazla söz söylediğini iddia edip kazanılmış hakları gasp etmek üzerine gergilenir bir politika var. "En iyi kadın evinde oturan kadındır", "En iyi kadın annedir" gibi söylemler kadınların canına tak ettiriyor. Nevin sistematik olarak erkek şiddetine maruz kaldı ve anlattığında kimsenin kendisine inanmayacağını biliyordu. Bu toplumsal baskının bir sonucu.

Kızıl Sopalılar'ın yöntemlerinin eril olduğunu düşünüyor musunuz?

Toplumda şiddetin erkek aracı olduğu ve şiddetin erkek tekelinde olduğu gibi bir algı var. Tarzımız eril olmasından çekiniyoruz ama şiddeti erkek tekelinden kurtarmak gerekiyor. Diğer türlü biz şiddet görmeye devam edeceğiz. Kadınlar kendi tarzını zamanla yaratacaklar ve bu, hiçbir zaman erkeklerinki gibi benmerkezi olmayacaktır.

Toplumda kadınlar hassastır, kırılabilir algısı var. Biz bunu kırmaya çalışıyoruz. Nevin'in, Çilem'in yaptığı erileşmek değil. Sonuç itibarıyla zor aygıtlarla haşır neşir olmak gibi bir zorunluluğumuz var şu anki sistemde. Erkekler bunu bencillikleri ile, özgüvenleriyle kuruyorlar; biz kadınlar ise yaşayabilmek adına buna başvuruyoruz. Nevin kadınlığı üzerinden bir şiddete, sömürüye maruz kaldığı için bunu yapıyor ama bir erkek kadını onun isteğine uymadığı için suçluyor.

Gerisi sende

Öyküyü tamamla - @bavuldergi Etiketle - Paylaş

"Muhalefetteyken bile iktidar gibi yaşamamanın keyfi nerelerden geçer?" diye düşünürken, aklıma bir şeyler düşüyor gibi...

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

YAYINLANAN

"Gülünç bir
ihtilalim
ben, kötü
bir askeri
cuntayım."

SEVGİ SOYSAL

Biraz kül, biraz duman...
O benim işte
Kerem misali yanan...
O benim işte
İnanma gözlerine ben
ben değilim
Beni sevdiğin zaman...
O benim işte

ÜMİT YAŞAR OĞUZCAN

İmtiyaz Sahibi: BRG Basın Yayın Reklam adına Ümit Bektaş
Yayın Yönetmeni: Önder Abay
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Kemal Can Kayar
Görsel Yönetmen: Göksel Süslü Editörler: Emrah Serbes,
Barış İnce, Esra Tannırlı, Zihni Başaray, Duygu Temel,
Can Binali Aydın Kapak Bülterasyonu: Ethem Onur Bilgiç
Feminist Sönsöz: Gizem Çıtak İletişim: 0212) 260 5878 - iletisim@bavuldergi.com
reklam@brgajans.com Baskı: UNIPRINT Basım Sanayi ve Tic.A.Ş.
Adres: Ömerli Mah. Hadımköy - İstanbul Cad. No.159
Hadımköy Arnavutköy 34555 İstanbul /TÜRKİYE
Tel: +90 212 798 2840/ Faks: +90 212 798 2063
www.apa.com.tr
Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 2110

ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

f /bavuldergi i /bavuldergi t /bavuldergi

BAVUL

Anlık İleti

Önder: Günaydın dostlarım, günaydın güneşten ışık yontan emekçi kardeşlerim, günaydın ilmek ilmek umudu ören öğrenci dostlar, günaydın yareler, günaydın yarımlar, günaydın.

Gizem: Az önce arkamda iki genç yürüyordu, biri diğeri "Bak bugün birini çıkarsam döner seni döverim" dedi.

Yeşim: Bazen kendimi aniden Fransızca konuşmaya başlayacağım gibi hissediyorum ama konuşmıyorum. Fransızca'yı anlamıyorum ama hissedebiliyorum Gizem. Sayılır mı?

Gizem: Rüyamda Önder'le bizim evde otururken ben bakıyoruz, eve dört tane hırsız girmiş. Önder bir tanesini elektroşokla harcadı. Bir tanesini ben dövdüm. Diğeri de bunu görüp kaçtı.

Esra: Gerçekçi bir rüya olmamış Gizem. Önder Abay'a elektroşoku yakıştıramadım.

Duygu: Esra hayat sen imla hatalarını düzeltirken başından geçenlerdir.

Onur: Biri bana dar paça pantolon ödünç versin.

Selin: Bugün dış ticaret dersinde hoca "Alacağımızı tahsil edemezsek ne yaparız arkadaşlar?" diye sordu. "Dövizci hocam!" dedim. Yanlış cevapmış, dava açacakmışız.

Kemal: Ben ara umutsuzdum, neden olduğunu hatırlamıyorum.

Merve: Onur akşamki iş için bir litre mazot, üç metre uzunluğunda ip ve iki ten rengi çorap hazır mı? Aa pardon yanlış gruba yazmışım.

Onur: Unbelievable.

Efe: Güneşli Pazartesiler filmimde bir sahne var. Adam işten çıkarılmış, evde ekonomik sıkıntılar, karısı bir ton balığı fabrikasında çalışıyor. Kadın işten eve geliyor, kocası sarılıyor, kadın "Sarılma balık kokuyorum" diyor. Adam ne dese beğenirsiniz? "Balık kokmuyorsun, deniz kızı gibi kokuyorsun." Sevgi be!

Zihni: Ya Pınar insan "Böyle daha lezzetli oluyor," diyerek 5 tane 100 dolayan yanı yana dizip üzerine elma dilimleri koyar mı ya?

Pınar: İş yerinde ilk günümde çatıya çıkınca peşimden silahlı adamlar geldi, beni apar topar aşağıya indirdiler. Meğer orası güvenlik bölgesiymiş.

Meral: Ben kendimi paranın hayatında bir araç olarak görüyorum. Elime geliyor ve göz kırıp gidiyor. Sürekli bir ilişki kuramıyorum.

Onur: Arkadaşlar aslen İspanyol ben. Biz sıcak kumlarda çoraplarımızı çıkarıp ateş üstünde flamenko yaparız.

Kemal: Aynen Onur'un iki parmağının ucu kesiktir iyi gitar çalabilsin diye.

Efe: Sabah Önder Abay'ı aradım, "Satranç oynuyorum sonra konuşalım," dedi. Hâlâ ortalıkta yok.

Can Binali: Önder Abay konuşmasına gayet sakin başladı, şimdi kafasında birilerini dövüyor, bızdandan daha da hararetlenecek.

Önder: Mikrobiyoloji laboratuvarını görmüş adımım; kültürlenme, mantarlanma hepsini anlatırım affedersiniz.

Umut: Affedersiniz ama photoshopu kulağıma kullanıyorum ben.

Önder: Ben dağlarda esen yeldim, şehir kurt gibi inderim. Adile Naşit gibi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

Seher yeli yar gözünden
Havadaki kuş izinden
Geceleyin gökyüzünden
Güneş topla benim için

Ülkü Tamer

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BAVUL